

כלל חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים

ליום 31 במרס

2022

דוחות כספיים
ליום 31 במרס 2022

- 1.....דוח הדירקטוריון.
- 2.....תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים.
- 3.....הצהרות המנהלים (SOX).

דוח הדירקטוריון

עמוד	תוכן עניינים
1-1	1. תיאור בעלי השליטה בחברה
1-1	2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד
1-1	2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות
1-8	2.2 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי
1-11	3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח
1-13	4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד
1-13	4.1 כללי
1-13	4.2 חיסכון ארוך טווח
1-13	4.3 ביטוח בריאות
1-14	4.4 ביטוח כללי
1-15	5. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד
1-15	5.1 דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים
1-15	5.2 התחייבויות תלויות
1-15	5.3 הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022 (להלן: "דוח הדירקטוריון") סוקר את השינויים העיקריים בפעילות כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") בשלושת החודשים הראשונים לשנת 2022 (להלן: "תקופת הדוח").

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה") ובהתחשב בכך שבידי המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (להלן: "הדוח התקופתי" ו/או "דוחות כספיים שנתיים").

1. תיאור בעלי השליטה בחברה

החברה הינה חברה בת בבעלות מלאה (99.98%) של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "כלל החזקות" או "החברה האם"), שמניותיה נסחרות בבורסה. במכתב הממונה מיום 8 בדצמבר 2019, נקבע כי אין גורם המחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי שליטה בכלל החזקות.

לפרטים נוספים בדבר ההחזקות בכלל החזקות בתקופת הדוח ראה ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (למידע בדבר מגזרי הפעילות, ראה ביאור 4 בדוחות הכספיים).

א. תוצאות החברה בתקופת הדוח

הרווח הכולל לאחר מס לבעלי מניות החברה בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-202 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ-390 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח נרשם קיטון בעתודות הביטוח בשל עליה בעקום הריבית חסרת הסיכון, בסך של כ-563 מיליוני ש"ח, לעומת הגדלת עתודות בסך של כ-91 מיליוני ש"ח בשל ירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון בתקופה המקבילה אשתקד כמפורט בטבלה להלן.

מנגד, הקיטון ברווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מירידה בתשואות שהחברה השיגה בשוקי ההון, כך שנרשם מרווח פיננסי שלילי בביטוח חיים בסך של כ-128 מיליוני ש"ח ואף נוצרה התחייבות למבוטחים בגין גביית דמי ניהול משתנים בתיק הפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים בסך של כ-100 מיליוני ש"ח, וכן נרשמו הפסדים מהשקעות שלא הוקצו למגזרים בסך של כ-34 מיליוני ש"ח לעומת מרווח פיננסי חיובי בביטוח חיים בסך של כ-520 מיליוני ש"ח והכנסות מהשקעות שלא הוקצו למגזרים בסך של כ-207 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח נרשמה הרעה חיתומית בענפי רכב רכוש ורכב חובה ומנגד נרשם שיפור חיתומי בענפי חבויות ושיפור ברווחי הסיכון במוצרי ריסק מוות ואובדן כושר עבודה, כמפורט להלן בסעיפים 2.1.1-2.1.2.

בתקופת הדוח הפרמיות שהורווחו ברוטו, דמי הגמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה הסתכמו לסך של כ-7,176 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-5,544 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-29%. הגידול נובע בעיקר מתקבולים בגין מוצרי חיסכון טהור במגזר חיים, מגידול בדמי גמולים בגמל ובפנסיה וכן מגידול בפרמיות בביטוח כללי, ביטוח חיים ומגזר בריאות, תוך שמירה על רמת הוצאות הדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

האמור לעיל הביא לירידה ביחס שבין סך הוצאות הנהלה וכלליות ועמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות לסך הפרמיות שהורווחו ברוטו, דמי הגמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה, ליחס של כ-10.2% בתקופת הדוח לעומת יחס של כ-12.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

במהלך תקופת הדוח חל גידול בנכסים המנוהלים על ידי כלל פנסיה וגמל. הגידול בנכסים המנוהלים נובע משיפור בהיקפי הניוד הנכנס וזאת על אף ההשפעה השלילית של התשואות על הנכסים בתקופת הדיווח. כמו כן, חל גידול משמעותי בהכנסות מדמי הניהול הן בפנסיה והן בגמל ביחס לתקופה המדווחת אשתקד וכן גידול ברווחיות המגזרים בהתאמה, ביחס לתקופה הקודמת אשתקד לפרטים נוספים ראה סעיף 2.1.1.3 ו-2.1.1.4 להלן.

הנכסים המנוהלים על ידי החברה הסתכמו ביום 31 במרס 2022 לסך של כ-290 מיליארדי ש"ח לעומת סך של כ-286 מיליארדי ש"ח ביום 31 בדצמבר 2021, גידול של כ-1.3%.

התשואה להון במנחים שנתיים בתקופת הדוח עמדה על שיעור של 11.9%, לעומת שיעור של 28.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

א. תוצאות החברה בתקופת הדוח (המשך)

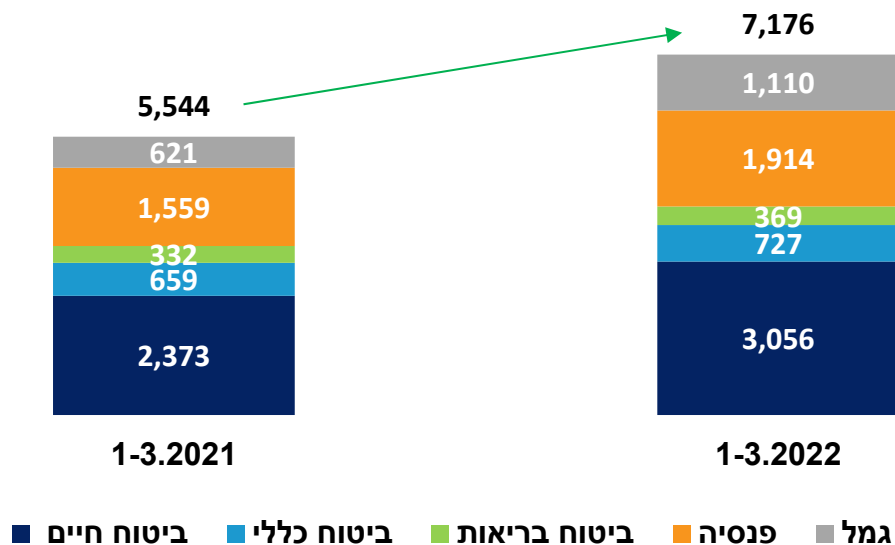
התוצאות בתקופת הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד, כמפורט להלן, כוללות בין היתר, את ההשפעות המפורטות הבאות (לפרטים בדבר השפעות נוספות על תוצאות מגזרי הפעילות, ראה סעיף ב' להלן).

לשנת	1-3		במיליוני ש"ח
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
			ביטוח חיים –
83	47	78	שינוי שיעור ריבית היוון בחישוב עתודות גמלא
28	(35)	233	פקטור K (שינוי בעתודות לגמלה בעקבות הקטנת צפי ההכנסות העתידיות)
111	12	310	סך הכל השפעת השינויים בריבית על ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום
(28)	-	-	שינוי הנחות אחרות בחישוב התחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה
(59)	-	-	שינוי אומדן משך תקופת תביעות אובדן כושר עבודה
24	12	310	סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח חיים
(59)	(27)	17	השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח כללי
(59)	(27)	17	סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח כללי
(76)	-	-	שינוי הנחות אקטואריות בבחינת נאותות העתודה (LAT)
42	(76)	236	השפעות פיננסיות בבחינת נאותות העתודה (LAT)
(34)	(76)	236	סך הכל סיעוד במגזר בריאות*
(69)	(91)	563	סך הכל השפעות מיוחדות לפני מס

* הקיטון בהפרשה במגזר הבריאות בתקופת הדוח היווה את מרבית הפרשת ה-LAT במגזר זה, כך שנכון לתאריך הדוח יתרת הפרשת LAT סיעוד במגזר הבריאות הינה בסכום של כ-42 מיליוני ש"ח.

ב. פרטים עיקריים נוספים והשפעות עיקריות נוספות לפי מגזרים

הפרמיות שהורוחו ברוטו, דמי הגמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה:

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

ב. פרטים עיקריים נוספים והשפעות עיקריות נוספות לפי מגזרים (המשך)

להלן פירוט הרווח הכולל בחלוקה למגזרים:

לשנת	1-3		סעיף	במיליוני ש"ח
	2021	2021		
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר		
1,107	424	244	2.1.1.1	ביטוח חיים
28	5	7	2.1.1.4	פנסיה
8	1	2	2.1.1.3	גמל
1,143	430	253		סך הכל חטיבת חיסכון ארוך טווח
112	10	(102)	2.1.2	ביטוח כללי
193	-	256	2.1.3	בראות
215	43	56	2.1.6	הוצאות מימון
757	194	(44)	2.1.4	אחר וסעיפים שאינם כלולים בתחומי הביטוח
1,988	592	308		סך הכל רווח (הפסד) כולל לפני מס
648	200	106		מיסים (הטבת מס) על הרווח הכולל
1,340	392	202		סך הכל רווח (הפסד) הכולל לתקופה, נטו ממס
1,335	390	202		מיוחס לבעלי המניות של החברה
5	1	1		מיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
24.4	28.5	11.9		תשואה להון במונחים שנתיים (באחוזים) *

* התשואה להון מחושבת על בסיס הרווח לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה מחולק בהון לתחילת התקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה.

ג. אירועים אחרי תאריך הדיווח

בתקופת הדוח חלו ירידות בשווקי ההון ולאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד אישור הדוחות הכספיים נרשמו ירידות משמעותיות.

הירידות בשווקים הביאו להפסדים בתיק הנוסטרו וכמו כן נרשמו תשואות ריאליות שליליות בפוליסות ביטוח משתתפות ברווחים אשר עד לכיסוי ההפסד, ימנעו מהחברה לגבות דמי ניהול משתנים, נכון לתאריך הדוח בסך של כ-100 מיליוני ש"ח. בתקופה שממועד תאריך הדוח ועד בסמוך למועד פרסום הדוח גדלה היתרה בסכום שמוערך בכ-200 מיליוני ש"ח נוספים, כך שאומדן היתרה בסמוך למועד פרסום הדוח הינה כ-300 מיליוני ש"ח לפני מס.

לאחר תאריך הדיווח חלה עלייה נוספת של עקום הריבית חסרת הסיכון. בהמשך לאמור בביאור 35(ה)(1) ו-(2ה) בדוחות הכספיים, עלייה בשיעורי הריבית עשויה להביא, לקיטון בהתחייבויות לגמלאות בתשלום ובהתחייבות להשלמה לעתודות לקצבה, לרבות בגין שינוי פקטור K, בביטוח חיים, בעדכון הפרשות בביטוח סיעוד כחלק מבדיקת נאותות העתודה (LAT) ולקיטון בהתחייבויות הביטוח בביטוח כללי בענפים חובה וחבויות ותאונות אישיות.

בשלב זה, לא ניתן להעריך את השלכות הירידות בשווקים הפיננסיים והעלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון בתקופה זו על תוצאות הרבעון השני לשנת 2022 ואין באמור כדי להוות כל הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות הצפויות של החברה לשנת 2022 ועל יחס כושר פירעון כלכלי, וזאת בין היתר, לנוכח האי ודאות ביחס להשפעת ההתפתחויות האמורות על הערכת ההתחייבויות הביטוחיות של כלל ביטוח, בהתייחס להשפעת העלייה של עקום הריבית על שווים ההוגן של נכסי חוב ובהתייחס להמשך ההתפתחויות בשווקים האמורים.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.1. חיסכון ארוך טווח

2.1.1.1. פעילות ביטוח חיים

הערה	1-3		ביטוח חיים
	2021	2022	
עיקר הגידול בפרמיות נובע מגידול בניוד הנכנס בגין מוצרי חיסכון טהור.	1,467	1,791	פרמיות שהורוחו ברוטו
הירידה ברווח בתקופת הדוח נובעת בעיקר מירידה בתשואה ריאלית ברוטו בפוליסות משתתפות ברווחים לשיעור שלילי של 1.44% לעומת שיעור חיובי של 4.70% אשתקד, כך שנרשם מרווח פיננסי שלילי בסך של כ-128 מיליוני ש"ח ואף נוצרה התחייבות למבוטחים בגין גביית דמי ניהול משתנים בתיק הפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים בסך של כ-100 מיליוני ש"ח לעומת מרווח פיננסי חיובי בסך של כ-520 מיליוני ש"ח אשתקד. מתוך הסכומים לעיל, בתקופת הדוח לא נגבו דמי ניהול משתנים לעומת גביית דמי ניהול משתנים בסך של כ-248 מיליוני ש"ח אשתקד.	424	244	רווח כולל
השפעה זו קוזזה בעיקר מקיטון בעתודות עקב עליית הריבית והשפעות פיננסיות נוספות בסך של כ-310 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח לעומת קיטון בעתודות בסך של כ-12 מיליוני ש"ח אשתקד, ומשיפור ברווחי הסיכון במוצרי ריסק מוות ואובדן כושר עבודה.			שיעור הפדיונות של פוליסות ביטוח החיים מעתודה ממוצעת במונחים שנתיים
	1.4%	1.7%	

רווחי (הפסדי) השקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים - להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים בביטוח חיים וחוזי השקעה משתתפים ברווחים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה (במיליוני ש"ח):

רווחי (הפסדי) השקעה שנזקפו למבוטחים לאחר דמי ניהול	2,543	(2,132)
--	-------	---------

2.1.1.2 נתונים בדבר הפרמיות שהורוחו, דמי הניהול ומרווח פיננסי בביטוח חיים:

לשנת	Q1		במיליוני ש"ח
	2021	2022	
689	248	(*)	דמי ניהול משתנים
573	135	155	דמי ניהול קבועים
1,261	383	155	סך כל דמי ניהול
1,699	520	128	סך הכל מרווח פיננסי ודמי ניהול
5,175	1,261	1,323	פרמיות שוטפות
1,216	206	468	פרמיות חד פעמיות
6,391	1,467	1,791	סך הכל פרמיות שהורוחו ברוטו
37	10	9	פרמיות שוטפות
5,993	896	1,256	פרמיות חד פעמיות
6,030	906	1,265	סך הכל פרמיות בגין חיסכון טהור

(*) ליום 31 במרס 2022, נרשמו תשואות ריאליות שליליות בפוליסות ביטוח משתתפות ברווחים אשר עד לכיסוי ההפסד, ימנעו מהחברה לגבות דמי ניהול משתנים בסך של כ-100 מיליוני ש"ח לפני מס, לאחר תאריך הדוחות ועד לתאריך פרסומם המשיכה המגמה. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.1(ג) לעיל.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.1. חיסכון ארוך טווח (המשך)

2.1.1.2 נתונים בדבר הפרמיות שהורווחו, דמי הניהול ומרווח פיננסי בביטוח חיים:

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (קרן י' החדשה)			פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')			במיליוני ש"ח
לשנת	Q1	לשנת	Q1			
2021	2021	2021	2021	2022		
11.64	4.41	(1.96)	13.37	4.70	(1.44)	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
10.62	4.16	(2.18)	10.84	3.88	(1.58)	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
14.32	4.51	(0.81)	16.09	4.81	(0.28)	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
13.27	4.27	(1.03)	13.50	3.99	(0.42)	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

2.1.1.3 פעילות הגמל

הערה	1-3	
	2021	2022
רווח (כולל)	1	2
דמי גמולים	621	1,110
הגידול נובע מגידול בהפקדות השוטפות ובהפקדות החד פעמיות לפי סעיף 190.		

2.1.1.4 פעילות הפנסיה

הערה	1-3	
	2021	2022
רווח כולל	5	7
דמי גמולים	1,559	1,914
הגידול ברווח בתקופת הדוח נובע מגידול בהכנסות מדמי ניהול כתוצאה מגידול בתיק המנוהל אשר קוזזו בחלקן מירידה בהכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו ביחס לאשתקד.		

2.1.2 ביטוח כללי - להלן התפלגות הפרמיות והרווח הכולל

הערה	1-3	
	2021	2022
ביטוח כללי פרמיות ברוטו	796	852
רווח כולל	9	(102)
הגידול בפרמיה נובע מעסקי הפרט ורכב מסחרי ברכב חובה ורכב רכוש וכן מגידול בביטוחי חבויות בעסקים גדולים. המעבר מרווח להפסד בתקופת הדוח נובע בעיקר מקיטון בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות וכן מהרעה חיתומית בעיקר ברכב רכוש. מנגד בוצע הקטנת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח למול הגדלת עתודות בסך כ- 27 מיליוני ש"ח אשתקד.		
רכב רכוש פרמיות ברוטו	234	250
רווח כולל לפני מס	15	(51)
הגידול בפרמיה בתקופת הדוח נובע בעיקר מעסקי הפרט ומרכב מסחרי. המעבר מרווח להפסד בתקופת הדוח נובע בעיקר מעליה בתביעה הממוצעת ובשיעור השכחות לעומת אשתקד וכן מקיטון בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות.		
LR ברוטו	66%	105%
LR בשייר	59%	99%
CR ברוטו	92%	131%
CR בשייר	91%	127%
רכב חובה פרמיות ברוטו	164	182
רווח (הפסד) כולל	(17)	(54)
הגידול בפרמיות בתקופת הדוח וברבעון נובע מעסקי הפרט ומרכב מסחרי. הגידול בהפסד בתקופת הדוח נובע בעיקר מקיטון בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות. מנגד בוצע הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ- 1 מיליוני ש"ח למול הגדלת עתודות בסך כ- 14 מ"ח אשתקד.		

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.2 ביטוח כללי - להלן התפלגות הפרמיות והרווח הכולל (המשך)

	1-3		
	2021	2022	הערה
ענפי רכוש ואחרים			
פרמיות ברוטו	239	235	
רווח כולל	16	16	
LR ברוטו	16%	39%	
LR בשייר	25%	23%	
CR ברוטו	40%	62%	
CR בשייר	72%	65%	
ביטוח אשראי			
פרמיות ברוטו	29	33	
רווח כולל	8	4	הירידה ברווח נובעת מהפסדים שנצברו בתיק ההשקעות בתקופה הנוכחית של הירידות בשוקי ההון, לעומת הכנסות מהשקעות שנרשמו אשתקד.
LR בשייר	27%	26%	
CR בשייר	54%	50%	
ענפי חביונות			
פרמיות ברוטו	130	151	הגידול בפרמיות בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול בעסקים גדולים.
הפסד כולל	(12)	(17)	הגידול בהפסד בתקופת הדוח נובע בעיקר מקיטון בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות. מנגד בוצע קטנת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ- 16 מיליוני ש"ח למול הגדלת עתודות בסך כ- 12 מ"ש אשתקד.

2.1.3. ביטוח בריאות

	Q1		
	2021	2022	הערה
פרמיות שהורווחו ברוטו	332	369	הגידול בפרמיות נובע בעיקר מגידול בעסקי הפרט של החברה.
רווח (הפסד) כולל	-	256	הגידול ברווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מקיטון בהפרשה בשל בדיקת נאותות העתודות (LAT) בסך של כ-236 מיליוני ש"ח, לעומת גידול בהפרשה בסך של כ-76 מיליוני ש"ח אשתקד. הקיטון בהפרשה בתקופת הדוח היווה את מרבית הפרשת ה-LAT, כך שנכון לתאריך הדוח ההפרשה הינה בסכום שאינו מהותי. השפעה זו קוזזה בחלקה בשל הפסדים מהשקעות בתקופת הדוח אשר הביאו לקיטון בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

	Q1		
	2021	2022	הערה
ענף סיעוד - רווח (הפסד) כולל פרט	(44)	245	המעבר לרווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מקיטון בהפרשה בשל בדיקת נאותות העתודות (LAT) בסך כ-236 מיליוני ש"ח, לעומת גידול בסך של כ-76 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול זה קוזז בחלקו בשל קיטון בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד..
ענף מחלות ואשפוז - רווח (הפסד) כולל	24	24	קולקטיבים, לרבות קופות חולים
ענף מחלות ואשפוז - רווח (הפסד) כולל	24	(7)	זמן ארוך
ענף מחלות ואשפוז - רווח (הפסד) כולל	(4)	(6)	זמן קצר

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.3. ביטוח בריאות (המשך)

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות ביטוח בריאות מסוג סיעוד משתתף ברווחים:

פוליסות סיעוד משתתף ברווחים מסוג פרט וקולקטיב			Q1		במיליוני ש"ח
לשנת	2021	2022	2022	2021	רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים
202	47	(3)	808		

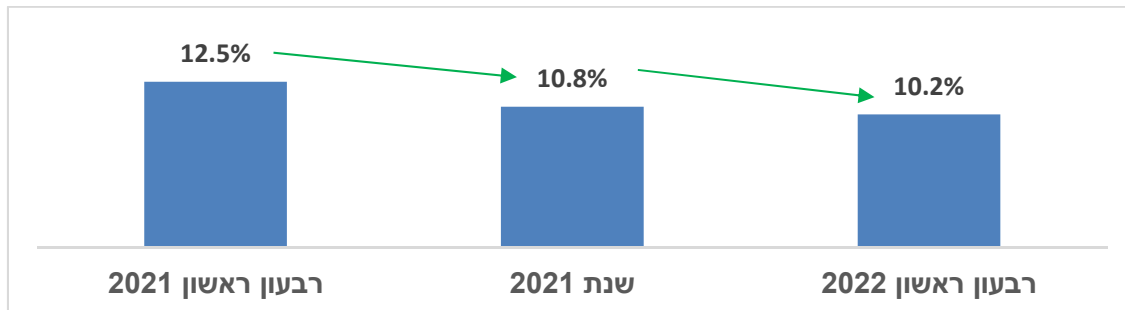
2.1.4 אחר וסעיפים שאינם כלולים בתחומי הביטוח

1-3		במיליוני ש"ח
2021	2022	
194	(44)	סך הכל רווח (הפסד) כולל לפני מס
תקופת הדוח- המעבר להפסד בתקופת הדוח נובע בעיקר מהפסדי השקעות בסך של כ-34 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח לעומת הכנסות מהשקעות בסך של כ-207 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.		

2.1.5 הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות הסתכמו לסך של כ-222 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-219 מיליוני ש"ח אשתקד.

להלן שיעור הוצאות ועמלות ביחס להכנסות:

2.1.6 הוצאות המימון בפעילות שאינה מוקצת למגזרים

הוצאות המימון של הקבוצה מושפעות בעיקר מהשינוי בשיעור מדד המחירים לצרכן הידוע (ראה ביאור 2 בדוחות הכספיים), וכן מגיוסים ופירעונות של חוב.

הוצאות המימון הסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ-56 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-43 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות המימון נובע, בין היתר, בשל עליה במדד המחירים הידוע לצרכן בשיעור של כ-1.2% לעומת עליה בשיעור של כ-0.1% אשתקד.

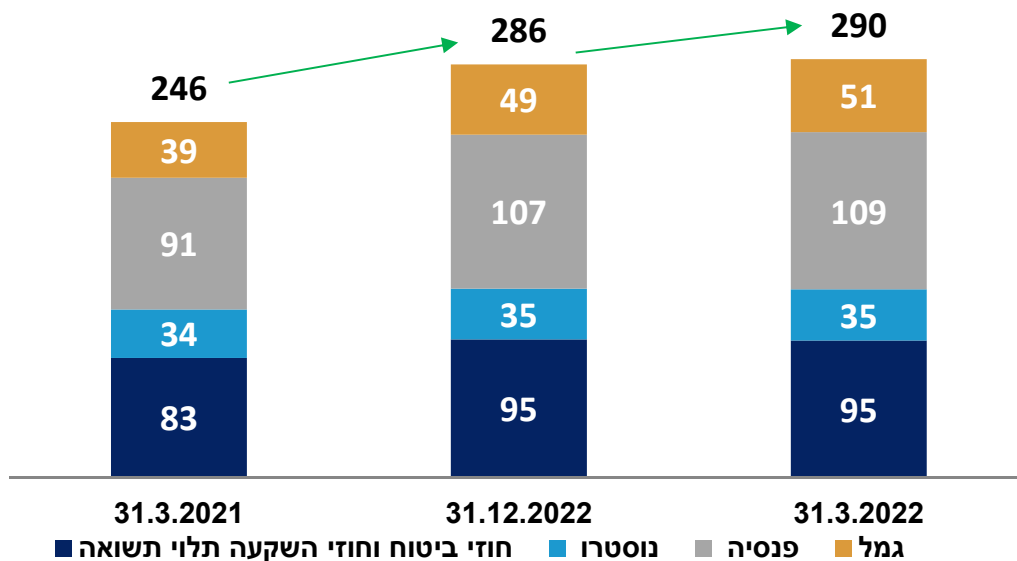
2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.2 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי

2.2.1 נכסים

שיעור השינוי מדצמבר	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		במיליוני ש"ח
		2021	2022	
1	35,155	33,498	35,372	השקעות פיננסיות אחרות
נכסים מנוהלים עבור אחרים (שאינם נוסטרו) בקבוצה (במיליוני ש"ח):				
(1)	95,457	82,639	94,940	עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
4	48,706	38,666	50,617	עבור עמיתי קופות גמל ⁽¹⁾
2	106,808	91,294	109,001	עבור עמיתי קרנות פנסיה ^(*)
1	250,971	212,599	254,558	סך הכל נכסים מנוהלים עבור אחרים
1	286,126	246,097	289,930	סך הכל נכסים מנוהלים
(4)	13,573	12,304	13,092	^(*) מתוך הסכום, סך הנכסים המנוהל על ידי עתודות הוותיקה

1. הדוחות הכספיים המאוחדים אינם כוללים את הנכסים המנוהלים בקופות הגמל (למעט בגין קופת גמל שכלל ביטוח קיבלה על עצמה התחייבות לתשואה שנתית מינימלית מובטחת) וקרנות הפנסיה. לפרטים נוספים, ראה ביאור 3(א)(2) בדוחות הכספיים השנתיים.

2.2.2 התחייבויות פיננסיות

נכון לתאריך המאזן, לקבוצה קיימים כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לצרכי הון ויתרות המשמשות לפעילות השוטפת, לחברה אין יתרות חוב מלבד יתרות לפעילות שוטפת.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.2 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי (המשך)

2.2.3 הון ודרישות הון

א. דרישות הון בהתאם להוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי (ראה סעיף 1 להלן)

על חברות הביטוח בקבוצה חלות הוראות משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II בהתאם להוראות חוזר הממונה "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II שפורסם ביום 14 באוקטובר 2020.

ביום 30 במאי 2022 אישרה ופירסמה החברה את דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021 אשר מפורסם באתר האינטרנט של הקבוצה בכתובת

[/https://www.clalbit.co.il/aboutclalinsurance/financialstatementsandpressrelease](https://www.clalbit.co.il/aboutclalinsurance/financialstatementsandpressrelease)

יצוין כי חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי מבוסס על נתונים ומודלים העשויים להיות שונים מאלה בהם עושה החברה שימוש במסגרת הדיווח הכספי, ואשר מתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. בפרט, וכמפורט בחוזר משטר כושר פירעון כלכלי, חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי, מבוסס, במידה רבה, על מודל חישוב הערך הגלום. לפרטים נוספים בדבר דרישות ההון שחלות על חברות בקבוצה ראה ביאור 16(ה) בדוחות הכספיים השנתיים.

בהתאם לעקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II ולהוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, חישוב מחדש של סכום הניכוי יערך אחת לשנתיים או, לכל הפחות, במקרה של שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של חברת הביטוח ובהתאם לדרישות הממונה, אם סבר שחל שינוי בנסיבות מאז. החברה ביצעה חישוב מחדש, בחלוף שנתיים, של סכום הניכוי וקיבלה את אישור הממונה לחישוב מחדש ולסכום ניכוי הביקף של 6,780 מיליוני ש"ח.

למידע נוסף, לרבות תיאור כללי של משטר כושר פירעון כלכלי, העקרונות הכלליים עליהם מבוסס המשטר, מתודולוגיית החישוב של המאזן הכלכלי ושל ההון הנדרש לכושר פירעון, הוראות לתקופת הפריסה, סקירה כללית של הוראות הממונה על שוק ההון הקשורות לדוח יחס כושר פירעון כלכלי, הגדרות מושגים מרכזיים, הערות והבהרות יש לקרוא גם את סעיפים 1, 3.1, 4.1 ו-5.1 לדוח יחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2021.

החישוב שערכה כלל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2021 בוקר¹ על ידי רואי החשבון המבקרים.

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון של כלל ביטוח לפי משטר Solvency II.

1. יחס כושר פירעון כלכלי

2020	2021	ליום 31 בדצמבר במיליוני ש"ח
	מבוקר	
12,957	15,520	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
8,449	9,261	הון נדרש לכושר פירעון
4,509	6,259	עודף
153%	168%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)
		השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה
(112)		גיוס (פירעון) מכשירי הון
12,845	15,520	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
4,396	6,259	עודף
152%	168%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 3 להלן.

לאירוועים בתקופת הדוח ולאחר תאריך הדוח ולהשפעתם הפוטנציאלית על יחס כושר הפירעון ראה סעיף 2.1(א)-(ג) לעיל.

2. סף ההון (MCR)

2020	2021	ליום 31 בדצמבר במיליוני ש"ח
	מבוקר	
2,112	2,315	סף ההון (MCR)
9,165	11,575	הון עצמי לעניין סף ההון

¹ הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.2 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי (המשך)

2.2.3. הון ודרישות הון (המשך)

א. דרישות הון בהתאם להוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי (ראה סעיף 1 להלן) (המשך)

3. יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות

בהתאם למכתב שפירסמה הרשות, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון חברת הביטוח. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח כשהוא מחושב ללא הוראות לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות.

יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ליום 31 בדצמבר במיליוני ש"ח		
2020	2021	
9,686	11,058	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
10,509	12,034	הון נדרש לכושר פירעון
(823)	(976)	גירעון
92%	92%	יחס כושר פירעון כלכלי באחוזים
השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה		
(112)	-	גיוס(פרעון) מכשירי הון
9,585	11,058	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
(925)	(976)	עודף (גירעון)
91%	92%	יחס כושר פירעון כלכלי באחוזים
עודף ההון לאור פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי, ביחס ליעד הדירקטוריון (ראה סעיף ב' להלן):		
-	-	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (אחוזים) *
-	-	חוסר הון ביחס ליעד

* עבור שנת 2020 נקבעו יעדי הון כמפורט בסעיף ב' להלן. לא נקבעו יעדים עבור יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה, כאשר יחס זה יבנה בהתאם ליעדים אלו עד לתום שנת 2032.

ב. יעד ההון של החברה

מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטיח את כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ולשאר בעלי העניין, לשמור את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.

בחודש יוני 2021 דירקטוריון החברה דן במדיניות ניהול הון וקבע יעדי ניהול הון אשר על פיהן טווח המטרה ליחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח יעמוד בטווח של 150%-170%. בנוסף, קבע יעד יחס כושר פירעון מינימלי של 135%, בהתחשב בהוראות הפריסה. יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום שנת 2032 ולאחריה. מדיניות ניהול הון ויעדי ההון הם דינאמיים ועשויים להתעדכן בעתיד בהתאם לתיאבון הסיכון של החברה ולהתפתחויות בסביבה העסקית.

נכון ליום 31 בדצמבר 2021, החברה עומדת ביעד שנקבע. מובהר בזאת, כי אין באמור כדי להבטיח שהחברה תעמוד ביעדים שנקבעו בכל עת. יש לציין כי המדיניות העדכנית הינה חלק המדיניות שפורסמה בחודש מרס 2020 ואינה נוגעת בשלב זה ליעדים לחלוקת דיבידנד.

ג. הנפקה של אגרות חוב (סדרה יב')

ביום 26 לאוגוסט 2021 הנפיקה כללביט מימון בע"מ לציבור אגרות חוב (סדרה יב') בסך של 400 מיליוני ש"ח. אגרות החוב מוכרות כהון רובד 2 בכלל ביטוח. לפרטים נוספים ראה ביאור 25(ב)(3) לדוחות הכספיים השנתיים.

3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח

פרמטר	נתונים לתקופה
התפתחות במשק ובתעסוקה בישראל	<p>המשק הישראלי ממשיך בפעילות כלכלית רציפה ברמה גבוהה לצד נגיף הקורונה ועל רקע מחזוריות גלי התחלואה. שוק העבודה איתן ושב לרמות דומות מאוד לאלו ששררו ערב המשבר. הפעילות מתאפשרת, בין היתר, לאור הסתגלותם של מרבית ענפי המשק לפעילות לצד המגיפה. עם זאת, קיימת אי-וודאות מסוימת לגבי עוצמת הפעילות הכלכלית הצפויה במשק בטווח הקצר והבינוני. זאת על רקע הסיכון להמשך מחזוריות גלי התחלואה בעתיד והתפתחות במקביל של זנים חדשים של הנגיף, ההתפתחויות באירופה ואי-הוודאות הפוליטית והאירועים הביטחוניים בישראל.</p> <p>כחלק מהתהליך העולמי של היציאה מהמשבר התחדשו הביקושים למוצרים, אך ההיצע מתקשה להגיב לביקושים בשל קשיים בחידוש פעילות הייצור בעולם. לצד אלו חלה אצל חלקים באוכלוסייה עלייה בהכנסה הפנויה ואיתה גידול בביקושים עם התרת המגבלות. תהליך זה שבתחילה העריכו ברחבי העולם כי הינו גורם זמני שצפוי לחלוף במהרה ולהתאזן, התגלה כגורם הנמשך זמן רב יותר. מציאות זו, הובילה לכך שבמדינות רבות האינפלציה חרגה מהיעד והביאה את הבנקים המרכזיים לתהליכי צמצום מוניטרי. גם בישראל חצתה האינפלציה את טווח היעד לאחרונה, אם כי האינפלציה בישראל הייתה ועודנה נמוכה משמעותית מהאינפלציה במרבית מדינות ה-OECD. הוועדה המוניתרית החלה בתהליך של צמצום הדרגתי של ההרחבה המוניטרית, כבר במהלך המחצית השנייה של 2021, אז הוכרז על סיום מדורג של הפעלת הכלים המיוחדים שהופעלו בעיצומו של משבר הקורונה.</p> <p>סקר כוח אדם של הלמ"ס מחודש מרס 2022 הציג המשך שיפור בשוק העבודה:</p> <ul style="list-style-type: none"> שיעור הבלתי מועסקים מכוח העבודה בקרב בני 15 ומעלה הינו 3.4% (לעומת 3.7% בחודש הקודם). שיעור האבטלה המורחב (לאור משבר הקורונה) עומד על 4.8% (לעומת 5.4% בחודש הקודם). <p>למרות זאת, השכר הממוצע במשק לא עלה בקצב שתואם לביקוש הער לעובדים. עם זאת, ניתן לזהות ענפים מסויימים בהם קצב עליית השכר מהיר לרבות ענפי המידע והתקשורת.</p> <p>מגמת עליית מחירי הדירות ממשיכה להאיץ ואלו עלו בשנים-עשר החודשים האחרונים ב-13%, קצב גבוה באופן משמעותי בהשוואה לקצב של השנים האחרונות. היקף המשכנתאות שניטלו בפברואר עמד על 11.2 מיליארדי ש"ח, בהמשך לעלייה בקצב נטילת המשכנתאות. לצד אלו, קצב העלייה השנתי של מחירי השכירות נותר מתון יחסית, כ-3%.</p> <p>חטיבת המחקר של בנק ישראל עדכנה את התחזית המאקרו-כלכלית ומעריכה שהתוצר יצמח בשנת 2022 בשיעור של 5.5% ובשנת 2023 בשיעור של 4%.</p>
נתוני האינפלציה	<p>האינפלציה בישראל נמצאת בהאצה, ונמצאת מעל לגבול העליון של תחום היעד. האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים עלתה ל-3.5%. על פי תחזיות החזאים של בנק ישראל, האינפלציה צפויה להמשיך לעלות בחודשים הקרובים ולחזור לתחום היעד בתחילת שנת 2023.</p> <p>הלמ"ס פרסם כי מדד המחירים לצרכן עלה ב-0.6% בחודש מרס 2022, בהשוואה לחודש פברואר 2022. מתחילת השנה עלה מדד המחירים לצרכן ב-1.5%. בשנים עשר החודשים האחרונים (מרס 2022 לעומת מרס 2021) מדד המחירים לצרכן עלה ב-3.5%.</p>
שערי חליפין	<p>יתרות מטבע החוץ של ישראל הסתכמו בסוף 2021 בסך 213 מיליארד דולר – גידול בסך של 39.7 מיליארד דולר במהלך השנה לעומת קודמתה. ביחס לתמ"ג עלו היתרות משיעור של 42.5% לשיעור של 46.6%.</p> <p>הגידול ביתרות נבע בעיקרו מרכישות מטבע חוץ של בנק ישראל במסגרת יישום תוכנית המדיניות המוניטרית להתמודדות המשק עם משבר הקורונה בסך 35 מיליארד דולר, ובנוסף מרווחים, מהכנסות ומהפרשי שערים ומחירים (שיערוך) בסך 3 מיליארד דולר, ומהפקדות המגזר הפרטי בסך 2 מיליארד דולר.</p>
התפתחות שיעור הריבית והתשואות	<p>בתאריך 11 באפריל 2022 התקבלה החלטה להעלות את הריבית ב-0.25 נקודות האחוז לרמה של 0.35%. וב-23 במאי 2022 להעלות את הריבית ב-0.4 נקודות האחוז נוספות לרמה של 0.75%.</p> <p>האינפלציה בישראל מצויה מעל הגבול העליון של היעד, ועומדת בשנים-עשר החודשים האחרונים על 4% (נכון לסוף מאי 2022). עם זאת היא ממשיכה להיות נמוכה משמעותית מהאינפלציה במרבית המדינות המפותחות.</p> <p>הציפיות לאינפלציה לשנה הקרובה מצויות בסביבת הגבול העליון של היעד. הציפיות לטווחים הארוכים ממשיכות להיות מעוגנות בתוך תחום היעד.</p> <p>נתון זה תומך בהמשך העלאות ריבית בהמשך השנה.</p> <p>הוועדה המוניתרית של בנק ישראל פרסמה כי היא ממשיכה בתהליך הדרגתי של העלאת הריבית. קצב העלאת הריבית ייקבע בהתאם לנתוני הפעילות והתפתחות האינפלציה, זאת על מנת להמשיך ולתמוך בהשגת יעדי המדיניות.</p>

3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח (המשך)

לשנת 2021	Q1		נתונים לתקופה באחזים מדדי מניות בארץ	פרמטר התפתחויות בשוק ההון בישראל ובעולם (במונחי מטבע מקומי)
	2021	2022		
32.0	7.0	2.2	ת"א 35	התפתחויות בשוק ההון בישראל ובעולם (במונחי מטבע מקומי)
33.1	6.1	2.3	ת"א 90	
31.1	6.1	2.0	ת"א 125	
9.7	5.2	(1.5)	ת"א צמיחה	
4.0	0.3	(3.4)	<u>מדדי אג"ח</u>	
7.9	1.9	(2.4)	כללי	
3.0	0.2	(3.5)	תלבונד צמודות	
7.4	0.4	(3.9)	תלבונד שקלי	
(1.6)	(1.5)	(4.5)	ממשלתי צמוד מדד	
			ממשלתי שקלי	
			<u>מדדי מניות בעולם</u>	התפתחויות במצב הכלכלי בעולם
20.2	8.8	(3.8)	דאו ג'ונס	
23.4	3.3	(9.0)	נאסד"ק	
4.9	6.3	(3.4)	ניקיי טוקיו	
29.3	9.3	(7.0)	קאק פריז	
14.8	4.1	1.6	פוטסי לונדון	
15.8	9.4	(9.1)	דאקס פרנקפורט	
20.8	4.4	(4.5)	MSCI WORLD	

לפרטים נוספים אודות ההשקעות הפיננסיות בחברה, ראה ביאור 14 בדוחות הכספיים השנתיים. לפרטים בדבר ההשלכות על התוצאות הכספיות, ראה סעיף 2 לעיל.

הרבעון הראשון של שנת 2022 התאפיין בעיקר ביציאה ממשבר הקורונה, וההשלכות של שחרור הסגרים והמדיניות המוניטארית המרחיבה, בהמשך ישיר לשנת 2021 אשר התאפיינה בגל אינפלציוני במרבית מדינות העולם, מה שהביא את הבנקים המרכזיים להתחיל בצמצום מוניטארי והעלאות ריבית דרסטיות.

בנוסף, במהלך הרבעון פרצה מלחמה בין רוסיה לאוקראינה, כאשר רוסיה בהנהגת הנשיא פוטין פלשה אל תוך שטח אוקראינה, לאחר שהכירה קודם לכן בעצמאות של שני מחוזות בדלניים בשטח אוקראינה. בתגובה הטילו מדינות המערב סנקציות כלכליות כבדות על רוסיה. לא ברור מה יהיו התוצאות הסופיות של הלחימה, אשר נכון למועד פרסום הדוח, הביאה לזינוק נוסף במחירי הסחורות (אנרגיה, מתכות, חקלאות) ובציפיות האינפלציה של המשקיעים. כמו כן למלחמה עלולות להיות השלכות מרחיקות לכת, אשר בשלב זה מוקדם להעריך, ביחס ל מבנה הכלכלה הגלובאלית והמפה הגיאופוליטית. בטווח הזמן הקצר הלחימה והמתיחות הגיאופוליטית מוסיפים ללחץ בשווקים ולחששות מפני האטה גלובאלית, התגברות האינפלציה והעלאות הריביות על ידי הבנקים המרכזיים.

ארה"ב – במהלך הרבעון המשיכה כלכלת ארה"ב ביציאה ממשבר הקורונה, על אף שנתוני התוצר לרבעון הראשון מצביעים על התכווצות הכלכלה האמריקאית במונחים שנתיים ב-1.4%, כאשר הצפי עמד על צמיחה חיובית של כ-1%. במהלך הרבעון (ולראשונה מאז 2018) העלה הפד את הריבית לרמה של 0.25%-5%, וזאת כתגובה לאינפלציה שזינקה ועומדת נכון לתום הרבעון על 8.5% (במונחים שנתיים). תחזיות השוק הן להמשך העלאות הריבית גם בחודשים הקרובים. נוסף על העלאות הריבית צפוי ה"פד" לצמצם את תוכניות רכישת האג"ח באופן מדורג. במקביל, הציג הממשל תוכניות תמיכה פייסקאלית, הכוללת השקעה בתשתיות ובאנרגיה חלופית. שוק העבודה המשיך בשיפור, כאשר שיעור האבטלה ירד לרמה של 3.6% וניכר גידול מתמשך במספר מקומות העבודה החדשים הנפתחים מדי חודש. לאחר תאריך הדיווח העלה ה"פד" את הריבית ב-0.5 נקודות אחוז נוספות לרמה של 1%-0.75%.

אירופה - הסרת מגבלות הקורונה העלתה את קצב הצמיחה של האיחוד האירופי ברבעון הראשון ל-5% בקצב שנתי. הבנק המרכזי האירופי מתחיל לבחון את האפשרות של העלאת ריבית במהלך שנת 2022 וכן לצמצם את תוכניות רכישת האג"ח. שיעור האבטלה המשיך לרדת ועומד על 6.8% נכון לתום הרבעון הראשון של שנת 2022.

סין – על אף שנגיף הקורונה נמצא בנסיגה ברחבי העולם בזכות מבצע החיסונים, בסין עדיין חווים התפרצויות של הנגיף והמדינה נוקטת במדיניות אפס סבלנות, תוך שהיא מכניסה ערים ומחוזות שלמים לסגרים. ברבעון הראשון צמחה כלכלת סין בקצב של 4.8% (בקצב שנתי). במהלך הרבעון המשיך הבנק המרכזי בצעדי הרחבה מוניטארית הן בהיצע הכסף והן בהפחתת יחס הרזרבה.

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

בפרק זה יסקרו תמציות חוקים, תקנות, חוזרים וניירות עמדה מהותיים ביותר או טיטות של חוקים, תקנות, חוזרים וניירות עמדה מהותיים ביותר, החלים על פעילות החברות בקבוצה ואשר הינם מהותיים לפעילותן, שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון, לפי העניין, לאחר מועד פרסום הדוחות הכספיים השנתיים.

4.1 כללי

4.1.1 מתן שירותי מידע פיננסי

בהמשך לאמור בסעיף 9.2.8(ב) לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2021, בדבר חוק שירותי מידע פיננסי וטיטת חוזר "הוראות לנותני שירותי מידע פיננסי" –

בחודש מרס 2022 פורסם חוזר "הוראות לנותני שירותי מידע פיננסי", הקובע הוראות לעניין אופן קבלת אישור רשות שוק ההון לגוף מוסדי לפעול כנותן שירותי מידע פיננסי וכן הוראות לעניין פעילות מבטח כנותן שירותי מידע פיננסי.

החברה לומדת את השלכותיו האפשריות של חוק שירותי מידע פיננסי ושל החוזר, לרבות ההשלכות התפעוליות הכרוכות ביישומם, וההזדמנויות העסקיות שיתכן וגלומות בהם, ובשלב זה אין ביכולתה להעריך את השלכותיהם. לפרטים בדבר העברת מידעים בתחום החיסכון הפנסיוני והמסלוקה הפנסיונית, ראו סעיף 6.2.1(ב) לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2021.

4.2 חיסכון ארוך טווח

4.2.1 טיטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות)(הוראת שעה), התשפ"א-2021

בהמשך לאמור בסעיף 9.5.5.1(א) לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2021, בדבר תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008 (להלן: "תקנות ההוצאות") ובדבר דוח הוועדה המייעצת לממונה בנושא בחינת ההוצאות הישירות (להלן: "דוח ההוצאות הישירות") –

בחודש אפריל 2022 פורסמה טיטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), המהווה חוליה ראשונה באסדרה הצפויה להתפרסם בעקבות דוח ההוצאות הישירות, במסגרת הטיטת הוצע לקבוע מנגנון לפיו הגוף המוסדי יקבע עבור כל מסלול או קופת גמל שבניהולו את תקרת עמלות הניהול הייצונית לשנה הקלנדרית הבאה, מבלי שתקבע בתקנות תקרה מספרית באחוזים. עוד מוצע לקבוע כי ביחס למסלולי השקעה חדשים שכוללים רכיב של דמי ניהול משתנים, בהם תגמול הגוף המוסדי ייגזר גם מביצועי המסלול, לא תתאפשר גביית הוצאות ישירות מכל סוג שהוא. ביחס לאפיק מבטיח תשואה² וביחס להוצאות ישירות הנגבות כנגד השקעה בנכס במסגרת מסלול מסוים, מוצע לקבוע שהוצאות ישירות ייגבו באופן יחסי בהתאם לחלק השקעה בנכס באותו המסלול. עוד מוצע כי חישוב מגבלת עמלת ניהול הייצונית במסלולי הפנסיה, יבוצע מתוך סך כל נכסי מסלולי השקעה, לרבות הנכסים הכלולים באפיק השקעה מובטח תשואה, אולם לצורך ניצול בפועל של ההוצאות הישירות, לא יובאו בחשבון ההוצאות שייגבו לצורך השקעות המוקצות לאפיק מובטח תשואה.

ההסדר המוצע, ככל שיאושר ויפורסם, יחול החל מיום 1 לינואר 2021.

החברה לומדת את השלכות טיטת תקנות ההוצאות.

4.3 ביטוח בריאות

4.3.1 הוספת ענף ביטוח בריאות לרישיון סוכן

בחודש מאי 2022 פורסם תזכיר לתיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הוספת ענף ביטוח בריאות לרישיון סוכן), התשפ"ב-2022 ("התזכיר"), אשר מטרתו לייחד רישיון לענף ביטוח הבריאות, אשר יכלול ביטוח מפני תאונות אישיות וביטוח מפני מחלות ואשפוז, כך שענף ביטוח הבריאות יעמוד בפני עצמו ולא יהיה חלק מהענפים האחרים. זאת, לעומת המצב הקיים כיום, שבו רישיון סוכן בענף הביטוח הכללי או בענף הביטוח הפנסיוני מאפשר לסוכן הביטוח למכור ולשווק גם ביטוחי בריאות.

² כהגדרתו בסעיף 334 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד (המשך)

4.3 ביטוח בריאות (המשך)

4.3.1 הוספת ענף ביטוח בריאות לרישיון סוכן (המשך)

במסגרת התזכיר מוצע לקבוע, לגבי סוכני הביטוח הרשאים לעסוק בתיווך לעניין ענף ביטוח בריאות במסגרת הרישיון הקיים בידיהם כיום, יוכלו לקבל רישיון לתיווך בענף ביטוח בריאות, ללא צורך בביצוע התמחות או בעמידה בבחינות לעניין ענף ביטוח בריאות.

להערכת החברה, ריכוז המוצרים הביטוחיים תחת ענף ייחודי של סוכן ביטוח שיקבל הכשרה פרטנית וממוקדת בתחום זה, יביא לפיתוח מקצועיות ומומחיות בתחום ביטוח הבריאות.

הערכות החברה בקשר עם התזכיר הינן מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכות והנחות נכון למועד פרסום הדוח והתוצאה בפועל עשויה להיות שונה באופן מהותי מזו שנחזתה והיא תלויה, בין היתר, בנוסח הסופי של התזכיר ובאופן יישומו.

4.4 ביטוח כללי

4.4.1 פוליסת ביטוח דירה

בחודש מאי 2022 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן) (תיקון), התשפ"ב-2022, במסגרתה מוצע לתקן את הפוליסה התקנית לביטוח דירה המצויה בתוספת לתקנות (להלן: "הפוליסה התקנית"). התיקון המוצע הינו בעקבות אי בהירות לגבי הכיסוי הביטוחי במקרים של קריסת מבנים שלא כתוצאה מרעידת אדמה. בהתאם לטייטה, מוצע להבהיר כי מקרים כאמור לא יכללו בכיסוי הבסיסי בפוליסה וכן מוצע להוסיף אפשרות לרכישת הרחבה לכיסוי בגין נזק תאונתי משמעותי לדירה מכל סיבה (למעט מספר חריגים מנויים מצומצמים), שאינו נופל מ- 70% מסכום הביטוח.

בשלב מקדמי זה, החברה אינה יכולה להעריך את השפעת הטייטה. התוצאות בפועל עשויות להיות מושפעות, בין היתר, מהנוסח הסופי של התקנות, מנכונות מבטחי המשנה לבטח את הכיסוי האמור, מאופן תמחור, היקף הכיסוי, וכן מהתנהגות הלקוחות, המתחרים, הגורמים המפיצים והגורמים המממנים הלוואות משכנתא בשוק.

4.4.2 ביטוח חיים וביטוח מבנה במסגרת הלוואה לדיור

בחודש מאי 2022 פורסמה טיוטת תיקון חוזר ביטוח חיים וביטוח מבנה אגב הלוואה לדיור (להלן: "טיטוט תיקון חוזר ביטוח הלוואה לדיור"), במסגרתה מוצע לאפשר לסוכנויות ביטוח שהינן בבעלות בנקים למשכנתאות (להלן: "סוכנויות הבנקים"), להן מותר כיום לשווק פוליסת ביטוח דירה הכוללת כיסוי למבנה בתוספת כיסוי לנזקי מים בלבד (ללא כיסויים והרחבות נוספים), לשווק כיסוי בגין נזק לצד שלישי, וכן הרחבה לביטוח מבנה - כיסוי לנזק משמעותי מכל סיבה" בהתאם לנוסח מוצע בטייטה לתיקון הפוליסה התקנית לביטוח דירה (לפירוט ראה סעיף 4.4.1 לעיל לעניין טיוטת תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן) (תיקון), התשפ"ב-2022).

ככל שטיטוט תיקון חוזר ביטוח הלוואה לדיור תתקבל כנוסח מחייב, היא צפויה להגביר את יכולת התחרות של סוכנויות הבנקים, אם כי קיימת חוסר וודאות ביחס לנכונות מבטחי המשנה לבטח כיסוי נזק לצד שלישי ו/או כיסוי לנזק משמעותי מכל סיבה שהיא במסגרת פוליסת מבנה למשכנתא.

הערכות החברה בקשר עם טיוטת תיקון חוזר ביטוח הלוואה לדיור הינן מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכות והנחות נכון למועד פרסום הדוח והתוצאה בפועל עשויה להיות שונה באופן מהותי מזו שנחזתה והיא תלויה, בין היתר, בנוסח הסופי של התיקון, וכן בהתנהגות סוכנויות הבנקים, יתר הסוכנים, הלקוחות והגורמים המתחרים.

5. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

5.1. דיווח בדבר אומדנים חשובנאיים קריטיים

לעניין שימוש באומדנים ושיקול דעת בעריכת דוחות כספיים, ראה ביאור 2(ב) בדוחות הכספיים.

5.2. התחייבויות תלויות

בדוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של החברה נכללה הפניית תשומת לב לאמור בביאור 7 בדוחות הכספיים, בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

5.3. הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

5.3.1. הוראות הממונה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

הממונה פרסם בשנים האחרונות מספר חוזרים (להלן: "חוזרי הממונה") שנועדו ליישם את דרישות סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act, בחברות ביטוח, בחברות המנהלות קרנות פנסיה וקופות גמל, בקרנות פנסיה ובקופות גמל (להלן: "הגופים המוסדיים").

בהתאם, כללו כלל ביטוח והגופים המוסדיים המאוחדים, המידע בכפוף להוראות הדין והדיווח ובמועדים כפי שנקבעו בהוראות אלו.

5.3.2. סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act - אחריות ההנהלה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

בהתאם לחוזרי הממונה, המבוססים על סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act, וכפי שפורט בדוחות הדירקטוריון הקודמים של כלל ביטוח, כלל ביטוח פעלה ופועלת באופן שוטף ליישום ההליך הנדרש בהתאם להוראות האמורות, שכולל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות המבוצעות, וזאת על פי השלבים ובמסגרת המועדים שנקבעו בחוזרים. במסגרת זאת, אימצה החברה את מודל הבקרה הפנימי של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הנהלת כלל ביטוח (הגוף המוסדי), בשיתוף המנכ"ל ומשנה למנכ"ל כלל ביטוח מנהל חטיבה פיננסית העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל ומשנה למנכ"ל כלל ביטוח מנהל חטיבה פיננסית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרס 2022 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

הצהרות המנהלים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם לחוזרי הממונה, מצורפות בדוח.

הדירקטוריון מביע את הערכתו לעובדים, למנהלים ולסוכנים של חברות הקבוצה על תרומתם להישגי הקבוצה.

יורם נוח
מנהל כללי

חיים סאמט
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 29 במאי 2022

תמצית דוחות כספיים מאוחדים
ליום 31 במרס 2022
בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2-1	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
2-2	דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים
2-4	דוחות רווח והפסד מאוחדים ביניים
2-5	דוחות על הרווח הכולל מאוחדים ביניים
2-6	דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים
2-9	דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים
	ביאורים בדוחות הכספיים מאוחדים ביניים
2-12	ביאור 1: כללי
2-17	ביאור 2: בסיס עריכת דוחות הביניים
2-18	ביאור 3: עיקרי המדיניות החשבונאית
2-20	ביאור 4: דיווח מגזרי
2-28	ביאור 5: מכשירים פיננסיים
2-33	ביאור 6: ניהול ודרישות הון
2-34	ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות
2-66	ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדיווח ולאחריה
	נספח א' תמצית נתונים המתייחסים בדוחות הכספיים הנפרדים של כלל החזקות ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח
2-70	
2-79	נספח ב: פירוט השקעות פיננסיות אחרות

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144,
תל-אביב, 6492102
טל. +972 3 623 2525
פקס +972 3 562 2555
ey.com

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של כלל חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של כלל חברה לביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן: "הקבוצה"), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 31 במרס, 2022 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים ביניים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34, ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 7 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון
מבקרים משותפים

תל-אביב,
29 במאי 2022

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים

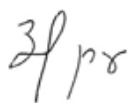
ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס			
מבוקר	2021	2022	בלתי מבוקר	ביאור
				באלפי ש"ח
				נכסים
1,142,631	1,176,771	1,124,323		נכסים בלתי מוחשיים
3,003	3,213	2,781		נכסי מיסים נדחים
2,191,038	2,034,845	2,272,246		הוצאות רכישה נדחות
192,401	190,029	184,012		רכוש קבוע
396,046	402,443	397,159		נכס זכות שימוש
102,373	101,983	97,640		השקעות בחברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני
3,140,825	3,128,698	3,258,667		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
1,250,884	1,243,362	1,293,367		נדל"ן להשקעה אחר
4,418,206	4,175,006	4,343,308		נכסי ביטוח משנה
1,355	3,186	1,453		נכסי מיסים שוטפים
507,954	658,141	837,351		חייבים ויתרות חובה
744,776	748,519	829,662		פרמיה לגבייה
81,745,557	73,064,156	81,479,241	5	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			5	השקעות פיננסיות אחרות:
6,460,434	5,714,134	6,164,290		נכסי חוב סחירים
22,080,696	22,142,066	22,624,901		נכסי חוב שאינם סחירים
2,037,280	1,886,693	2,072,435		מניות
4,576,444	3,755,044	4,510,211		אחרות
35,154,854	33,497,937	35,371,837		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
9,992,795	5,910,555	9,212,289		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
3,859,656	2,578,659	3,571,669		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
144,844,354	128,917,503	144,277,005		סך כל הנכסים
95,456,521	82,638,642	94,940,144	5	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים

באלפי ש"ח	ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר
	2021	2022	
הון מניות	146,641	146,641	146,641
פרמיה על מניות	692,479	692,479	692,479
קרנות הון	1,157,845	1,002,235	987,857
יתרת עודפים	4,801,904	4,013,238	5,173,498
סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה	6,798,869	5,854,593	7,000,475
זכויות שאינן מקנות שליטה	61,308	56,986	61,822
סך כל ההון	6,860,177	5,911,579	7,062,297
התחייבויות	32,775,786	31,820,924	32,854,417
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	93,460,783	81,103,035	93,594,589
התחייבויות מיסים נדחים	759,733	624,418	693,521
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	59,107	63,206	54,039
התחייבויות בגין חכירה	475,583	472,352	476,362
זכאים ויתרות זכות	4,172,484	3,613,932	3,314,878
התחייבויות מיסים שוטפים	53,280	62,830	66,989
התחייבויות פיננסיות	6,227,421	5,245,227	6,159,913
סך כל ההתחייבויות	137,984,177	123,005,924	137,214,708
סך כל ההון וההתחייבויות	144,844,354	128,917,503	144,277,005

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ערן צ'רנינסקי
משנה למנכ"ל
מנהל חטיבה פיננסית

יורם נוה
מנהל כללי

חיים סאמט
יו"ר הדירקטוריון

29 במאי 2022

תאריך אישור הדוחות הכספיים

דוחות רווח והפסד מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
10,600,649	2,457,836	2,887,453	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,587,711	392,590	398,871	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
9,012,938	2,065,246	2,488,582	פרמיות שהורווחו בשייר
13,924,087	3,709,254	(30,894)	רווח מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,775,486	498,724	298,596	הכנסות מדמי ניהול
249,196	61,615	64,616	הכנסות מעמלות
700	4	134	הכנסות אחרות
24,962,407	6,334,843	2,821,034	סך כל ההכנסות
22,140,886	5,972,768	1,710,878	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
(1,867,052)	(736,788)	(256,583)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
20,273,834	5,235,980	1,454,295	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,973,081	474,364	508,834	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
950,421	218,941	222,280	הוצאות הנהלה וכלליות
8,762	-	-	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
6,754	1,235	5,613	הוצאות אחרות
260,051	58,437	64,595	הוצאות מימון
23,472,903	5,988,957	2,255,617	סך כל ההוצאות
10,658	218	(4,694)	חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני, נטו
1,500,162	346,104	560,723	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
481,642	117,059	192,518	מיסים (הטבת מס) על הכנסה
1,018,520	229,045	368,205	רווח (הפסד) לתקופה
			מיוחס ל:
1,013,828	228,101	366,995	בעלי המניות של החברה
4,692	944	1,210	זכויות שאינן מקנות שליטה
1,018,520	229,045	368,205	רווח (הפסד) לתקופה
			רווח (הפסד) למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)
8.52	1.92	3.08	
119,064	119,064	119,064	מספר המניות ששימשו לחישוב הרווח למניה

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על הרווח הכולל מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
1,018,520	229,045	368,205	רווח (הפסד) לתקופה רווח כולל אחר:
			פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד:
(7,360)	8,047	2,520	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון
9,932	-	-	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לרווח והפסד
1,381,109	465,094	278,031	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון
(932,187)	(234,424)	(570,981)	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
31,759	6,695	30,806	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
483,253	245,412	(259,624)	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שהועבר או יועבר לרווח והפסד, לפני מס
164,035	81,083	(89,498)	מס (הטבת מס) בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה
592	1,851	580	מס (הטבת מס) בגין רכיבים אחרים
164,627	82,934	(88,918)	מס (הטבת מס) בגין פריטי רווח כולל אחר לתקופה שהועברו או יועברו לרווח והפסד
			רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
318,626	162,478	(170,706)	פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד:
4,520	-	7,022	רווחים (הפסדים) אקטואריים מתוכנית הטבה מוגדרת
1,545	-	2,401	מס (הטבת מס) בגין פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
2,975	-	4,621	רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
321,601	162,478	(166,085)	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה
1,340,121	391,523	202,120	סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה
			מיוחס ל:
1,334,688	390,412	201,606	בעלי המניות של החברה
5,433	1,111	514	זכויות שאינן מקנות שליטה
1,340,121	391,523	202,120	סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים

זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון	מיוחס לבעלי המניות של החברה							באלפי ש"ח
		סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות	
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)									
6,860,177	61,308	6,798,869	4,801,904	29,514	1,149,811	(21,480)	692,479	146,641	יתרה ליום 1 בינואר 2022 (מבוקר)
368,205	1,210	366,995	366,995	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:									
2,520	-	2,520	-	-	-	2,520	-	-	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לקרן הון
278,031	(1,065)	279,096	-	-	279,096	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לקרן הון
(570,981)	(26)	(570,955)	-	-	(570,955)	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
30,806	-	30,806	-	-	30,806	-	-	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
7,022	33	6,989	6,989	-	-	-	-	-	רווחים אקטואריים מתוכנית הטבה מוגדרת
86,517	362	86,155	(2,390)	-	89,125	(580)	-	-	הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל
(166,085)	(696)	(165,389)	4,599	-	(171,928)	1,940	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס
202,120	514	201,606	371,594	-	(171,928)	1,940	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה
7,062,297	61,822	7,000,475	5,173,498	29,514	977,883	(19,540)	692,479	146,641	יתרה ליום 31 במרס 2022

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	מיוחס לבעלי המניות של החברה							הון מניות	בלפי ש"ח
		סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות		
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)										
5,520,056	55,875	5,464,181	3,785,137	29,514	833,870	(23,460)	692,479	146,641	יתרה ליום 1 בינואר 2021 (מבוקר)	
229,045	944	228,101	228,101	-	-	-	-	-	רווח לתקופה	
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:										
8,047	-	8,047	-	-	-	8,047	-	-	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	הפרשי תרגום מטבע חוץ שנזקפו לרווח והפסד	
465,094	312	464,782	-	-	464,782	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון	
(234,424)	(59)	(234,365)	-	-	(234,365)	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד	
6,695	-	6,695	-	-	6,695	-	-	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	הפסדים אקטוארים מתוכנית הטבה מוגדרת	
(82,934)	(86)	(82,848)	-	-	(80,997)	(1,851)	-	-	הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל	
162,478	167	162,311	-	-	156,115	6,196	-	-	רווח כולל אחר לתקופה, נטו מס	
391,523	1,111	390,412	228,101	-	156,115	6,196	-	-	סך הכל רווח כולל לתקופה	
5,911,579	56,986	5,854,593	4,013,238	29,514	989,985	(17,264)	692,479	146,641	יתרה ליום 31 במרס 2021	

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון	מיוחס לבעלי המניות של החברה							הון מניות	באלפי ש"ח
		סך הכל	יתרת עודפים	קרנות הון אחרות	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות		
										לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)
5,520,056	55,875	5,464,181	3,785,137	29,514	833,870	(23,460)	692,479	146,641		יתרה ליום 1 בינואר 2021
1,018,520	4,692	1,013,828	1,013,828	-	-	-	-	-		רווח לתקופה
										פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:
(7,360)	-	(7,360)	-	-	-	(7,360)	-	-		הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון
9,932	-	9,932	-	-	-	9,932	-	-		הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לרווח והפסד
1,381,109	1,436	1,379,673	-	-	1,379,673	-	-	-		שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרן הון
(932,187)	(365)	(931,822)	-	-	(931,822)	-	-	-		שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
31,759	-	31,759	-	-	31,759	-	-	-		הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
4,520	54	4,466	4,466	-	-	-	-	-		רווחים אקטואריים מתוכנית הטבה מוגדרת
(166,172)	(384)	(165,788)	(1,527)	-	(163,669)	(592)	-	-		הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל
321,601	741	320,860	2,939	-	315,941	1,980	-	-		רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס
1,340,121	5,433	1,334,688	1,016,767	-	315,941	1,980	-	-		סך הכל רווח כולל לתקופה
6,860,177	61,308	6,798,869	4,801,904	29,514	1,149,811	(21,480)	692,479	146,641		יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		נספ ח	באלפי ש"ח
	2021	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר			
7,476,426	1,799,181	(797,225)	(א)	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(430,621)	(110,606)	(158,380)		לפני מיסים על הכנסה מס הכנסה ששולם
7,045,805	1,688,575	(955,605)		מזומנים נטו שנבעו (שימוש) מפעילות שוטפת
				תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
197	-	-		תמורה ממימוש רכוש קבוע
23,568	-	-		תמורה ממימוש השקעות בחברות מוחזקות אחרות
(27,260)	(512)	(553)		השקעה ברכוש קבוע
(177,983)	(32,887)	(36,494)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(181,478)	(33,399)	(37,047)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				תזרימי מזומנים מפעילות מימון
731,383	-	-		תמורה מהנפקת כתבי התחייבות נדחים
(6,625)	-	-		עלויות הנפקת והחלפת כתבי התחייבות נדחים
(529,838)	(111,938)	-		פירעון כתבי התחייבויות נדחים
(40,976)	(7,109)	(13,838)		פירעון התחייבות בגין חכירה
(122,047)	(48,543)	(56,736)		ריבית כתבי התחייבות נדחים ששולמה
31,897	(167,589)	(70,574)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(51,048)	(5,648)	(5,266)		השפעת התנודות בשער החליפין על יתרות המזומנים ושווי מזומנים
6,845,176	1,481,939	(1,068,493)		גידול (קטיון) נטו במזומנים ושווי מזומנים
7,007,275	7,007,275	13,852,451	(ב)	מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
13,852,451	8,489,214	12,783,958	(ג)	מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		באלפי ש"ח
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על הכנסה (1) (2)
1,018,520	229,045	368,205	רווח לתקופה
(10,658)	(218)	4,694	פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
172	-	212	חלק החברה בהפסדי (רווחי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
1,696,891	742,029	78,631	דיבידנד שנתקבל מחברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני
16,162,676	3,804,928	133,806	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
(194,394)	(38,201)	(81,208)	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(788,877)	(545,677)	74,898	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
72,698	17,393	18,635	שינוי בנכסי ביטוח משנה
225,375	54,901	54,802	פחת רכוש קבוע ונכס זכות שימוש
8,762	-	-	הפחתה של נכסים בלתי מוחשיים
(178)	-	-	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
(7)	(9)	(1)	הפסד (רווח) ממימוש רכוש קבוע
229,042	48,047	60,937	הפסד (רווח) מנכס זכות שימוש
(194,459)	(21,670)	(22,523)	ריבית והפרשי הצמדה שנצברו בגין כתבי התחייבויות נדחים והתחייבויות בגין חכירה
(78,942)	(3,299)	(6,710)	שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
(9,226,985)	(2,643,197)	1,033,023	שינוי בשווי הוגן נדל"ן להשקעה אחר
481,642	117,059	192,518	הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
			מיסים על הכנסה (הטבת מס)
			הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(174,727)	(40,315)	(66,323)	נכסי חוב סחירים
(862,291)	(174,661)	(380,590)	נכסי חוב שאינם סחירים
(298,654)	(95,214)	(66,910)	מניות
(541,061)	(3,614)	(14,300)	אחרות
			השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:
(137,136)	(63,586)	(95,319)	רכישת נדל"ן להשקעה
234,212	-	-	תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה
(1,541,008)	394,741	(854,074)	רכישות נטו של השקעות פיננסיות
			השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:
(55,341)	(26,604)	(33,802)	רכישת נדל"ן להשקעה
93,569	-	-	תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה
1,073,225	460,038	54,456	תמורה ממכירות (רכישות) נטו של השקעות פיננסיות
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
110,360	402,244	(329,397)	חייבים ויתרות חובה
(96,928)	(100,671)	(84,886)	פרמיות לגבייה
270,097	(714,718)	(837,953)	זכאים ויתרות זכות
831	410	1,954	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
7,476,426	1,799,181	(797,225)	סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על הכנסה

(1) תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים תזרימי מזומנים בגין רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה הנובעים מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.
 (2) במסגרת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כלולים תזרימי מזומנים בגין דיבידנד וריבית שהתקבלו, המפורטים בנספח ד'.

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2021 2022		באלפי ש"ח
מבוקר	בלתי מבוקר		
			(ב) מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
5,273,150	5,273,150	9,992,795	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,734,125	1,734,125	3,859,656	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
7,007,275	7,007,275	13,852,451	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
			(ג) מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
9,992,795	5,910,555	9,212,289	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
3,859,656	2,578,659	3,571,669	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
13,852,451	8,489,214	12,783,958	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
			(ד) תזרימי מזומנים בגין ריבית ודיבידנד שהתקבלו, הכלולים בפעילות השוטפת:
1,529,640	318,796	313,346	ריבית שהתקבלה
802,984	333,138	94,826	דיבידנד שהתקבל

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1: כללי
א. הישות המדווחת

כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב ראול וולנברג 36, תל אביב-יפו.

הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 במרס 2022 (להלן: "הדוחות הכספיים"), כוללים את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה (להלן יחד: "הקבוצה"), וכן את זכויות הקבוצה בעסקאות משותפות ובחברות כלולות.

כ-99.98% מהונה המונפק והנפרע של החברה מוחזק על ידי כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "כלל החזקות"), חברה אשר ניירות הערך שלה רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

נכון למועד פירסום הדוח, כלל החזקות הינה חברה ללא גרעין שליטה.

ביום 8 בדצמבר 2019 נתקבל אצל החברה וכלל החזקות מכתב מאת הממונה (להלן: "מכתב הממונה"), לפיו, בין היתר, הודיע הממונה כי לאור השינויים שחלו בשיעורי ההחזקה של אי די בי חברה לפתוח בע"מ (להלן: "אי די בי פתוח")¹ בכלל החזקות, קיים הממונה בחינה של סוגיית השליטה בכלל החזקות. בהתאם למכתב הממונה, במסגרת הבחינה האמורה התקבלו בנושא גם עמדות משרד המשפטים, רשות ניירות ערך ורשות התחרות. ממצאי הבחינה האמורה, אשר לעמדת הממונה, מתבססים על מצגי כלל החזקות, העלו כי נכון למועד המכתב, אין גורם המחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי שליטה בכלל החזקות באופן המקיים חובה לקבל היתר שליטה בכלל החזקות בהתאם לסעיף 32(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח") ולפיכך על כלל החזקות לקבל מאת הממונה היתר שליטה בחברה. בהמשך לאמור, ביום 19 באוקטובר 2020, נתקבל אצל החברה וכלל החזקות מכתב מאת הממונה בנושא "עדכון בדבר מתווה הפעלת אמצעי שליטה בחברה" (אשר החליף את מכתב הממונה בנדון מיום 21 ביולי 2020) המפרט, בין היתר, את התייחסות הממונה להסדרים אשר יחולו על הפעלת אמצעי שליטה של כלל החזקות בחברה לרבות לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל החזקות והשתתפות באסיפה הכללית של החברה (להלן: "מתווה הפעלת אמצעי השליטה"). ביום 30 בנובמבר 2020 נתקבל מאת הממונה מכתב הבהרות בקשר עם מתווה הפעלת אמצעי השליטה. לפרטים נוספים בעניין מתווה השליטה לרבות מינוי דירקטורים בכלל החזקות ובחברה ראו סעיף ג(2) להלן.

נמסר לחברה כי הדיונים בין כלל החזקות לממונה בקשר עם המכתבים האמורים טרם מוצו.

ב. התפתחויות בתקופת הדוח לגבי השליטה בחברה ובכלל החזקות

בהתאם להוראות חוק הפיקוח, החזקה של יותר מחמישה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה בגוף מוסדי מותנית בקבלת היתר להחזקת אמצעי שליטה מאת הממונה ושליטה בגוף מוסדי או בסוכנות ביטוח מחייבת גם היא היתר מאת הממונה.

נכון למועד פירסום הדוח, למיטב ידיעת החברה התקבל אצל מספר גופים היתר להחזקת אמצעי שליטה, מהם שני גופים מוסדיים.

בימים 11 ו-12 במאי 2020 התקבל אצל החברה העתק מכתביו של הממונה למר משה (מורי) ארקין ולמר אלפרד אקירוב (לכל אחד בנפרד), בו הוא מבהיר, בעקבות הדיווחים מהימים 6 ו-10 במאי 2020 כי היתר האחזקה שניתן למר ארקין להחזקת עד 8% ממניות כלל החזקות והיתר האחזקה שניתן למר אקירוב להחזקת עד 10% ממניות כלל החזקות מיום 5 באפריל 2020 אינו מאפשר להם או למי מטעמם, לפעול, לבד או ביחד עם אחרים, באופן שיביא להכוננת פעילות החברה, בין היתר באמצעות מעורבות בתהליכי קבלת החלטות לגבי מינוי דירקטורים ונושאי משרה בה. יצוין כי למיטב ידיעת כלל החזקות, נכון למועד זה מר ארקין אינו מחזיק מעל 5% ממניות כלל החזקות ומר אקירוב מחזיק ב-15% ממניות כלל החזקות.

יצוין כי בהתאם למידע שמסר הממונה לכלל החזקות, ביום 1 ביולי 2021, העניק הממונה למר אלפרד אקירוב, מר ג'ורג'י אקירוב וגברת שרון אקירוב (להלן: "בעלי היתר"), היתר להחזקת עד 15% מאמצעי השליטה בכלל החזקות ובגופים המוסדיים הנשלטים על ידה, לרבות החברה. בין יתר תנאי היתר, נקבע כי בעלי היתר לא יערכו כל הסדר או הסכם עם צד שלישי הנוגע להחזקת אמצעי שליטה של בעלי היתר בכלל החזקות ובגופים המוסדיים הנשלטים על ידה, אלא באישור מראש ובכתב של הממונה. כמו כן, בעלי היתר התחייבו בפני הממונה שלא לפעול לבד או ביחד עם אחרים באופן המקיים להם שליטה בכלל החזקות, וכן התחייבו שלא לפעול בשיתוף פעולה עם מחזיק אחר באמצעי שליטה בכלל החזקות לעניין הצבעה למינוי דירקטור או לעניין הפסקת כהונתו אן כל עניין אחר שיובא להכרעת האסיפה הכללית.

למיטב ידיעת החברה, על פי מידע שפורסם באופן פומבי אך לא נמסר לה, בעלי היתר פנו לממונה לקבלת היתר שליטה בכלל החזקות ובגופים המוסדיים הנשלטים על ידה, לרבות החברה. בהתאם לדיווח מיידי של אלרוב מיום 15 במרס 2022, מתקיימים דיונים בין אלרוב לממונה במסגרתם הציעה אלרוב מספר מתווים אפשריים לקבלת היתר שליטה לרכישת 15% נוספים ממניות כלל החזקות, בקשר עם עמידתה בחוק הריכוזיות.

¹ בהתאם להוראות הממונה, במהלך התקופה שבין שנת 2017 ועד לחודש ינואר 2021 נמכרו כל המניות של החברה שהוחזקו בידי אי די בי פתוח, במישרין ובאמצעות נאמן למניות השליטה בחברה, חלקן באמצעות עסקאות החלף, אשר למועד הדוח הסתיימו כולן.

ביאור 1: כללי (המשך)

ב. התפתחויות בתקופת הדוח לגבי השליטה בחברה ובכלל החזקות (המשך)

בהתאם לדיווח אלרוב, התקבלה התייחסות מהממונה לפיה אינו מקבל את פרשנות אלרוב ואלרוב דיווחה כי היא ממשיכה במגעים עם הממונה לרבות דיון בחלופות נוספות אותן היא מבקשת לבחון.

לעניין פניות אלרוב בקשר עם הצעה להשהות את הליך הנפקת המניות לציבור שבצעה החברה ותביעה נגזרת שהוגשה בעקבות הפניות האמורות ראה ביאור 38 (ב) בדוחות כספיים השנתיים.

עוד יצויין כי בהתאם למידע שמסר הממונה לחברה, ביום 29 במרץ 2022, העניק הממונה למר שלום שי וגברת נטלה שי היתר להחזקת עד 10% מאמצעי השליטה בכלל החזקות ובגופים המוסדיים הנשלטים על ידה. נכון למועד זה מחזיקים ה"ה ביחד עם דונה חברה להנדסה ובנין בע"מ בכ- 5.08% ממניות כלל החזקות.

בין יתר תנאי ההיתר, נקבע כי בעלי ההיתר לא יערכו כל הסדר או הסכם עם צד שלישי הנוגע להחזקת אמצעי שליטה של בעלי ההיתר בכלל החזקות ובגופים המוסדיים הנשלטים על ידה, אלא באישור מראש ובכתב של הממונה.

כמו כן, בעלי ההיתר התחייבו בפני הממונה שלא לפעול לבד או ביחד עם אחרים באופן המקיים להם שליטה בכלל החזקות, וכן התחייבו שלא לפעול בשיתוף פעולה עם מחזיק אחר באמצעי שליטה בכלל החזקות לעניין הצבעה למינוי דירקטור או לעניין הפסקת כהונתו אן כל עניין אחר שיובא להכרעת האסיפה הכללית.

יובהר כי נכון למועד פירסום הדוח, חובת הדיווח לכלל החזקות, אודות אחזקותיהם של בעלי מניות בכלל החזקות, חלה על בעלי עניין, כהגדרתם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, בלבד וכן כי אין לכלל החזקות מידע אודות סטטוס היתרי ההחזקה או שינויים שחלו בהם, מעבר לאמור לעיל.

ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל החזקות

1. מינוי יו"ר דירקטוריון

ביום 4 בפברואר 2021 מונה מר חיים סאמט כיו"ר הדירקטוריון של כלל החזקות. קודם לכן כיהנה הגב' מלי מרגליות כיו"ר דירקטוריון זמני בכלל החזקות, וזאת ממועד סיום כהונתו של היו"ר הקודם, מר דני נוה, 20 באוגוסט 2020.

ביום 2 בנובמבר 2021 מונה מר חיים סאמט כיו"ר דירקטוריון החברה, המינוי נכנס לתוקף ביום 23 בדצמבר 2021 לאחר שנתקבל אישור הממונה למינוי².

2. הוראות הממונה לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל החזקות

2.1 מינוי דירקטורים בחברה

במהלך התקופה בה כיהן נאמן למניות השליטה בכלל החזקות התקבלו מהממונה הוראות שונות שעניינן מינוי דירקטורים בקבוצה, לרבות באמצעות ועדה למינוי דירקטורים בכלל החזקות ובחברה בראשות השופטת (בדימוס) שרה גדות שמונתה על ידי הממונה בשנת 2015 להמליץ בפני הנאמן על מועמדים ראויים לכהונה כדירקטורים (להלן: "ועדת גדות"). בהתאם להמלצות ועדת גדות, בוצעו מעת לעת מינויים של דירקטורים ודירקטורים חיצוניים בחברה ובכלל החזקות.

במכתב הממונה מיום 8 בדצמבר 2019, במסגרתו נקבע כי אין גורם המחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי שליטה בכלל החזקות, קבע הממונה כי בשים לב לחזקה הקבועה בהגדרת "מבטח" בהתאם לסעיף 31(א) לחוק הפיקוח, התכליות הקיימות בחוק הפיקוח לעניין הסדרים למינוי דירקטורים במבטח בלא שולט, חלות הן בעניינה של החברה והן בעניינה של כלל החזקות³. בנסיבות אלה, מצא לנוכח לקבוע בתנאי היתר השליטה בחברה, כי בלי לגרוע מהוראות כל דין, דרך מינוי דירקטורים בחברה ובכלל החזקות, תהיה באופן דומה למנגנונים הקבועים כיום בחוק הפיקוח, לעניין מינוי דירקטורים במבטח ללא שולט, וזאת בלי לפגוע בזכותו של בעל מניות אחר להציע מועמדים לפי דין, ככל שקיימת לו זכות כאמור.

בימים 21 ביולי 2020, 19 באוקטובר 2020 ו-30 בנובמבר 2020, נתקבלו אצל כלל החזקות מאת הממונה מכתבים בקשר עם מתווה הפעלת אמצעי שליטה בחברה הכוללים בין היתר התייחסות לאופן מינוי דירקטורים בכלל החזקות ובחברה, כמפורט להלן.

² יצוין כי לאחר פרישתו של מר דני נוה לא מונה יו"ר דירקטוריון זמני או קבוע בכלל ביטוח בתקופת הביניים, וזאת בהתאם להנחיית הממונה, ועד למינוי דירקטורים חדשים בכלל ביטוח (ראה סעיף ג' (2.1) להלן).

³ בהתאם למכתב הממונה, בהתאם להגדרות המופיעות בסעיף 31 לחוק הפיקוח, נחשבות הן החברה והן כלל ביטוח "כמבטח" לצורך בחינת השליטה בכלל ביטוח.

ביאור 1: כללי (המשך)
ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל החזקות (המשך)
2. הוראות הממונה לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל החזקות (המשך)
2.1 מינוי דירקטורים בחברה (המשך)

עמדת הממונה כפי שבאה לידי ביטוי במכתבו האחרון כאמור אשר לגביו נשלחו הבהרות מאת הממונה ביום 30 בנובמבר 2020, הינה כי נוכח המבנה התאגידי של הקבוצה לפיו החברה הינה חברה פרטית הנשלטת על ידי כלל החזקות שהיא חברה ציבורית שאין בה שולט סופי ומתוך מטרה להגשים את תכליות חוק הפיקוח בעניין מבטח ללא שולט ולקבוע הסדר מקיף וראוי ביחס למבנה האחזקה בחברה בעת הזו, יש צורך ביצירת מתווה אשר יבטיח את הגשמת התכליות הרלבנטיות, בהתאם לעקרונות, אשר עיקרם מפורט להלן. בהתאם למתווה הפעלת אמצעי השליטה, עקרונות אלה יעוגנו, בין היתר, במסגרת היתר השליטה שיינתן לכלל החזקות, מכוח סמכותו של הממונה לפי סעיף 32(ב) לחוק הפיקוח, כדלקמן: על החברה יחולו ההוראות לעניין "מבטח ללא שולט" ובכלל זה הוראות סעיפים 41(יא) ו-יב לחוק הפיקוח והוראות חוזר הדירקטוריון לעניין מבטח ללא שולט בכפוף להתאמות שיפורטו להלן. תוקם ועדה חיצונית אשר תמליץ על מינוי דירקטורים בחברה בהתאם להוראות חוק הפיקוח לעניין מבטח ללא גרעין שליטה⁴.

לאור זאת, קבע הממונה מתווה לבחירת דירקטורים כמפורט במכתביו שעיקריו:

- א. כל הדירקטורים בחברה (למעט דח"צים ודב"תים) יובאו למינוי באסיפה הכללית אחת לשנה.
- ב. דירקטוריון כלל החזקות יהיה רשאי להציע מועמדים לדירקטוריון החברה (על אף האמור בהוראות הדין ביחס למבטח ללא שולט – הדירקטוריון יהיה רשאי להציע יותר ממועמד אחד);
- ג. דירקטוריון החברה יהיה רשאי להציע מועמדים מטעמו אולם לא יהיה רשאי למנות דירקטורים בחברה;
- ד. ועדת האיתור גם היא תציע מועמדים לדירקטוריון החברה. ועדת האיתור תציע מועמדים לכהונה כמספר הדירקטורים המירבי שמינויים ידון באסיפה. במקרה של מינוי דירקטורים שלא במסגרת האסיפה הכללית השנתית ועדת האיתור תמליץ לפחות על כפל מקומות.
- ה. לשם הבטחת עצמאותו ואי תלותו של דירקטוריון החברה, ובמסגרת סמכות הממונה לאישור נושאי משרה, הממונה יביא בחשבון, בין היתר, קיומו של רוב דירקטורים שמונו בדירקטוריון החברה על ידי ועדת האיתור והיעדר זיקה, כהגדרתה בסעיף 240(ב) לחוק החברות, התשנ"ט-1999, בשינויים המחויבים, בין המועמד לכהונה כדירקטור לבין כלל החזקות. עוד הובהר, כי ביחס לדירקטורים שועדת האיתור תמליץ לאסיפה הכללית של החברה על מינוים, כהונה כדירקטור בכלל החזקות, לא תהווה לכשעצמה בעיני הממונה, עילה למניעת כהונה כדירקטור 5 וכי אין באמור כדי לגרוע מהאפשרות למינוי מי שמכהן כדירקטור בכלל החזקות כדירקטור בחברה, בכפוף לשיקול דעת הממונה. עוד הובהר כי במסגרת שיקול דעת הממונה, הממונה עשוי לאשר גם הרכב דירקטוריון שבו מספר הדירקטורים שמונו מקרב מומלצי ועדת האיתור יהיה נמוך מרוב הדירקטורים, אך סביר בנסיבות העניין.
- ו. הובהר כי מספר הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון החברה יכול שייקבע על ידי האסיפה הכללית של החברה, וזאת מבלי לגרוע מהוראות חוזר הדירקטוריון לעניין גוף מוסדי ומסמכיות הממונה בכלל.
- ז. יו"ר הדירקטוריון יהיה מבין מומלצי הוועדה, עם זאת הדירקטוריון יוכל לבחור את היו"ר שלא מבין מומלצי הוועדה, אולם במקרה כזה יידרש לנמק את החלטתו ויידרש לצרפה במקרה של שוויון קולות, ליו"ר יהיה קול מכריע.

בהתאם למתווה לא נקבעו הוראות של הממונה ביחס למינוי דירקטורים בכלל החזקות ואולם נקבע כי מי שהציע את מינויים של שליש מהדירקטורים המכהנים בכלל החזקות והצעתו זו התקבלה, יראה כבעל שליטה בה ובהתאם עשוי להידרש לקבלת היתר שליטה מאת הממונה.

בהתאם למידע שנמסר לחברה, ועדת האיתור פירסמה ביום 26 בינואר 2021 את נהלי עבודתה. ביום 12 באפריל 2021 פירסמה ועדת האיתור, קול קורא להגיש לוועדה מועמדות לכהונת דירקטור החברה. בקול הקורא צויין כי בשם לב לצרכי החברה, מספר הדירקטורים הנדרש הוא עד שבעה דירקטורים רגילים ו"דירקטור בלתי תלוי" אחד. ביום 1 באוגוסט 2021 נשלחו המלצות הוועדה לדירקטוריון בחברה, במסגרתן המליצה ועדת האיתור לאסיפה הכללית של החברה על שמונה מועמדים לתפקידי דירקטורים בחברה, לרבות שלושה דירקטורים מתוכם שהביעו את הסכמתם לכהן כדירקטורים בלתי תלויים.

4 ביום 12 בינואר 2021 הודיע הממונה כי שר האוצר מינה את הוועדה, בהתאם להוראות סעיף 41ג לחוק הפיקוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה. סדרי עבודתה של הוועדה יקבעו בהתאם לסעיף 41ז לחוק הפיקוח. חברי הוועדה לעניין החברה הינם: יו"ר הוועדה - השופט (בדימוס) יוסף אילון; פרופ' אפרים צדקה; מר אברהם רינות; ד"ר אדטו רחל (דירקטורית בלתי תלויה בכלל ביטוח); פרופ' שדה בן עמי אורלי (דירקטורית בלתי תלויה בכלל ביטוח).
5 דירקטורים שהוצעו על ידי ועדת גדות לכהונה בדירקטוריון החברה, יחשבו על ידי הממונה כדירקטורים שהוצעו על ידי ועדת האיתור.

ביאור 1: כללי (המשך)

ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל החזקות (המשך)

2. הוראות הממונה לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל החזקות (המשך)

2.1 מינוי דירקטורים בחברה (המשך)

בהתאם, בימים 12 ו-30 בספטמבר 2021 התכנסו אסיפות כלליות של החברה במסגרתן הוחלט למנות דירקטורים בחברה, בהתחשב בהמלצות הוועדה ביחס למועמדים לכהונה בדירקטוריון החברה ובהתחשב במועמדים נוספים שהוצעו על ידי דירקטוריון כלל החזקות והכל בהתאם למתווה הדיונים שכלל החזקות קיימה עם הממונה.

במסגרת האסיפות מונו 8 דירקטורים החברה (אחד דב"ת) מהם דירקטור אחד שכיהן בחברה והמשיך את כהונתו ו-5 דירקטורים אשר מכהנים כדירקטורים בכלל החזקות, וזאת בנוסף ל-3 דירקטורים בלתי תלויים המכהנים כיום בדירקטוריון החברה ואשר המשיכו את כהונתם. בסך הכל מונה דירקטוריון החברה 11 חברים. ביום 13 באוקטובר 2021 אושרו המינויים על ידי הממונה.

ביום 14 באפריל 2022 זומנה אסיפה מיוחדת של החברה ליום 23 במאי 2022, לבקשת אלובר, המחזיקה ב-15% ממניות כלל החזקות, לבחירה ומינוי של שני דירקטורים נוספים המומלצים על ידה.

לבקשת רשות ניירות ערך, מיום 22 במאי 2022, האסיפה נדחתה ליום 31 במאי 2022, וזאת לשם מיצוי בחינת השפעת מינוי שני הדירקטורים שמינויים על סדר היום של האסיפה, על השליטה בכלל החזקות. כלל החזקות נתבקשה להעביר לרשות ניירות ערך את עמדתה הכתובה בנושא זה ולאחר מכן נתבקשה על ידי הרשות לניירות ערך לפרסם את עמדתה כאמור במסגרת דוח זימון זה, ולפנות לאלובר ולאפשר לה לכלול בדיווח גם את עמדתה בנושא. בהתאם, ביום 29 במאי 2022 פרסמה כלל החזקות במסגרת דוח זימון האסיפה, את עמדת כלל החזקות כפי שנשלחה לרשות ניירות ערך ביום 26 במאי 2022, על נספחיה, ואת עמדת אלובר כפי שהועברה לחברה ביום 29 במאי 2022, על נספחיה.

יצוין כי במהלך שנת 2021 ועד סיום הליכי המנוי כאמור, כיהנו חברה שני דירקטורים בלתי תלויים אשר כיהנו באותה עת במקביל גם בגוף מוסדי נוסף בקבוצה, וזאת על מנת לשמור על הרכב הדירקטוריון הנדרש בהתאם להוראות הדין, עד להשלמת עבודת ועדת האיתור.

2.2 מינוי דירקטורים בכלל החזקות

בשים לב להיות החברה, חברה ללא גרעין שליטה, וכחלק מהיערכות דירקטוריון כלל החזקות לקראת האסיפה הכללית השנתית, מינה דירקטוריון כלל החזקות בחודש ספטמבר 2020 ועדת דירקטוריון מיוחדת, אשר תשמש בין השאר כוועדה ממליצה לדירקטוריון בקשר עם גיבוש רשימת קריטריונים מומלצים למינוי דירקטורים בכלל החזקות ותמליץ על מועמדים מתאימים נוספים לכהונה בדירקטוריון החברה (להלן: "ועדת האיתור של כלל החזקות").

ועדת האיתור של כלל החזקות קיימה 13 ישיבות ובפעילותה הסתייעה גם ביועצים משפטיים חיצוניים ובחברת השמה חיצונית בעלת התמחות באיתור בכירים. כחלק מפעילות ועדת האיתור של כלל החזקות, פרסמה כלל החזקות קול קורא למועמדים מתאימים להביא את מועמדותם בפני ועדת האיתור של כלל החזקות וכן לבעלי מניות עיקריים, שאינם נמנים על גופים מוסדיים, המחזיקים לפחות 1% מזכויות ההצבעה בכלל החזקות, להציע מועמדים מטעמם לכהונה בדירקטוריון כלל החזקות, בכפוף למגבלות על פי דין ורגולציה (לרבות דיני התחרות)⁶ וזאת עד למועדים שנקבעו ופורסמו על ידה (להלן: "הקול הקורא").

ועדת האיתור של כלל החזקות יזמה פגישות עם בעלי מניות מסוימים המחזיקים לפחות 1% מזכויות ההצבעה (לפי המידע המצוי ברשותה) ושאינם גופים מוסדיים, וקיימה פגישות עם מספר בעלי מניות כאמור שרצו בכך על מנת לשמוע את עמדתם בנוגע להליך מינוי הדירקטורים בכלל החזקות ועל הצעת מועמדים ראויים בעיניהם לכהונה בדירקטוריון כלל החזקות.

ביום 3 בינואר 2021 מונו באסיפה של כלל החזקות שלושה מבין הדירקטורים שהומלצו על ידי בעלי מניות, שני דירקטורים מכהנים ודירקטור חיצוני שהומלץ על ידי הדירקטוריון.

נוכח ההליך שבוצע בשנת 2020 לקראת האסיפה השנתית כאמור לעיל ופרק הזמן הקצר שחלף מאז ביצועו, סבר דירקטוריון כלל החזקות כי אין מקום לבצע הליך חוזר מלא לאיתור מועמדים פוטנציאליים לבחירת דירקטור חיצוני, ולפיכך בחר בדרך של איתור מועמדים מבין רשימת המועמדים שאיתרה ועדת האיתור של כלל החזקות שהתקיימה בינואר 2021, אשר הינם כשירים לכהן כדירקטורים חיצוניים ובעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

⁶ לעמדת הממונה בקשר עם מעורבותם של גופים מוסדיים בהליך הצעת הדירקטורים בכלל החזקות, ראו דיווח מיידי של החברה מיום 4 באוקטובר 2020 המזכיר להלן.

ביאור 1: כללי (המשך)
2. הוראות הממונה לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל החזקות (המשך)
2.2 מינוי דירקטורים בכלל החזקות (המשך)

ביום 27 בדצמבר 2021 התכנסה אסיפה שנתית ומיוחדת של כלל החזקות שעל סדר יומה מינוי מחדש של הדירקטורים המכהנים וכן בחירה ומינוי של דירקטור חיצוני אחד מבין שני מועמדים לכהונה כדירקטור חיצוני שהוצעו מבין רשימת המועמדים שאיתרה ועדת האיתור של כלל החזקות לקראת האסיפה השנתית הקודמת, אשר הינם כשירים לכהן כדירקטורים חיצוניים והינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית בנוסף, פנתה אלרוב לכלל החזקות וביקשה להציג את מועמדותו של מועמד נוסף לכהונה כדירקטור בכלל החזקות.

ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל החזקות (המשך)
3. השלכות

למועד הדוח, אין ביכולתה של החברה להעריך את מלוא השפעת תוצאות האירועים האמורים עליה, וזאת בין היתר נוכח העובדה כי כלל החזקות מקיימת דיונים עם הממונה ביחס למתווה היתר השליטה, אשר הוראותיו, בנוסחן הנוכחי, מגבילות באופן ניכר את מידת השפעתה של כלל החזקות ביחס להתנהלותה של החברה וביחס למינוי נושאי משרה בה. אי הודאות האמורה מתקיימת גם נוכח שינויים נוספים אשר יכול ויתרחשו בעתיד בחברה, לאור מבנה האחזקות בה, בהיותה של כלל החזקות חברה ללא גרעין שליטה ולאור העובדה שהוראות חוק הפיקוח ביחס למבטח ללא שולט, אינן חלות עליה, בשל המבנה התאגידי השונה של חברות הביטוח הגדולות בישראל, בהשוואה למבנה המקובל בבנקים, לפיהן חברות הביטוח, לרבות החברה, הינן חברות פרטיות הנשלטות על ידי חברת אחזקות ובכללן כלל החזקות, שהיא חברה ציבורית ללא גרעין שליטה.

כמו כן מכלול השינויים והאירועים המפורטים לעיל יכול וישליכו, בין היתר, על מוניטין החברה וחברות הקבוצה. יצוין כי העברה עתידית של השליטה בחברה לצד שלישי, יכול ותשפיע על סעיפים בהסכמים מסוימים של חברות בקבוצה עם צדדים שלישיים (לרבות מבטחי משנה) ועלול להצריך, בעקבות התקיימות נסיבות של שינוי שליטה כאמור, הידברות עם צדדים שלישיים אלה להמשכת תוקפם של ההסכמים.

ביאור 2: בסיס עריכת דוחות הביניים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל-34 IAS, דיווח כספי לתקופות ביניים, ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ואינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם ביחד עם הדוחות הכספיים המאוחדים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (להלן: "הדוחות הכספיים השנתיים").

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים בהתאם ל-IFRS ובהתאם לחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו על פיו, הנחיות הממונה, והוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, ככל שאלו רלוונטיות, נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, באומדנים ובהנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים.

בהקשר זה ראה ביאור 8 (א) להלן, בדבר עדכון אומדנים אקטואריים, בין היתר, לאור סביבת הריבית הנמוכה והשפעתה על שיעור ההיוון בחישוב עתודות ביטוח חיים וסיעוד.

ג. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין היציגים של האירו, הדולר ושל הליש"ט:

שער החליפין היציג של ליש"ט	שער החליפין היציג של הדולר	שער החליפין היציג של האירו	מדד ידוע	מדד בגין
				%

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום
31 במרס 2022
 31 במרס 2021
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

(0.8)	2.1	0.1	1.2	1.5
4.4	3.7	(0.8)	0.1	0.8
(4.3)	(3.3)	(10.8)	2.4	2.8

שער החליפין היציג של ליש"ט	שער החליפין היציג של הדולר	שער החליפין היציג של האירו
4.168	3.176	3.524
4.587	3.334	3.913
4.203	3.110	3.520

ליום 31 במרס 2022
 ליום 31 במרס 2021
 ליום 31 בדצמבר 2021

ביאור 3: עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית של הקבוצה שיושמה בדוחות הכספיים ביניים, הינה ללא שינויים מהמדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות השנתיים.

תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו:

תקן/פרשנות/תיקון	נושא	תחילה והראות מעבר	השפעות עיקריות צפויות																		
תקן דיווח כספי בינלאומי (2014) IFRS 9, מכשירים פיננסיים	<p>בחדש יולי 2014 IASB פרסם את הנוסח המלא והסופי של IFRS 9 - מכשירים פיננסיים, המחליף את IAS 39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS 9 (להלן - "התקן החדש") משנה בעיקר את הוראות הסיווג והמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39.</p> <p>התקן החדש קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים יימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:</p> <p>הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם (להלן - "מבחן הקרן והחבות בלבד").</p> <p>על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסויימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת קרן.</p> <p>המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן. התקן החדש קובע הבחנה בין מכשירי חוב אשר ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ומכשירי חוב שימדדו בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר.</p> <p>נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים יזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת החברה לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.</p> <p>כמו כן, התקן החדש כולל מודל חדש הבנוי משלושה שלבים למדידת ירידת ערך של מכשירי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד המתבסס על הפסדי אשראי צפויים ("Expected Credit Loss Model").</p>	<p>בחדש ינואר 2018 נכנס לתוקף IFRS 9 - מכשירים פיננסיים, המחליף את IAS 39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS 9 (להלן - "התקן החדש") משנה בעיקר את הוראות הסיווג והמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39.</p> <p>תיקון לתקן IFRS 4 מאפשר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח לאמץ את IFRS 9 עם התאמות (להלן "The overlay approach") או לדחות את אימוץ IFRS 9 ליום 1 בינואר 2023 (להלן: "גישת הדחייה הפטור הזמני").</p> <p>עם זאת, בהתאם לטיטוט עדכון "מפת דרכים לאימות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח" שהתפרסמה, על ידי הפיקוח, בחדש ינואר 2022, מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ו-IFRS 9 בישראל יהיה החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024. בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2023.</p> <p>החברה מיישמת את הפטור הזמני מ-IFRS 9 כפי שמתאפשר על ידי IFRS 4 מאחר והיא לא יישמה קודם לכן גרסה כלשהי של IFRS 9 וכן פעילויותיה קשורות בעיקרן לביטוח.</p> <p>כאשר ההתחייבויות בתחולת IFRS 4 מהוות 90% או פחות מסך התחייבויות החברה נכון ליום 31.12.15 אך ההתחייבויות לביטוח מהוות יותר מ-90% מסך התחייבויות החברה</p> <p>ליום 31 בדצמבר 2015, הערך בספרים של התחייבויות החברה הקשורות לביטוח מהוות 96% מסך הערך בספרים של התחייבויות החברה כדלהלן:</p>	<p>הקבוצה בוחנת את השלכות התקן על הדוחות הכספיים.</p> <p>לא צפוי שינוי באופן מדידת ערכם של נכסים שכנגד התחייבויות תלויות תשואה.</p> <p>יתרת קרן ההון בגין נכסים פיננסיים הוניים זמינים למכירה תועבר לעודפים והשינויים בערכם של הנכסים הפיננסיים כאמור יכללו אף הם במסגרת העודפים דרך דוח רווח והפסד ולא ירשמו על פי הכללים החלים על נכסים פיננסיים זמינים למכירה (ראה ביאור 3(ו)1) בדוחות הכספיים השנתיים).</p> <p>טרם הסתיימה בחינת החברה בדבר אופן מדידת אג"ח ח"צ (חיים צמוד) ופיקדונות באוצר, הנושאים תשואה מובטחת וכוללים מרווח מסוים מעל התשואה המובטחת בהתחייבויות למבטחים / לעמיתים שכנגדן הם עומדים, ואת השלכת שינוי, ככל שיהיה, במדידת נכסים אלו על ערךן של ההתחייבויות האמורות.</p>																		
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>התחייבויות</th> <th>ערך בספרים אלפי ש"ח</th> <th>שיעור מסך ההתחייבויות %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>התחייבויות הנובעות מחוזים בתחולת IFRS 4</td> <td>79,636</td> <td>88%</td> </tr> <tr> <td>התחייבות בגין חוזי השקעה לא נגזרים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד</td> <td>2,154</td> <td>2%</td> </tr> <tr> <td>התחייבויות המהוות הון לצורך עמידה במשטר ההון החל על החברה</td> <td>3,220</td> <td>4%</td> </tr> <tr> <td>התחייבויות למס</td> <td>2,424</td> <td>2%</td> </tr> <tr> <td>סך הכל</td> <td>87,443</td> <td>96%</td> </tr> </tbody> </table> <p>מאז אותו מועד לא חלו שינויים בפעילות חברת הביטוח המחיבים הערכה מעודכנת.</p>	התחייבויות	ערך בספרים אלפי ש"ח	שיעור מסך ההתחייבויות %	התחייבויות הנובעות מחוזים בתחולת IFRS 4	79,636	88%	התחייבות בגין חוזי השקעה לא נגזרים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	2,154	2%	התחייבויות המהוות הון לצורך עמידה במשטר ההון החל על החברה	3,220	4%	התחייבויות למס	2,424	2%	סך הכל	87,443	96%	
התחייבויות	ערך בספרים אלפי ש"ח	שיעור מסך ההתחייבויות %																			
התחייבויות הנובעות מחוזים בתחולת IFRS 4	79,636	88%																			
התחייבות בגין חוזי השקעה לא נגזרים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	2,154	2%																			
התחייבויות המהוות הון לצורך עמידה במשטר ההון החל על החברה	3,220	4%																			
התחייבויות למס	2,424	2%																			
סך הכל	87,443	96%																			

ביאור 3: עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית של הקבוצה שיושמה בדוחות הכספיים ביניים, הינה ללא שינויים מהמדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות השנתיים.

גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם:

תקן/פרשנות/תיקון	נושא	תחילה והראות מעבר	השפעות עיקריות צפויות
תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח	התקן קובע עקרונות להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח (כולל חוזי ביטוח משנה) ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא.	ם לתיקון, לחברה יש בחירה אם ליישם את מודל הפסדי האשראי החזויים של IFRS 9 או להשאיר את ההפרשה שחושבה בהתאם ל- IAS 39 בגין הנכסים לגביהם יושם התיקון. לפיכך, התיקון ידרוש גילוי איכותי לגבי הגישה שיישמה החברה בחישוב ההפרשה להפסדי אשראי עבור הנכסים לגביהם יושם התיקון. בחודש מאי 2022, פירסמה רשות שוק ההון את הנוסח הסופי והמחייב של מפת הדרכים (להלן: "מפת הדרכים").	לאימוץ התקן צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של חברות הביטוח, כמו כן, אימוץ התקן מחייב הערכות מיכנית משמעותית ולכן החברה אינה יכולה להעריך בשלב זה את מלוא המשמעות של יישום התקן. החברה נערכת לאימוץ התקן.
	בהתאם לתקן החדש ישות תכיר ותמדוד קבוצות של חוזי ביטוח בהתאם לערך נוכחי מותאם לסיכון של תזרימי המזומנים העתידיים מהחוזים אשר מתייחס לכל המידע הזמין על תזרימי המזומנים באופן עקבי עם נתונים נצפים בשוק; בתוספת (במקרה של התחייבות) או בניכוי (במקרה של נכס) הסכום המייצג את הרווח שטרם מומש מקבוצת החוזים (מרווח השירות החוזי). הכנסות בגין חוזי ביטוח, לכל תקופת דיווח, נגזרות משינויים בהתחייבויות בגין כיסוי עתידי המתייחסים לרכיבים השונים של התמורה לה זכאי המבטח בגין החוזה, כגון: עלויות רכישת חוזי ביטוח, התאמת הסיכון, ייחוס מרווח השירות החוזי לתקופה, צפי תביעות והוצאות לתקופה.	מפת הדרכים עדכנה את מועד היישום לראשונה של IFRS 17 בישראל החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024 (בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2023). עם זאת, מפת הדרכים העדכנית כוללת מספר מצומצם של עדכונים ביחס לטייטת מפת הדרכים.	
	יחד עם זאת, ישות תוכל ליישם מודל מדידה פשוט יותר לגבי חוזים מסוימים (לדוגמא: חוזים עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) לפיו הסכום המיוחס לשירותים שטרם סופקו יימדד על ידי הקצאת הפרמיה על פני תקופת הכיסוי (the premium allocation approach).	בהתאם למפת הדרכים, בשנת 2023, במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון השני ולשנת 2023, תידרשנה החברות לדווח, במסגרת ביאור ייעודי לדוחות הכספיים, דוחות עיקריים פרו-פורמה (לכל הפחות – דוח על המצב הכספי ודוח על הרווח הכולל, ללא מספרי השוואה) שיהיו ערוכים בהתאם להוראות IFRS 17 ו- IFRS 9 וזאת בהתאם למתכונת גילוי המצורפת בנספח למפת הדרכים העדכנית.	
		בנוסף מפרטת מפת הדרכים את צעדי ההיערכות ולוחות הזמנים המרכזיים שלדעת רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון נדרש לנקוט במטרה להבטיח את היערכותן של חברות הביטוח בישראל ליישום איכותי של התקן באופן נאות ומהימן, בין היתר, בנוגע להתאמת מערכות המידע, השלמת גיבוש המדיניות החשבונאית והיערכות לדיווחים השונים הנדרשים, ביצוע מבדק כמותי לעניין שווי הוגן לקראת מועד המעבר, היערכות לחישוב תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי (RA) והיערכות לביקורת של רואי החשבון המבקרים.	
		יש ליישם את התקן למפרע, כאשר במקרים בהם יישום למפרע אינו מעשי, ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות: יישום למפרע עם הקלות מסוימות; או יישום גישת השווי ההוגן.	

א. כללי

הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. **חיסכון ארוך טווח**

מגזר חיסכון ארוך טווח כולל ביטוח חיים, כיסויים נלווים (נספחים) וניהול קרנות פנסיה וקופות גמל. המגזר כולל חיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל, לרבות קרנות השתלמות) וכן כיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים, כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה, ביטוחי בריאות הנמכרים כנספח לפוליסת ביטוח חיים ועוד. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר חיסכון ארוך טווח לפי הענפים הבאים: גמל, פנסיה וביטוח חיים.

2. **ביטוח בריאות**

מגזר ביטוח בריאות כולל את פעילות הקבוצה בענפי ביטוח בריאות. המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, תאונות אישיות (ענף בריאות לזמן ארוך), נסיעות לחו"ל, ביטוח שיניים, עובדים זרים ועוד.

3. **ביטוח כללי**

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש, ביטוחי אשראי, תאונות אישיות ואחרים.

בהתאם להוראות הממונה, מפורט מגזר ביטוח כללי לפי הענפים הבאים: רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים וענפי חבויות אחרים, כדלקמן:

- **ענף רכב חובה**
ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.
- **ענף רכב רכוש**
ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.
- **ענפי רכוש ואחרים**
יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים, כגון ערבויות ותאונות אישיות (ענף בריאות לזמן קצר).
- **ביטוח אשראי באמצעות חברה מאוחדת**
ענפי ביטוח אשראי וסיכוני סחר חוץ.
- **ענפי חבויות אחרים**
ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

4. **פעילות שאינה מוקצת למגזרים**

פעילות זו כוללת את מטה הקבוצה שעיקרו ההון, ההתחייבויות שאינן בעסקי הביטוח והנכסים המוחזקים כנגדם בכלל ביטוח.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)**ב. עונתיות****1. מגזר חיסכון ארוך טווח**

ככלל, ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים וההכנסות מדמי ניהול מקרנות פנסיה וקופות גמל אינן מתאפיינות בעונתיות וכן לא קיימת עונתיות לעניין תביעות.

עם זאת, עקב עיתוי סיום שנת המס, מתקיימת עונתיות מסוימת בהפקדות של פרמיות/דמי גמולים למוצרי חיסכון פנסיוני בחודש דצמבר מאחר שבחודש זה מופקדים סכומי כסף ניכרים, על ידי שכירים ועצמאיים המפקידים באופן יזום שלא במסגרת שכרם, וזאת במטרה למצות את הטבות המס, וכן על ידי מעסיקים המשלמים חובות בגין שנת המס או מפקידים הפקדות חד פעמיות, בדרך כלל בגין חוב ותק פיצויים. בנוסף, קיימים חודשים מסוימים, המשתנים משנה לשנה, שבהם היקף הפרמיות/דמי הגמולים עשוי להיות גבוה יותר, וזאת בעיקר, לאור תשלומים חד פעמיים אשר משולמים על ידי המעסיקים לעובדים ואשר בגינם מופרשים דמי גמולים.

2. מגזר ביטוח כללי

ככלל, ההכנסות מפרמיות במגזר ביטוח כללי אינן מתאפיינות בעונתיות מובהקת. עם זאת, הפרמיות ברבעון הראשון של השנה גבוהות מהפרמיות ברבעונים האחרים וזאת בעיקר בגלל חידוש הסכמי הביטוח של מבוטחים עסקיים ושל ציי רכב גדולים בתחילת השנה הקלנדרית המייצגים עונתיות מסוימת. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא ניכרת עונתיות מובהקת. עם זאת, ראוי לציין כי בעונות החורף ברבעון הראשון או ברבעון הרביעי של השנה או בשניהם, ניכרת לעיתים עלייה בתביעות בעיקר בענפי הרכוש, וכתוצאה מכך קטן הרווח המדווח לתקופה.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ג. דיווח על מגזרי הפעילות

חיסכון ארוך טווח											
גמל		פנסיה		ביטוח חיים (')		סך הכל					
לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה
הסתטימה	הסתטימה	הסתטימה	הסתטימה	הסתטימה	הסתטימה	הסתטימה	הסתטימה	הסתטימה	הסתטימה	הסתטימה	הסתטימה
ביום 31	ביום 31	ביום 31	ביום 31	ביום 31	ביום 31	ביום 31	ביום 31	ביום 31	ביום 31	ביום 31	ביום 31
בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר
2021	2021	2022	2021	2021	2022	2021	2021	2022	2021	2021	2022
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
6,390,838	1,467,240	1,791,481	6,390,838	1,467,240	1,791,481	-	-	-	-	-	-
146,810	38,455	39,271	146,810	38,455	39,271	-	-	-	-	-	-
6,244,028	1,428,785	1,752,210	6,244,028	1,428,785	1,752,210	-	-	-	-	-	-
12,683,148	3,418,053	(268,649)	12,490,005	3,384,076	(330,437)	2,272	305	1,429	190,871	33,672	60,359
1,774,441	498,463	298,265	1,261,425	383,053	154,776	310,137	72,800	82,702	202,879	42,610	60,787
22,144	9,251	12,493	22,144	9,251	12,493	-	-	-	-	-	-
489	(13)	129	-	-	-	(1)	1	-	490	(14)	129
20,724,250	5,354,539	1,794,448	20,017,602	5,205,165	1,589,042	312,408	73,106	84,131	394,240	76,268	121,275
18,314,905	4,734,721	1,160,010	18,130,944	4,704,424	1,099,968	-	-	-	183,961	30,297	60,042
(161,570)	(26,595)	(27,173)	(161,570)	(26,595)	(27,173)	-	-	-	-	-	-
18,153,335	4,708,126	1,132,837	17,969,374	4,677,829	1,072,795	-	-	-	183,961	30,297	60,042
863,147	210,080	229,575	690,231	169,031	181,548	94,657	23,562	23,290	78,259	17,487	24,737
701,990	165,127	171,431	386,907	92,862	92,433	191,942	45,099	46,784	123,141	27,166	32,214
7,077	-	-	7,077	-	-	-	-	-	-	-	-
6,751	1,835	5,596	-	-	1	3,553	1,009	4,827	3,198	826	768
27,952	6,476	3,027	27,775	6,442	2,978	175	35	51	2	(1)	(2)
19,760,252	5,091,644	1,542,466	19,081,364	4,946,164	1,349,755	290,327	69,705	74,952	388,561	75,775	117,759
3,951	105	(2,819)	3,850	190	(2,715)	101	(85)	(104)	-	-	-
967,949	263,000	249,163	940,088	259,191	236,572	22,182	3,316	9,075	5,679	493	3,516
174,880	166,673	4,154	166,706	164,870	7,634	5,427	1,197	(2,300)	2,747	606	(1,180)
1,142,829	429,673	253,317	1,106,794	424,061	244,206	27,609	4,513	6,775	8,426	1,099	2,336
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מיסים על ההכנסה											
סך כל הרווח (הפסד) לפני מיסים על המאזני, נטו											
רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה											
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על ההכנסה											
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מיסים על ההכנסה											
באלפי ש"ח											
22,435,761	21,850,999	22,569,958	20,036,358	19,476,345	20,199,204	-	-	-	2,399,403	2,374,654	2,370,754
92,331,882	80,076,226	92,466,816	92,331,882	80,076,226	92,466,816	-	-	-	-	-	-
12,420,844	2,372,611	3,056,251	12,420,844	2,372,611	3,056,251	-	-	-	-	-	-

(1) סך הפרמיות (כולל פרמיות חיסכון טהור (חוזי השקעה), אשר נקפו ישירות לעתודת)

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ג. דיווח על מגזרי הפעילות

בראות			כלי			לא מוקצה למגזרים			התאמות וקיצוזים			סך הכל		
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
2022	2021	2021	2022	2021	2021	2022	2021	2021	2022	2021	2022	2021	2021	2022
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
באלפי ש"ח														
369,358	331,949	1,406,495	726,884	659,030	2,804,388	-	-	-	(270)	(383)	(1,072)	2,887,453	2,457,836	10,600,649
פרמיית שהורוחו ברוטו														
19,413	16,870	72,332	340,187	337,265	1,368,569	-	-	-	-	-	-	398,871	392,590	1,587,711
פרמיית שהורוחו על ידי מבטחי משנה														
349,945	315,079	1,334,163	386,697	321,765	1,435,819	-	-	-	(270)	(383)	(1,072)	2,488,582	2,065,246	9,012,938
פרמיית שהורוחו בשייר רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון														
68,371	107,271	432,450	56,984	46,963	239,639	568,946	136,950	112,367	33	17	(96)	(30,894)	3,709,254	13,924,087
הכנסות מדמי ניהול														
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	261	1,045	298,596	498,724	1,775,486
הכנסות (הוצאות) מעמלות														
1,569	1,566	6,054	50,554	50,798	220,998	-	-	-	-	-	-	64,616	61,615	249,196
הכנסות אחרות														
-	-	-	4	10	28	182	7	1	-	-	-	134	4	700
419,885	423,916	1,772,667	494,239	419,536	1,896,484	569,128	136,957	112,368	94	(105)	(122)	2,821,034	6,334,843	24,962,407
סך כל ההכנסות														
22,685	298,590	1,049,595	528,529	939,829	2,777,631	-	-	-	(346)	(372)	(1,245)	1,710,878	5,972,768	22,140,886
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו														
(37,011)	(13,495)	(79,119)	(192,399)	(696,698)	(1,626,363)	-	-	-	-	-	-	(256,583)	(736,788)	(1,867,052)
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה														
(14,326)	285,095	970,476	336,130	243,131	1,151,268	-	-	-	(346)	(372)	(1,245)	1,454,295	5,235,980	20,273,834
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר														
135,660	128,896	522,781	143,597	135,387	587,153	-	-	-	2	1	-	508,834	474,364	1,973,081
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות														
20,658	20,225	84,018	20,130	19,748	82,436	81,227	13,722	9,866	195	119	750	222,280	218,941	950,421
הוצאות הנהלה וכלליות														
-	-	-	-	-	-	1,685	-	-	-	-	-	-	-	8,762
ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים														
-	-	-	-	-	-	3	(600)	17	-	-	-	5,613	1,235	6,754
הוצאות (הכנסות) אחרות														
2,038	1,945	16,720	3,847	7,025	228	215,135	42,990	55,676	7	1	16	64,595	58,437	260,051
הוצאות (הכנסות) מימון														
144,030	436,161	1,593,995	503,704	405,291	1,821,085	298,050	56,112	65,559	(142)	(251)	(479)	2,255,617	5,988,957	23,472,903
סך כל ההוצאות														
(128)	(4)	(2)	(2,523)	50	1,715	4,994	67	776	-	-	-	(4,694)	218	10,658
חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני, נטו														
275,727	(12,249)	178,670	(11,988)	14,295	77,114	276,072	80,912	47,585	236	146	357	560,723	346,104	1,500,162
רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה														
(19,860)	12,640	13,955	(89,921)	(4,099)	35,171	263,417	70,198	(146,975)	-	-	-	(252,602)	245,412	487,773
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על ההכנסה														
255,867	391	192,625	(101,909)	10,196	112,285	539,489	151,110	(99,390)	236	146	707	308,121	591,516	1,987,935
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מיסים על ההכנסה														
לימים 31 במרס			לימים 31 במרס			לימים 31 במרס			לימים 31 במרס			לימים 31 במרס		
בדצמבר 2021			בדצמבר 2021			בדצמבר 2021			בדצמבר 2021			בדצמבר 2021		
בלתי מבוקר			בלתי מבוקר			בלתי מבוקר			בלתי מבוקר			בלתי מבוקר		
2,529,747	2,810,047	2,747,427	7,756,063	7,160,870	7,593,815	-	-	-	(1,351)	(992)	(1,217)	32,854,417	31,820,924	32,775,786
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה														
1,140,255	1,038,601	1,141,172	-	-	-	-	-	-	(12,482)	(11,792)	(12,271)	93,594,589	81,103,035	93,460,783
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה														

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכוללים במגזר ביטוח כללי

ענפי חבויות					
ענפי חבויות ואחרים ⁽¹⁾			רכב חובה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	
2021	2021	2022	2021	2021	2022
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר	
498,290	130,343	150,658	598,671	163,846	182,418
267,763	70,396	82,221	258,572	66,982	67,881
230,527	59,947	68,437	340,099	96,864	114,537
(10,212)	(8,113)	(13,565)	(14,453)	(24,000)	(27,157)
220,315	51,834	54,872	325,646	72,864	87,380
100,501	18,770	21,561	95,448	18,312	22,276
22,730	5,538	5,195	45,381	10,986	9,343
343,546	76,142	81,628	466,475	102,162	118,999
960,559	550,977	53,369	819,772	227,683	167,669
(766,149)	(494,662)	(19,589)	(428,654)	(135,900)	(55,900)
194,410	56,315	33,780	391,118	91,783	111,769
102,607	27,140	26,464	93,707	17,745	20,113
8,902	2,147	2,082	15,182	3,486	3,555
(1,693)	37	862	3,270	3,810	1,236
304,226	85,639	63,188	503,277	116,824	136,673
549	16	(807)	823	24	(1,211)
39,869	(9,481)	17,633	(35,979)	(14,638)	(18,885)
11,996	(2,251)	(34,586)	11,713	(2,197)	(34,946)
51,865	(11,732)	(16,953)	(24,266)	(16,835)	(53,831)
ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס
2021	2021	2022	2021	2021	2022
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר	
3,047,599	3,063,577	3,058,859	2,770,326	2,550,326	2,817,775
1,566,997	1,582,058	1,585,335	1,288,616	1,121,799	1,302,229
1,480,602	1,481,519	1,473,524	1,481,710	1,428,527	1,515,546

(1) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח חבות צד ג', חבות מעבידים ואחריות מנהלים אשר הפעילות בגינם בתקופת הדוח, בתקופה המקבילה אשתקד ובשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 מהווה כ-87% כ-82% וכ-79% בהתאמה מן הפרמיות בענפים אלו.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)
ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

סך הכל	ענפי רכוש						ענפי רכוש אשאי						ענפי רכוש ואחרים ⁽¹⁾						
	רכב רכוש			רכב רכוש			רכב רכוש			רכב רכוש			רכב רכוש			רכב רכוש			
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לשנה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
2,941,759	796,372	851,629	931,504	238,794	235,343	123,039	29,440	32,894	790,255	233,949	250,316	1,394,610	355,876	367,066	711,872	174,708	168,297	67,429	18,115
1,547,149	440,496	484,563	219,632	64,086	67,046	55,610	13,198	14,779	701,281	206,401	219,764	(111,330)	(118,731)	(97,866)	(6,996)	(14,421)	(12,456)	171	(391)
1,435,819	321,765	386,697	212,636	49,665	54,590	55,781	13,206	14,388	621,441	134,196	175,467	239,639	46,963	56,984	17,892	3,470	4,222	5,994	2,266
220,998	50,798	50,554	127,038	28,386	29,739	19,772	4,360	4,840	6,077	1,528	1,437	28	10	4	-	-	-	28	10
1,896,484	419,536	494,239	357,566	81,521	88,551	81,575	19,842	22,108	647,322	139,869	182,953	1,896,484	419,536	494,239	357,566	81,521	88,551	81,575	19,842
2,777,631	939,829	528,529	340,401	33,161	86,536	40,610	12,937	13,173	616,289	115,071	207,782	(1,626,363)	(696,698)	(192,399)	(265,829)	(20,661)	(73,753)	(27,566)	(9,373)
1,151,268	243,131	336,130	74,572	12,500	12,783	13,044	3,564	3,764	478,124	78,969	174,034	587,153	135,387	143,597	191,246	47,370	48,049	12,579	3,133
82,436	19,748	20,130	17,697	4,126	4,311	21,018	5,013	5,159	187,014	40,222	45,838	228	7,025	3,847	(1,242)	1,506	871	(749)	1,150
1,821,085	405,291	503,704	282,273	65,502	66,014	45,892	12,637	12,909	685,417	124,689	224,920	1,715	50	(2,523)	189	5	(278)	-	-
77,114	14,295	(11,988)	75,482	16,024	22,259	35,683	7,205	9,199	(37,941)	15,185	(42,194)	77,114	14,295	(11,988)	75,482	16,024	22,259	35,683	7,205
35,171	(4,099)	(89,921)	2,688	(418)	(6,081)	5,623	1,264	(5,292)	3,151	(497)	(9,016)	35,171	(4,099)	(89,921)	2,688	(418)	(6,081)	5,623	1,264
112,285	10,196	(101,909)	78,170	15,606	16,178	41,306	8,469	3,907	(34,790)	14,688	(51,210)	112,285	10,196	(101,909)	78,170	15,606	16,178	41,306	8,469
ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2022	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2022	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2022	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2022	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2022	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2022	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2022	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2022	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2022	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2022
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
7,593,815	7,160,870	7,756,063	1,093,724	949,469	1,114,287	89,327	62,735	96,276	592,839	534,763	668,866	3,804,179	3,512,232	3,867,682	809,252	663,700	825,617	51,420	33,776
3,789,636	3,648,638	3,888,381	284,472	285,769	288,670	37,907	28,959	39,850	504,945	423,864	570,791	3,789,636	3,648,638	3,888,381	284,472	285,769	288,670	37,907	28,959

(1) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח רכוש עסקיים דירות והנדסי אשר הפעילות בגינם בתקופת הדוח, בתקופה המקבילה אשתקד ובשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 מהווה כ-76% כ-78% וכ-77% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ה. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)

פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה					משנת 2004		באלפי ש"ח	
	פרט	קבוצתי	סך הכל	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 ⁽¹⁾		
185,871	16,989	1,791,479	1,152,645	26	396,363	39,585	פרמיות ברוטו		
-	-	1,264,770	1,264,770	-	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח		
-	-	127,759	87,782	249	66,635	(26,907)	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾		
83,497	19,795	1,210,742	747,347	35	(22,952)	383,020	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו		
-	-	(110,774)	(110,532)	(242)	-	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה		
11,045	(6,211)	244,206	5,034	238	216,508	17,592	סך הרווח (הפסד) הכולל		

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)

פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה					משנת 2004		באלפי ש"ח	
	פרט	קבוצתי	סך הכל	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 ⁽¹⁾		
167,912	13,461	1,466,598	852,434	204	390,440	42,147	פרמיות ברוטו		
-	-	905,856	905,856	-	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח		
-	-	519,960	70,659	(180)	307,741	141,740	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾		
96,645	19,590	4,564,592	1,712,76	5	2,519,28	215,452	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו		
-	-	139,832	139,807	25	-	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה		
(706)	(947)	424,061	(35,356)	(636)	289,422	172,284	סך הרווח (הפסד) הכולל		

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה					משנת 2004		באלפי ש"ח	
	פרט	קבוצתי	סך הכל	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 ⁽¹⁾		
699,893	61,375	6,387,066	3,852,734	(647)	1,607,173	166,538	פרמיות ברוטו		
-	-	6,030,006	6,030,006	-	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח		
-	-	1,699,307	313,276	2,700	942,660	440,671	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾		
423,975	64,711	17,425,90	6,904,765	(5,662)	8,708,602	16	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו		
-	-	705,038	707,409	(2,371)	-	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה		
66	14,012	1,106,794	(172,587)	7,529	810,102	447,672	סך הרווח (הפסד) הכולל		

הערות:

- המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיעדות.
 - המרווח הפיננסי כולל רווחים (הפסדים) מהשקעות שנזקפו לרווח כולל אחר, אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות.
- בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס הקטנת הזקיפה לחיסכון במערכות החברה.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)
ו. נתונים נוספים אודות מגזרי ביטוח בריאות
נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)

סך הכל	בריאות אחר (**)		סיעודי		באלפי ש"ח
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
371,223	(*14,214)	(*284,222)	5,981	66,806	פרמיות ברוטו
22,685	11,828	144,716	12,838	(146,697)	תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(19,860)	(1,097)	(18,918)	13	142	רווח כולל אחר
255,867	(5,637)	(6,324)	22,905	244,923	סך הרווח הכולל

(* מתוכם פרמיות פרט בסך של 264,602 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 33,834 אלפי ש"ח.
 (** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)

סך הכל	בריאות אחר (**)		סיעודי		באלפי ש"ח
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
333,038	(*3,470)	(*254,367)	9,612	65,589	פרמיות ברוטו
298,590	2,798	121,126	1,827	172,839	תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
12,640	(688)	13,328	-	-	רווח כולל אחר
391	(3,615)	24,055	24,368	(44,417)	סך הרווח הכולל

(* מתוכם פרמיות פרט בסך של 236,642 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 21,195 אלפי ש"ח.
 (** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

סך הכל	בריאות אחר (**)		סיעודי		באלפי ש"ח
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
1,407,792	(*46,896)	(*1,061,510)	34,909	264,477	פרמיות ברוטו
1,049,595	36,181	516,716	68,385	428,313	תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
13,955	(1,033)	14,892	11	85	רווח כולל אחר
192,625	(13,576)	90,425	42,542	73,234	סך הרווח הכולל

(* מתוכם פרמיות פרט בסך של 989,240 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 119,166 אלפי ש"ח.
 (** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		באלפי ש"ח
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
3,140,825	3,128,698	3,258,667	נדל"ן להשקעה (*)
24,016,563	23,767,083	24,542,648	השקעות פיננסיות
8,676,233	6,965,627	8,634,525	נכסי חוב סחירים
27,432,400	22,428,906	26,184,116	נכסי חוב שאינם סחירים
21,620,361	19,902,540	22,117,952	מניות
81,745,557	73,064,156	81,479,241	השקעות פיננסיות אחרות
9,992,795	5,910,555	9,212,289	סך הכל השקעות פיננסיות (*)
577,344	535,233	989,947	מזומנים ושווי מזומנים
95,456,521	82,638,642	94,940,144	אחר (**)
			סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(*) נמדד בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
 (**) היתרה כוללת בעיקר פרמיה לגבייה, יתרות מבטחי משנה, בטחונות בגין פעילות בחוזים עתידיים וכן עסקאות בניירות ערך שטרם נסלקו לתאריך הדוחות הכספיים.

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

ליום 31 במרס 2022	רמה			באלפי ש"ח
	3	2	1	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
24,542,648	-	3,902,642	20,640,006	השקעות פיננסיות:
8,634,525	33,130	8,601,395	-	נכסי חוב סחירים
26,184,116	2,009,659	720,907	23,453,550	נכסי חוב שאינם סחירים
22,117,952	8,091,209	2,154,187	11,872,556	מניות
81,479,241	10,133,998	15,379,131	55,966,112	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
791,698	42,324	620,579	128,795	סך הכל השקעות פיננסיות
				(1) מזה בגין נגזרים
				במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 31 במרס 2021	רמה			באלפי ש"ח
	3	רמה 2 (*2)	רמה 1 (*1)	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
23,767,083	-	3,746,914	20,020,169	השקעות פיננסיות:
6,965,627	31,689	6,933,938	-	נכסי חוב סחירים
22,428,906	1,542,127	524,808	20,361,971	נכסי חוב שאינם סחירים
19,902,540	5,518,630	2,476,990	11,906,920	מניות
73,064,156	7,092,446	13,682,651	52,289,059	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
1,134,166	-	1,045,232	88,934	סך הכל השקעות פיננסיות
				(1) מזה בגין נגזרים
				(*) סוג מחדש.
				במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 31 בדצמבר 2021	רמה			באלפי ש"ח
	3	רמה 2	רמה 1	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
24,016,563	-	3,700,179	20,316,384	השקעות פיננסיות:
8,676,233	30,374	8,645,859	-	נכסי חוב סחירים
27,432,400	2,051,798	814,946	24,565,656	נכסי חוב שאינם סחירים
21,620,361	7,155,595	2,773,091	11,691,675	מניות
81,745,557	9,237,767	15,934,075	56,573,715	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
1,352,962	34,542	1,238,214	80,206	סך הכל השקעות פיננסיות
				(1) מזה בגין נגזרים
				במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)
א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן (המשך)

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות		נכסי חוב שאינם סחירים	
	בלתי מבוקר	מניות		
9,237,767	7,155,595	2,051,798	30,374	באלפי ש"ח
490,334	477,905	9,673	2,756	יתרה ליום 1 בינואר 2022
783,651	748,919	34,732	-	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
(275,837)	(275,837)	-	-	רכישות
(5,023)	(736)	(4,287)	-	מכירות
(96,894)	(14,637)	(82,257)	-	תקבולי ריבית ודיבידנד
10,133,998	8,091,209	2,009,659	33,130	העברות מתוך רמה 3**
490,334	477,905	9,673	2,756	יתרה ליום 31 במרס 2022
				סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 במרס 2022

סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות		נכסי חוב שאינם סחירים	
	בלתי מבוקר	מניות		
5,736,885	4,544,158	1,148,302	44,425	באלפי ש"ח
926,678	618,128	305,818	2,732	יתרה ליום 1 בינואר 2021
603,711	474,314	128,581	816	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
(117,962)	(117,962)	-	-	רכישות
(822)	-	-	(822)	מכירות
(6,903)	(8)	(6,848)	(47)	פדיונות
(49,141)	-	(33,726)	(15,415)	תקבולי ריבית ודיבידנד
7,092,446	5,518,630	1,542,127	31,689	העברות מתוך רמה 3**
900,483	618,192	279,811	2,480	יתרה ליום 31 במרס 2021
				סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 במרס 2021

סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות		נכסי חוב שאינם סחירים	
	בלתי מבוקר	מניות		
5,736,885	4,544,158	1,148,302	44,425	באלפי ש"ח
1,849,249	1,343,925	499,851	5,473	יתרה ליום 1 בינואר 2021
3,023,514	2,321,784	700,671	1,059	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
(1,208,280)	(1,115,943)	(92,337)	-	רכישות
(4,927)	-	-	(4,927)	מכירות
(13,596)	(1,997)	(11,358)	(241)	פדיונות
-	85,711	(85,711)	-	תקבולי ריבית ודיבידנד
(145,078)	(22,043)	(107,620)	(15,415)	מיון בין אפיקי השקעה**
9,237,767	7,155,595	2,051,798	30,374	העברות מתוך רמה 3**
1,814,378	1,357,850	452,178	4,350	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
				סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2021

* בגין נכסים אשר החל בגינם השימוש בציטוט והועברו מרמה 3.
 ** סיווג לא מהותי של מספר נכסים ממניות להשקעות פיננסיות אחרות.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים – הרכב ושווי הוגן⁽¹⁾:

ליום 31 במרס 2022		בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
ערך בספרים	שווי הוגן			
16,166,183	26,503,255	אגרות חוב ממשלתיות		
5,474,253	6,136,736	אג"ח חץ ופקדונות באוצר		
984,465	1,086,208	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה		
22,624,901	33,726,199	פיקדונות בבנקים		
		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים		
49,479		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)		

ליום 31 במרס 2021		בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
ערך בספרים	שווי הוגן			
16,476,203	26,933,045	אגרות חוב ממשלתיות		
5,000,263	5,746,353	אג"ח חץ ופקדונות באוצר		
665,600	781,948	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה		
22,142,066	33,461,346	פיקדונות בבנקים		
		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים		
88,585		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)		

ליום 31 בדצמבר 2021		מבוקר		באלפי ש"ח
ערך בספרים	שווי הוגן			
15,760,524	27,360,392	אגרות חוב ממשלתיות		
5,315,141	6,208,262	אג"ח חץ ופקדונות באוצר		
1,005,031	1,135,934	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה		
22,080,696	34,704,588	פיקדונות בבנקים		
		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים		
53,334		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)		

(1) השווי הוגן של איגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון של ההתחייבויות מבטיחות תשואה. השווי הוגן של פיקדונות באוצר חושב על פי מועד הפירעון החוזי.

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השונות בהיררכיה. לפירוט בדבר הרמות בהיררכיה, ראה ביאור 2(ה)3) בדוחות הכספיים השנתיים.

ליום 31 במרס 2022				באלפי ש"ח
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	
5,957,609	206,681	-	6,164,290	השקעות פיננסיות : נכסי חוב סחירים
-	1,905	-	1,905	
1,173,139	27,770	871,526	2,072,435	נכסי חוב שאינם סחירים מניות
1,195,184	206,247	3,108,780	4,510,211	
8,325,932	442,603	3,980,306	12,748,841	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
7,822	206,247	7,437	221,506	סך הכל השקעות פיננסיות
				(1) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 31 במרס 2021				באלפי ש"ח
רמה 1*	רמה 2*	רמה 3	סך הכל	
5,538,804	175,330	-	5,714,134	השקעות פיננסיות : נכסי חוב סחירים
-	2,352	-	2,352	
1,084,006	87,829	714,858	1,886,693	נכסי חוב שאינם סחירים מניות
1,339,723	136,950	2,278,371	3,755,044	
7,962,532	402,462	2,993,229	11,358,223	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
6,354	136,950	-	143,304	סך הכל השקעות פיננסיות
				(1) מזה בגין נגזרים

(* סוג מחדש.

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן (המשך)

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
6,460,434	-	125,695	6,334,739
1,906	-	1,906	-
2,037,280	913,749	47,350	1,076,181
4,576,444	2,860,039	297,102	1,419,303
13,076,064	3,773,788	472,053	8,830,223
סך הכל השקעות פיננסיות			
309,963	7,511	297,102	5,350

באלפי ש"ח

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

השקעות פיננסיות אחרות⁽¹⁾

סך הכל השקעות פיננסיות

(1) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

השקעות פיננסיות			באלפי ש"ח	
סך הכל	מניות	אחרות	יתרה ליום 1 בינואר 2022	
בלתי מבוקר				
3,773,788	913,749	2,860,039	סך הרווחים שהוכרו:	
47,520	7,476	40,044	ברווח והפסד	
73,061	(14,270)	87,331	ברווח כולל אחר	
291,669	14,060	277,609	רכישות	
(149,419)	-	(149,419)	מכירות	
(4,870)	(2,863)	(2,007)	תקבולי ריבית ודיבידנד	
(51,443)	(46,626)	(4,817)	העברות מתוך רמה 3 ^(*)	
3,980,306	871,526	3,108,780	יתרה ליום 31 במרס 2022	
47,520	7,476	40,044	סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 במרס 2022	

(*) בגין נכסים אשר החל בגינם השימוש בציטוט והועברו מרמה 3.

השקעות פיננסיות			באלפי ש"ח	
סך הכל	מניות	אחרות	יתרה ליום 1 בינואר 2021	
בלתי מבוקר				
2,697,961	546,540	2,151,421	סך הרווחים שהוכרו:	
76,777	3,551	73,226	ברווח והפסד	
221,766	107,310	114,456	ברווח כולל אחר	
205,635	63,477	142,158	רכישות	
(202,879)	-	(202,879)	מכירות	
(2,016)	(2,005)	(11)	תקבולי ריבית ודיבידנד	
(4,015)	(4,015)	-	העברות מתוך רמה 3 ^(*)	
2,993,229	714,858	2,278,371	יתרה ליום 31 במרס 2021	
68,420	1,256	67,164	סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 במרס 2021	

(*) בגין נכסים אשר החל בגינם השימוש בציטוט והועברו מרמה 3.

השקעות פיננסיות			באלפי ש"ח	
סך הכל	מניות	אחרות	יתרה ליום 1 בינואר 2021	
מבוקר				
2,697,961	546,540	2,151,421	סך הרווחים שהוכרו:	
172,695	20,762	151,933	ברווח והפסד	
431,329	193,992	237,337	ברווח כולל אחר	
1,132,887	250,852	882,035	רכישות	
(619,564)	(40,547)	(579,017)	מכירות	
(7,475)	(7,464)	(11)	תקבולי ריבית ודיבידנד	
-	(31,708)	31,708	מיון בין אפיקי השקעה ^(**)	
(34,045)	(18,678)	(15,367)	העברות מתוך רמה 3 ^(*)	
3,773,788	913,749	2,860,039	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	
180,672	11,650	169,022	סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2021	

(*) בגין נכסים אשר החל בגינם השימוש בציטוט והועברו מרמה 3 ובגין השקעה אשר הפכה להיות מטופלת בשיטת השווי המאזני.
 (**) סיווג לא מהותי של מספר נכסים ממניות להשקעות פיננסיות אחרות.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות

1. הרכב שווי הוגן:

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 במרס 2021		ליום 31 במרס 2022	
שווי הוגן	ערך בספרים	שווי הוגן	ערך בספרים	שווי הוגן	ערך בספרים
מבוקר		בלתי מבוקר			
באלפי ש"ח					
התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד: התחייבות בשל מכשירים פיננסיים נגזרים, מכירה בחסר והתחייבויות לרכישה חוזרת (REPO) (*)					
1,486,400	1,486,400	843,229	843,229	1,404,117	1,404,117
5,069,938	4,781,875	4,686,884	4,427,046	4,791,693	4,776,995
כתבי התחייבות נדחים סחירים					
סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבות נדחים המוצג בסעיף זכאים ויתרות זכות					
5,069,938	4,781,874	4,686,884	4,427,046	4,791,693	4,776,995
	40,854		25,048		21,199
6,556,338	6,227,421	5,530,113	5,245,227	6,195,810	6,159,913
סך הכל התחייבויות פיננסיות					
(*) מזה בגין התחייבויות תלויות תשואה					
271,911	271,911	312,266	312,266	369,983	369,983

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות, בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של ההתחייבויות הפיננסיות הנמדדות בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השונות בהיררכיה. לפירוט בדבר הרמות בהיררכיה, ראה ביאור 2(ה)3(3) בדוחות הכספיים השנתיים.

ליום 31 במרס 2022			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
באלפי ש"ח			
נגזרים			
412,036	-	364,929	47,107
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)			
992,081	-	992,081	-
1,404,117	-	1,357,010	47,107
סך הכל התחייבויות הפיננסיות			

ליום 31 במרס 2021			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
באלפי ש"ח			
נגזרים			
446,238	-	420,801	25,437
מכירה בחסר			
39,646	-	-	39,646
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)			
357,345	-	(*357,345)	-
843,229	-	778,146	65,083
סך הכל התחייבויות הפיננסיות			

(*) סוג מחדש.

ליום 31 בדצמבר 2021			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
באלפי ש"ח			
נגזרים			
229,255	-	213,275	15,980
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)			
1,257,145	-	1,257,145	-
1,486,400	-	1,470,420	15,980
סך הכל התחייבויות הפיננסיות			

ד. טכניקות הערכה ותהליכי הערכה המיושמים בחברה

נכסי חוב שאינם סחירים(*)

השווי ההוגן מחושב לפי מודל המבוסס על הערך הנוכחי המתקבל מהיוון תזרימי המזומנים, על פי שיעור ריבית להיוון. השווי ההוגן של אג"ח ח"צ מחושב על-פי מח"מ אקטוארי ועל ידי היוון תזרימי מזומנים חזויים, בהתבסס על עקום ריבית חסרת סיכון.

(*) שיעורי ההיוון לחישוב השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, הנקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם, מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרניות כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימושו להיוון נקבעים על ידי קבוצת "מרווח הוגן", חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים. המודל של מרווח הוגן מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפידיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.

לפרטים נוספים, ראה ביאורים 3(ו)1 ו-14(ו)1(3), (4) בדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 6: ניהול ודרישות הון

משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס SOLVENCY II החל על החברה ועל חברת כלל ביטוח אשראי בע"מ

על חברות הביטוח בקבוצה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום משטר כושר פירעון כלכלי.

דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021 מפורסם ביום 30 במאי 2022.

בהתאם למשטר כושר פירעון כלכלי, על פי החישוב שביצעו ליום 31 בדצמבר 2021, חברות הביטוח בקבוצה, עומדות בדרישות ההון והן בעלות עודף הון מעל ההון הנדרש בהתאם להוראות לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות.

החישוב שערכה החברה ליום 31 בדצמבר 2021, נבדק על ידי רואי החשבון המבקרים בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים. יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

בדוח המיוחד של רואה החשבון המבקרים צוין כי הם לא בדקו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2021, פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר הפירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

כמו כן, מופנית תשומת הלב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הוודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחישיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

לפרטים נוספים, ראה סעיף 2.2.3 לדוח הדירקטוריון.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות

להלן פרטים בדבר תובענות שאינן במהלך העסקים הרגיל, כדלקמן: תובענות מהותיות⁷ שהגשתן כתובענה ייצוגית אושרה; בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות; תובענות ייצוגיות מהותיות ושאין מהותיות שהסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו ותביעות מהותיות אחרות כנגד חברות הקבוצה.

סכומי התביעות שלהלן מוצגים בסכומים נכונים למועד הגשתן, כפי שצינו על ידי התובעים, אלא אם צויין אחרת.

יצוין כי ככלל, החשיפה לדרישות כספיות, פרטניות או רוחביות, כפופה לדיני ההתיישנות. תקופת ההתיישנות במוצרי הביטוח משתנה בהתאם לסוג המוצר והאירוע בגינו נטענת טענת ההתיישנות. החשיפה בגין ההתיישנות הינה מוגברת במיוחד בביטוחים בעלי "זנב תביעות ארוך" ובביטוחים ארוכי טווח, בתחומי ביטוח חיים וביטוחי הבריאות, בהם פועלת כלל ביטוח. פרק הזמן הדרוש לבירור התביעה, שהינו לעיתים ארוך, במיוחד בתובענות ייצוגיות, מאריך את התקופה בגינה נדרשת החברה לבצע השבות, במסגרת תקופת ההתיישנות. בשנים האחרונות ישנה מגמה של הארכת תקופת ההתיישנות בחלק מענפי הביטוח.

א. תובענות ייצוגיות

בשנים האחרונות, כחלק ממגמה כללית בשוקים בהם פועלת הקבוצה, ניכר גידול משמעותי בהיקף הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות כנגד חברות הקבוצה וכן בכמות התובענות כלפי חברות הקבוצה שבתי המשפט מכירים בהן כתובענות ייצוגיות. המגמה האמורה, אשר נובעת בין היתר מחקיקתו של חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו - 2006 (להלן: "החוק"), מריבוי תובענות ומגישת בתי המשפט, מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים בגין פסיקה לרעת חברות הקבוצה בתובענות ייצוגיות המוגשות כנגדן.

תובענה ייצוגית, כהגדרתה בחוק הינה תובענה המנוהלת בשם קבוצה אנונימית של בני אדם, שלא ייפו מראש את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה.

ראשיתו של ההליך, בבקשה בכתב שמגיש התובע היחיד לבית המשפט אליו מוגשת תביעתו האישית, ובבקשה זו הוא מבקש לאשר את תביעתו האישית כתובענה ייצוגית. רק במידה שתתקבל הבקשה לאישור התובענה כייצוגית תוגדר התובענה כ"תובענה ייצוגית", והתובע יהפוך ל"תובע מייצג".

תובענה ייצוגית ניתן להגיש רק בתביעה כמפורט בחוק או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בגינה תובענה ייצוגית. יצוין כי החל משנת 2006, ההגדרה של תביעה שניתן להגיש במסגרתה בקשה לאישור תביעה ייצוגית כלפי חברות הקבוצה, הינה הגדרה רחבה וכוללת כל עניין שבין חברת לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.

על מנת שתובענה תאושר כייצוגית צריך התובע להוכיח, בין היתר: (1) קיומה של "עילת תביעה אישית" לתובע הספציפי; (2) כי העילה מבוססת כדי כך שיש לו "עילת תביעה לכאורה". כאן בודק בית המשפט אם יש לתובע סיכוי לכאורה לזכות בסוף המשפט בתביעתו; (3) כי עילת התביעה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה מסוימת; (4) קיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה; (5) התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת מושא התובענה, בנוסבות העניין; (6) התאמת התובע להיות התובע המייצג והתאמת עורכי דינו לייצג בתובענה.

ככלל, הליך בירור תובענה כייצוגית יכול שיקלו 4 שלבים: שלב א- הגשת הבקשה להכרה בתובענה כייצוגית בערכאה ראשונה; שלב ב- ערעור ברשות לערכאה גבוהה על החלטת הערכאה הראשונה; שלב ג- בירור התובענה לגופה בפני הערכאה הראשונה (בדרך כלל בפני אותו שופט שדן בבקשה בערכאה הראשונה); שלב ד- ערעור לערכאה גבוהה על החלטה לגופה.

יצוין כי היקפו ותוכנו של הדיון בתובענה הייצוגית לגופה, מושפע מן החלטה בדבר אישורה של התובענה כייצוגית. החלטה המאשרת תובענה כייצוגית, מתייחסת, בדרך כלל, לעילות תביעה שאושרו ולכאלה שלא אושרו; לסעדים שאושרו ולכאלה שלא אושרו; ועוד כיו"ב.

במסגרת החוק נקבעו תהליך ומגבלות בכל הנוגע להסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות, שמקשות על כינון הסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות. בכלל זה, נקבעה חובת גילוי נאות לבית המשפט ביחס לכל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה, נקבעה זכות ליועץ המשפטי לממשלה ולגורמים נוספים המנויים בחוק להגיש התנגדות להסדר הפשרה המוצע וכן נקבעה חובת מינוי בודק ביחס להסדר הפשרה. בחודש ינואר 2021 פרסם משרד המשפטים "קול קורא: הזמנה לקבלת הערות המציבור בנושא תיקונים בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006" במסגרתו התבקש הציבור לתת התייחסות ביחס לתיקונים הנדרשים בחוק. כלל ביטוח שלחה את התייחסותה במסגרת התאחדות חברות הביטוח וזאת, בין היתר, בהתייחס לריבוי התובענות הייצוגיות בשוק הישראלי בכלל ובשוק הביטוח בפרט.

הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, מצויות בשלבים שונים של הבירור הדיוני, חלקן אושרו וחלקן מצויות בהליכי ערעור.

⁷ יצוין כי ככלל בביאור זה תביעה תיחשב כמהותית ותתואר בהתאם להערכה שהחברה מבצעת במועד קבלת התביעה ככל שסכום החשיפה בפועל, נטו ממס, בהנחה שהתביעה תמצא כמוצדקת ומבלי להיכנס לסיכויי התביעה או לסכום הנקוב בה לגופם, חוצה את רף המהותיות של הקבוצה לעניין רווח על פי תחשיב ההפסד הכולל החזוי חלקי הרווח הכולל או ההפסד הכולל השנתי הממוצע בשלוש השנים האחרונות, מחושב על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים; מובהר, כי הרווח/הפסד המשויך לאירוע והרווח/הפסד בכל רבעון מחושבים בערכם המוחלט. סיווג האמור, נכון למועד הגשת התביעה. עם זאת, נוכח התמככות ההליכים המשפטיים, לעיתים על פני שנים, והתפתחותם, יכול ותביעה אשר לא נחשבה כמהותית במועד הגשתה, תהפוך כזו בהמשך, ובמקרה זה יתן ביחס אליה גילוי במועד מאוחר יותר. בנוסף, יכול ותביעה תחשב כמהותית לצורך גילוי כאמור, במקום בהם אין בידה של החברה להעריך את סכום החשיפה.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה

להלן פירוט של תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה והן מצויות בשלבים שונים של ניהול ההליך לגופו, לרבות בירור התובענה לגופה בפני הערכאה הראשונה או ערעור לאחר קבלת ההחלטה לאישור התביעה או לדחיתה או לאחר קבלת פסק דין המאשר או דוחה את התביעה.

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
1.	3/2010	כלל ביטוח מחוזי-מרכז	לטענת התובע, כלל ביטוח ניצלה שלא כדין ובאופן פסול את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ח-2008 ("תיקון מס' 3") שקבע כי כספים שיופקדו בקופות גמל החל משנת 2008, יהיו ניתנים למשיכה כקיצבה בלבד ולא כמשיכה הונית (משיכה בסכום חד פעמי). לטענת התובע, בעת המרת הפוליסות ההוניות שהיו בבעלות מבוטח, קודם לתיקון מס' 3, לפוליסות לא משלמות לקיצבה, היה על כלל ביטוח להצמיד לפוליסה את מקדם הקיצבה שהובטח למבוטח בפוליסה הקיצבתית שבבעלותו, בעוד שבפועל בחרה כלל ביטוח להצמיד לפוליסה ההונית שהומרה מקדם קיצבה חדש, בהתאם לתוחלת החיים כפי שהייתה בשנת 2009.	להורות לכלל ביטוח להצמיד לפוליסה ההונית של מבוטחיה אותו מקדם קיצבה שהיה קיים להם בפוליסה הקיצבתית קודם לתיקון מס' 3. לחילופין, לחייב את כלל ביטוח ויתר חברי הקבוצה להפקיד את מלוא כספי החיסכון הפנסיוני, באופן רטרואקטיבי החל ממועד כניסתו של תיקון מס' 3 (ינואר 2008) לתוקף וכן מעתה ואילך, לפוליסה הקיצבתית בעלת מקדם הקיצבה העדיף. לחילופין, לחייב את כלל ביטוח לפצות את התובע ואת יתר חברי הקבוצה בגובה הנזק שנגרם.	כל מי שהייתה בבעלותו קודם לכניסתו של תיקון מס' 3 לתוקף, הן פוליסה הונית של כלל ביטוח והן פוליסה קיצבתית (בין אם של כלל ביטוח ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון הנ"ל לא קיבל מקדם קיצבה בפוליסה הונית או שהובטח לו מקדם קיצבה ⁸ בפוליסה ההונית או שהובטח לו בפוליסה ההונית מקדם קיצבה גרוע ממקדם הקיצבה הקבוע בפוליסה הקיצבתית שלו.	בחודש ספטמבר 2015 החליט בית המשפט המחוזי לקבל את בקשת האישור כנגד כלל ביטוח, במסגרתה נקבע כי חברי הקבוצה הזכאים הם כל מבוטח שהיו בבעלותו קודם לתיקון מס' 3 האמור הן פוליסה הונית והן פוליסה קיצבתית (בין אם של כלל ביטוח ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון הנ"ל לא קיבל מקדם קיצבה בפוליסה הונית או שקיבל בה מקדם קיצבה גרוע מהמקדם בפוליסה הקיצבתית שלו, ובלבד שהפוליסה ההונית נוהלה על ידי כלל ביטוח. בחודש יולי 2020 הוגשה לבית המשפט עמדת היועץ המשפטי לממשלה, אשר תומכת בעמדתה של כלל ביטוח, ולפיה כלל ביטוח פעלה בקשר עם העניינים נשוא התובענה בהתאם למתווה שאושר לה על ידי רשות שוק ההון, וכי אין מקום להחליף בדיעבד את שיקול הדעת שהפעילה הרשות בעניין זה.	37,752 חברים ובהתאם הפיצוי הכספי לחברי הקבוצה מוערך ב-107 מיליוני ש"ח, בכל שנה ⁹ .
						ניתן פסק דין אשר דוחה את התובענה במלואה (להלן "פסק הדין").	
						בחודש ינואר 2022, לאחר שהתובע החליט שלא לערער על פסק הדין, הוגש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון, על ידי עמותת חברתית.	

⁸ מקדם קיצבה הינו המקדם המגלם תוחלת חיים ומשמש את המבטח בגיל פרישה לצורך המרת סכום החיסכון אותו צבר המבוטח לקיצבה חודשית. ⁹ הסכום המצוין מתייחס להערכת התביעה בגין שנת נזק אחת בלבד. יצוין כי התביעה הוגשה בחודש מרס 2010, בגין תיקון חקיקה משנת 2008.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
2.	4/2010	החברה וחברות ביטוח נוספות.	לטענת התובעים, במקרה של הפסקת הביטוח במהלך החודש, לאחר שפרמיית הביטוח בגין חודש זה נגבתה על ידי התובעות מראש, הנתבעות נמנעות מלהחזיר למבוטחים את החלק היחסי העודף של פרמיית הביטוח בגין אותו חודש, או לחילופין פרמיית הביטוח בערכים נומינליים בלבד.	החזר הסכומי הפרמיות העודפות שנגבו מאת חברי הקבוצה שלא כדין ו/או החזר של פרשי שיערוך שלא כדין. בין אם הפרשי הצמדה וריבית כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות.	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח של אחת או יותר מן הנתבעות בפוליסת ביטוח כלשהי, למעט פוליסת ביטוח רכוש, או ורשו של מבוטח כזה ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהי, בין אם עקב ביטולה על ידי המבוטח ובין אם עקב קרות מקרה הביטוח.	בחודש יוני 2015 התקבלה החלטת בית המשפט לדחות את בקשת האישור כנגד כל הנתבעות ביחס לעיקר הטענות וביניהן: (א) כי יש לבצע החזר פרמיה יחסי במקרה של קרות מקרה הביטוח; (ב) כי יש לבצע החזר פרמיה יחסי במקרה של ביטול הפוליסה, כאשר נוסח הפוליסה אינו מתנה על סעיף 10 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, כנוסחו, בתקופה הרלבנטית לתביעה (ג) כי יש להצמיד את דמי הביטוח המושבים רק למדד חיובי ולא שלילי; (ד) כי יש להשיב את דמי הביטוח בצירוף ריבית מיוחדת; בנוסף נדחתה כנגד כלל ביטוח בלבד, בקשת האישור ביחס לטענה לאי-תשלום דמי ביטוח יחסיים בפוליסות ביטוח בהן יש התניה על סעיף 10 לחוק חוזה ביטוח ואשר נקבע בהן כי ביטול פוליסה יכנס לתוקף באופן מיידי, וזאת בהיעדר תשתית ראיתית (להלן: "טענת ההחזר היחסי"). הבקשה לאישור התביעה כייצוגית התקבלה כנגד כל הנתבעות, ביחס לכל מי שהוא או שהיה מבוטח בפוליסת ביטוח, למעט פוליסת ביטוח רכוש, אשר ביטל חוזה ביטוח, או אשר פוליסת הביטוח שלו התבטלה עקב קרות מקרה הביטוח, מחודש אפריל 2003 ועד ליום 14 במרס 2012, ואשר ניגבו ממנו דמי ביטוח בגין החודשים שלאחר חודש הביטול, והוחזרו לו בערכם הנומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית על פי חוק חוזה ביטוח (להלן: "טענת ההחזר הנומינלי").	הסכום הנתבע על ידי כל התובעים כנגד כל הנתבעות בתובענה הוא 225 מיליוני ש"ח, ביחס לתקופה של עשר שנים. התובעים אינם מציינים מהו הסכום הנתבע מהחברה בלבד ואם התובענה תאושר כייצוגית.
						בחודש ספטמבר 2016 הוגש לבית המשפט המחוזי הסדר פשרה ("הסדר הפשרה"), אשר בהתאם לו מתחייבות הנתבעות לתרום למטרות ציבוריות סכומים שנגבו ביתר מכוח טענת ההחזר היחסי וסכומים נוספים מכוח טענת ההחזר הנומינלי, וזאת בשיעורים חלקיים שנקבעו בהסכם הפשרה ובהתאם לקביעתו של בודק אשר ימונה על ידי בית משפט במסגרת הסכם הפשרה. בחודש פברואר 2017 ובחודש מרס 2017 התקבלו עמדות מאת המועצה לצרכנות והיועץ המשפטי לממשלה ("צדדים נוספים"), בהתאמה, אשר אינם מתנגדים להסדר הפשרה בכללותו אלא מציעים תיקונים בהסדר הפשרה, בין היתר ביחס לאופן ביצוע ההחזר הכספי לקבוצה וביחס לסוג הפוליסות שההסדר יחול לגביהן.	
						בחודש יוני 2017 מינה בית המשפט בודק בתיק לבחינת הסדר הפשרה. במהלך שנת 2021 הוגשה לבית המשפט עמדת הבודק ביחס לכלל ביטוח, וכן הוגשו עמדות הצדדים לתיק ועמדת היועץ המשפטי לממשלה.	
						הסדר הפשרה כפוף לאישור בית המשפט, אשר אין ודאות שיתקבל.	

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
1א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס' ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
3.	5/2013 מחוזי ת"א – נוספות.	החברה וחברות ביטוח	מטענת התובע הנתבעות מפרות את חובתן לצרף ריבית צמודה וכן הפרשי הצמדה כדון בגין תגמולי ביטוח המשולמים על ידן. על פי הטענה, המועד ממנו יש לחשב ריבית והפרשי הצמדה הינו החל ממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד התשלום בפועל. לחילופין יש לשלם הפרשי הצמדה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד התשלום בפועל וריבית החל מתום 30 ימים ממועד מסירת התביעה ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל.	לחייב את הנתבעות לשלם לחברי הקבוצה הפרשי הצמדה וריבית בגין תשלום החסר שבוצע. לחילופין מתבקש בית המשפט להורות על מתן פיצוי לטובת הציבור כפי שיימצא לנכון.	כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או יקבל עד מתן פסק הדין בתובענה, תגמולי ביטוח מהנתבעות, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדון ("הקבוצה הראשונה") והצמדה כדון ("הקבוצה השניה").	בחדש אוגוסט 2015, התקבלה החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את בקשת האישור כנגד הנתבעות ביחס לטענה בדבר תשלום ריבית בחסר על תגמולי ביטוח ונקבע כי חברי הקבוצה הזכאים הם כל מבטוח, מוטב או צד שלישי, שבמהלך תקופה שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענה וסיומה ביום אישורה של התובענה כייצוגית, קיבל מן הנתבעות, שלא על פי פסק דין שניתן ביניהם, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדון וזאת בתוך 30 יום מיום מסירת התביעה למבטח (ולא מיום מסירת המסמך האחרון הדרוש למבטח לשם בירור החבות) ועד מועד התשלום בפועל. בחדש אוגוסט 2016 מחקו הנתבעות באישור בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור שהוגשה על ידן, בחדש אוקטובר 2015 שעיקרה השגה על קביעתו של בית המשפט המחוזי, לפיה הסדר פשרה קודם שכתרה החברה בשאלה דומה, אינו מקים מעשה בית דין החוסם את הגשת בקשת האישור ואינו מקנה לנתבעות הגנה, תוך שהצדדים שומרים את מלוא טענותיהם להליך העיקרי.	התובע מעריך את הסכום המצטבר לקבוצה הראשונה בסך של 518 מיליוני ש"ח (היה וייפסק כי יש לחשב את הריבית החל ממועד קרות מקרה הביטוח), ובסכום של 210 מיליוני ש"ח (היה וייפסק כי יש לחשב את הריבית החל מ-30 יום מיום מסירת התביעה לחברת הביטוח). התובע מעריך את הסכום המצטבר לקבוצה השניה, לגביה בקשת האישור נדחתה, בגין הפרשי הצמדה, בסכום נוסף של 490 מיליוני ש"ח.
					בחדש בפברואר 2021 ניתן פסד דין חלקי, במסגרתו קבע בית המשפט כי התביעה הייצוגית מתקבלת, וחייב את הנתבעות בהשבה לחברי הקבוצה של הפרשי ריבית, כמפורט בפסק הדין (להלן: "פסק הדין"). בהתאם לפסק הדין, נקבע כי "יום מסירת התביעה" ממנו מתחיל מרוץ 30 הימים, שלאחריו תתווסף ריבית צמודה לתגמולי הביטוח בהתאם להוראות סעיף 28 (א) לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א – 1981 (להלן: "חוק חוזה הביטוח"), הוא המועד שבו התקבלה לראשונה פניה בחברת הביטוח או אצל סוכן הביטוח, לפי המוקדם, המעידה על כך, שהמבטוח, צד ג' או המוטב (להלן: "הזכאים"), מעוניינים לקבל את תגמולי הביטוח, ללא צורך בצירוף מסמך כלשהו.		
					עוד נקבע כי כאשר תגמולי הביטוח חושבו כערכם במועד שלאחר קרות מקרה הביטוח, תתווסף אליהם ריבית מאותו תאריך בלבד, וכאשר מדובר בהשבת כספים ששולמו לנותני שירותים בתשלום דחוי, יעשה חישוב הפרשי הריביות, החל ממועד התשלום בפועל. לעניין חברי הקבוצה שהגיעו בעבר להסדר פשרה עם הנתבעות, נקבע כי חברי קבוצה זו יהיו זכאים להשבת ריבית בגין התקופה שבין יום הגשת התביעה לבין יום השלמת איסוף המסמכים הדרושים לבירור החבות, בהתאם לאמור בפסק הדין.		
					בית המשפט קבע כי הגדרת הקבוצה תכלול את כל הזכאים אשר במהלך התקופה, שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענות (שהוגשו כנגד כלל ביטוח בחדש מאי 2013) וסיומה ביום מתן פסק דין, קיבלו מהנתבעות, שלא על פי פסק דין בעניינם, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדון. כן נקבע כי לצורך מימוש פסק הדין וחישוב גובה הפיצוי לחברי הקבוצה בהתאם לעקרונות שנקבעו בפסק הדין החלקי, יש צורך במינוי מומחה וכי הגמול לתובעים המייצגים ושכר טרחה לבאי כוחם ייקבעו במסגרת פסק הדין הסופי.		
					בחדש מאי 2021 הגישו הנתבעות ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. בחדש יוני 2021 ניתנה החלטת בית המשפט העליון אשר מורה על עיכוב ההליך בבית המשפט המחוזי, לרבות לעניין מינוי מומחה לצורך ביצועו של פסק הדין, עד להכרעה בהליך הערעור.		

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
4.	1/2008 מחוזי ת"א	החברה וחברות ביטוח נוספות	לטענת התובע, הנתבעות גובות תשלום תת שנתיות, תשלום הנגבה בפוליסות לביטוח חיים בהן תעריף הביטוח נקבע בסכום שנתי אך התשלום מבוצע במספר תשלומים (להלן: "תת שנתיות"), בסכום החורג מן הסכום המותר, וזאת לטענתו במספר דרכים: גביית תת שנתיות ביחס ל"גורם הפוליסה", גביית תת שנתיות בשיעור הגבוה מן השיעור המותר לפי חוזרי הפיקוח על הביטוח, גביית תת שנתיות ביחס לרכיב החיסכון בפוליסות לביטוח חיים וגביית תת שנתיות ביחס לפוליסות שאינן ביטוח חיים.	החזר כל הסכומים שגבו הנתבעות שלא כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן ביחס לעניינים המפורטים בתביעה.	כל מי שהתקשר עם הנתבעות או מי מהן בחוזה ביטוח ושגבה ממנו תשלום בגין מרכיב תת שנתיות החורגים מהמותר.	הממונה הגיש את עמדתו בתיק, במסגרתה הוא קיבל את עמדת חברות הביטוח. בחודש יולי 2016 אישר בית המשפט את התביעה כייצוגית. הקבוצה שאושרה הינה כל מי שהתקשר עם הנתבעות או מי מהן בחוזה ביטוח ונגבה ממנו תשלום תת שנתיות ביחס לרכיבים הבאים: ביחס לרכיב החיסכון בביטוחי חיים מסוג "מעורב" שנמכרו על ידי כלל ביטוח בעבר, ביחס ל"גורם פוליסה" שהינו סכום חודשי קבוע המתווסף לפרמיה שמטרתו כיסוי הוצאות, וביחס לפוליסות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד (להלן: "רכיבי הגביה"). החלטת בית המשפט ניתנה על אף עמדת הממונה שניתנה לבקשת בית המשפט כאמור. עילת התביעה שבגינה אושרה התובענה כייצוגית היא גביה שלא כדין של תשלום תת שנתיות בגין רכיבי הגביה. הסעד המבוקש הוא החזר הסכומים שנגבו שלא כדין בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה ואילך, דהיינו מינואר 2001 וצו עשה המורה לנתבעות לתקן את התנהלותן. בחודש דצמבר 2016 הגישו הנתבעות לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטה לאשר את התביעה כייצוגית (להלן: "בר"ע") ובחודש מאי 2018 קיבל בית המשפט העליון את הבר"ע, דן בה כערעור וניתן פסק דין המקבל את הערעור ודוחה בהתאם את התובענה. בחודש יוני 2018 הגישו התובעים בקשה לקיים דיון נוסף בפסק הדין, ביחס לחלק מהקביעות בו. בחודש יולי 2019 ניתנה החלטה המאשרת עריכת דיון נוסף בעניין זה, בהרכב מורחב של 7 שופטים. בחודש פברואר 2020, הוגשה לבית משפט העליון עמדה מטעם היועץ המשפטי לממשלה במסגרת הדיון הנוסף, לפיה היועץ המשפטי סבור שאין מקום להתערב בהכרעה שנקבעה בפסק הדין בערעור, המתבססת על אימוץ עמדתה הפרשנית של רשות שוק ההון. בחודש יולי 2021, ניתן פסק דין בעתירה לדיון נוסף, ונקבע בו כי ההחלטה שאישרה את התובענה כייצוגית תחזור ותעמוד על כנה, כך שבקשת האישור תתקבל והתיק יחזור לבית המשפט המחוזי כדי שידון בתובענה הייצוגית לגופה. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה בבית המשפט המחוזי.	בחדש פברואר 2010 הגיעו הצדדים להסדר דיוני לפיו יימחקו מהבקשה ומהתובענה טענות התובע לפיהן החברה גבתה שיעור תת שנתיות גבוה מן המותר בקשר לפוליסות ביטוח שהונפקו לפני שנת 1992, וכי החברה גבתה שיעור תת שנתיות מקסימאלי גם כאשר התשלומים היה נמוך משנים עשר תשלומים. בהתאם לכך, תוקן הסכום הנתבע מהחברה והועמד על כ- 398.2 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
א.1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
5.	5/2011	החברה וחברות ביטוח מחוזי-מרכז	לטענת התובע, בביטוח חיים משולב בחיסכון, הנתבעות גבו ממבוטחים, ללא כל עיגון בפוליסות ובלא הסכמה, סכומי כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטחים והמכונים "גורם פוליסה" /או "דמי ניהול אחרים" (להלן: "גורם פוליסה") שלא כדין ובהיעדר הוראה חוזית מתאימה וזאת על אף שעקרונות הותר לנתבעות במסגרת חוזרי הממונה לגבות בפוליסות ביטוח חיים גורם פוליסה.	תשלום סכום הפיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה בשל כך שהסכום שנוכה מן הפרמיה עבור גורם הפוליסה לא הושקע עבורם ושינוי דרך הפעולה לעניין גביית גורם פוליסה.	כל מי שהיה בעל פוליסת ביטוח חיים משולבת בחיסכון אצל מי מהנתבעות ושנגבה ממנו סכום כלשהו כגורם פוליסה.	בחודש יוני 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה, אשר לפיו אמורות היו הנתבעות לשלם סך של 100 מיליוני ש"ח בגין העבר (כאשר חלקה של כלל ביטוח מתוכו היו כ-26.5 מיליוני ש"ח) וכן ליתן הנחה של 25% מהגביה העתידית בפועל של גורם הפוליסה. בחודש נובמבר 2016 החליט בית המשפט לדחות את הבקשה לאישור הסדר הפשרה, באשר לדעתו הוא אינו מהווה הסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה. בנוסף, החליט בית המשפט לאשר, באופן חלקי, את ניהול התובענה כייצוגית, וזאת רק ביחס לפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 1982 עד 2003 (ביחס לכלל ביטוח בפוליסות מסוג "עדיף", "מיטב" ו"פרופיל"), אשר החיסכון שנצבר לטובת המבוטחים בפוליסות אלו נפגע בשל גביית גורם פוליסה, וזאת בעילה של הפרת פוליסת הביטוח, בשל גביה של גורם הפוליסה, באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטחים וזאת בגין התקופה, שתחילתה שבע שנים קודם למועד הגשת התובענה, בחודש אפריל 2011. התביעה לא אושרה ביחס לסוגי פוליסות אחרים (להלן וביחד: "ההחלטה").	סכום התביעה של התובעים היא בגין גורם הפוליסה שנגבה מהם משנת 2004. על פי הערכות והנחות שונות שביצעו התובעים ביחס לגביית גורם פוליסה בשבע השנים שקדמו למועד התביעה על ידי הנתבעות והתשואות השנתיות הרלבנטיות, סכום התביעה לחברי הקבוצה, כנגד כל הנתבעות, הוערך על ידי התובעים, נכון למועד הגשת התביעה, בסכום נומינלי של כ-2,325 מיליוני ש"ח. מתוך סכום זה מיוחס לחברה, על פי חלקה הנתען בשוק, סך של כ-662 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
6.	7/2014	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח גובה דמי ביטוח ביתר, בפוליסות חובה ו/או צד ג' ו/או מקיף מסוג "נהג נקוב" (להלן: "הפוליסה"), במקרים בהם הנהג הצעיר ביותר הצפוי להשתמש ברכב דרך קבע (להלן: "הנהג"), עתיד להגיע במהלך תקופת הביטוח לגיל ו/או לוותק נהיגה שהחל ממנו גובה כלל ביטוח דמי ביטוח מופחתיים (להלן בהתאמה: "גיל מזכה" ו- "וותק מזכה"). לטענת התובע, על כלל ביטוח לחשב את דמי הביטוח בדרך אחרת, וזאת גם במקרה של חידוש הפוליסה לאחר תקופת ביטוח קודמת, וכן יש לחייב את כלל ביטוח לגלות למבוטחים בפוליסות רכב מכל סוג שהוא, באופן יזום, פרטי מידע שונים.	להצהיר ולקבוע כי על כלל ביטוח לחשב את דמי הביטוח בגין הפוליסות כמפורט בבקשה; לחייב את כלל ביטוח בגילוי יזום של פרטי מידע שונים כמפורט בבקשה; לאסור על כלל ביטוח לגבות מן המבוטח הוצאות מינהל או כל תשלום אחר בגין הנפקת תעודת ביטוח חובה חדשה, מקום בו ההנפקה החדשה נדרשת שלא באשמת המבוטח; לחייב את כלל ביטוח לפצות את חברי הקבוצות בגין הנזקים שנגרמו להם, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין ממועד גביית היתר ועד למועד הפיצוי ו/או ההשבה בפועל; לחייב את כלל ביטוח להשיב לחברי הקבוצה את מלוא התעשרותה של כלל ביטוח על חשבון חברי הקבוצות. להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצות או פיצוי לציבור, כפי שימצא בית המשפט לנכון בנסיבות העניין.	כל מי שרכש ו/או חידש ו/או ירכוש ו/או יחדש את הפוליסה אצל התובעת במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התובענה ועד למועד מתן פסק דין סופי ואשר במהלך תקופת הביטוח הגיע ו/או יגיע הנהג הצעיר ביותר הצפוי להשתמש ברכב למדרגת גיל ו/או לוותק נהיגה שהחל מהם הוא זכאי להפחתת דמי הביטוח, כאשר מלוא ההפחתה לה היה זכאי וכן מי שנמנה על הקבוצה האמורה לעיל וביטוח המקיף ו/או צד ג' שלו הינו מסוג של "כל נהג".	כחודש ינואר 2017 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט הדוחה את טענות התובע, למעט ביחס לטענה בדבר קיומה של פרקטיקה נוהגת בדבר עדכון פוליסות והשבת דמי ביטוח עודפים, אשר ביחס אליה אושרה הבקשה לניהול התביעה כייצוגית. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם: "מבוטחי המשיבה בביטוח רכב חובה, מקיף וצד ג' בשבע השנים האחרונות, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת הגיל ו/או וותק נהיגה, המזכה בהפחתת דמי הביטוח, ואשר המשיבה נמנעה מלנהוג כלפיהם על פי הפרקטיקה הנוהגת, ואשר כתוצאה מכך לא קיבלו את ההפחתה." הצדדים הגישו סיכומים במסגרת ניהול התביעה. בחודש פברואר 2022 ניתן פסק דין, במסגרת ניהול התביעה עצמה, אשר דחה את התובענה במלואה. בחודש אפריל 2022 התובע הגיש ערעור על פסק הדין.	סכום התביעה הכולל בתביעה הוערך על ידי התובע בסך של כ-26 מיליוני ש"ח. הערכת הנזק במסגרת תצהירי עדות ראשית מטעם התובע בתביעה הייצוגית עמדה על כ- 100 מיליוני ש"ח במצטבר בגין תקופה של 11 שנים. במסגרת הערעור דורש התובע, בין היתר, את הסכום שהוערך על ידי המומחה מטעמו, בסך נומינאלי של כ- 100 מיליוני ש"ח, בתוספת הצמדה וריבית וכן את הרחבת הקבוצה (וסכום הפיצוי בהתאם) עד למועד מתן פסק דין בערעור או עד לשינוי התנהלות.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
א.1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
7.	2/2014	החברה	לטענת התובע, החברה מנצלת את העובדה שהמבוטח אינו משלם במשך זמן מה את רכיב החיסכון בפוליסת ביטוח חיים, הכוללת רכיב חיסכון ורכיב ריסק, ומפרה באופן יסודי ובוטה את תנאי הפוליסה על ידי ביצוע שינויים בפוליסה באופן חד צדדי (קיצור תקופת הפוליסה, הזזת מועד תחילת הביטוח והעלאת גיל המבוטח בתחילת הביטוח), וכפועל יוצא מעלה את מחיר הפרמיה הריאלית בניגוד לדין, על אף שהפרמיה עבור רכיב הריסק בפוליסה שולמה במלואה. בכך, לטענת התובע, גורמת החברה למבוטחים נזקים בסכומים משמעותיים.	לחייב את החברה לשלם את דמי הפרמיה העודפים שגבתה עקב הזזת תחילת הביטוח עד למועד אישור התובענה כייצוגית בתוספת הפרשי הצמדה וריבית חוקית מקסימלית. לקבל צו האוסר על החברה להמשיך ולגבות פרמיות בשיעורים העולים על השיעור הנקוב בפוליסה. לחילופין, לחייב את החברה בתשלום סכום ראוי והולם לטובת הציבור בכללותו בסכום השווה לדמי גביה שנגבו ולא הושבו למשלם בצירוף הפרשי הצמדה וריבית חוקית.	כל מי שהתקשרו ו/או היו מבוטחים בפוליסת ביטוח חיים ואשר לא שילמו את רכיב החיסכון בפוליסה זו במלואו ממועד עריכת הפוליסה ועד למועד הזכאות לגמלה חודשית לפי הפוליסה ואשר נגבו מהם פרמיות עודפות שלא כדין עקב הזזת תחילת הביטוח.	בחודש דצמבר 2017 אישר בית המשפט את התביעה כייצוגית. הקבוצה שאושרה הינה כל מי שהתקשרו ו/או היו מבוטחים בפוליסת ביטוח חיים הכוללת רכיב חיסכון ורכיב ריסק, ואשר לא שילמו את אחד הרכיבים בפוליסה במלואה ממועד עריכת הפוליסה ועד למועד הזכאות לגמלה חודשית על פי הפוליסה או עד לסילוקה או עד לפריעת הפוליסה, שלגביהם, המשיבה "הזיזה" קדימה את מועד תחילת הביטוח. התביעה אושרה בעילות של הפרת חוזה, הטעיה ועשיית עושר שלא במשפט. הסעדים הנתבעים הינם השבה של סכומי פרמיה עודפת שגבתה כלל ביטוח, לגישת התובעים, מעבר לסכומים הנקובים בפוליסה, וכן צו האוסר על כלל ביטוח להמשיך ולגבות פרמיות בשיעורים העולים על השיעור הנקוב בפוליסה.	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מהחברה מסתכם להערכת התובע בסכום של כ-20 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	כסום התביעה
8.	7/2014	כלל פנסיה וגמל בע"מ וכן כנגד ארבע חברות מנהלות נוספות של קרנות פנסיה	לטענת התובעות, שתי עמותות הטוענות כי מטרתן היא סיוע לאוכלוסייה המבוגרת, הנתבעות העלו את דמי הניהול הנגבים מפנסיונרים של קרנות הפנסיה המנוהלות על ידן בשלב קבלת הקיצבה לדמי הניהול המרביים המותרים לגביה על פי הדין (0.5% מהיתרה הצבורה), תוך ניצול היותם של הפנסיונרים "קהל שבו", וזאת בשעה שעמיתים פעילים משלמים בממוצע דמי ניהול נמוכים משמעותית. עוד נטען, כי הנתבעות אינן מגלות לעמיתיהן, כי מיד לכשיהפכו לפנסיונרים יועלו דמי הניהול שהם ישלמו לנתבעות לדמי הניהול המרביים.	לחייב את הנתבעות להשיב את דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין בצירוף ריבית והצמדה; לחייב את הנתבעות להפחית את דמי הניהול הנגבים מן הפנסיונרים, כך שלא יעלו על דמי הניהול שנגבו טרם יציאתו של כל אחד מהם לפנסיה; לאסור על הנתבעות להעלות את דמי הניהול לעמיתים בסמוך לפני יציאתם לפנסיה.	כל מי שהוא עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, המנוהלת על ידי אחת מהנתבעות, וזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי לקבל בעתיד פנסיית זקנה.	בחודש ספטמבר 2015 הגישו התובעות תשובה לתגובת הנתבעות לבקשת האישור ("תשובת התובעות") במסגרתה הועלתה, בין היתר, טענה חדשה, לפיה הנתבעות לא שלחו לעמיתיהן הודעה מוקדמת על העלאת דמי הניהול כנדרש בהתאם להוראות הדין. לבקשת בית המשפט, הוגשה בחודש ספטמבר 2017 עמדת הממונה אשר קובעת, בין היתר, כי בהתאם להוראות הדין וחוזר מחודש יולי 2014, ניתן היה לגבות בתקופת קבלת הקיצבה דמי ניהול בשיעור הנמוך מ-0.5% וכי לנתבעות לא הייתה חובת מתן הודעה רגולטורית על העלאה בדמי הניהול עם הגיע העמיתים לגיל פרישה. ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש מרס 2022 החליט בית המשפט המחוזי לקבל את בקשת האישור נגד הנתבעות, בשאלה אם היה על הנתבעות להודיע לעמיתים מראש על שיעור דמי הניהול שישלמו מהם בתקופת הפנסיה, ואם כך - מהו הנזק שנגרם כתוצאה מכך שלא ניתנה הודעה. הקבוצה שאושרה הינם כל מי שהוא עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, הנמנית על אחת מן המשיבות, וזכאי לקבל פנסיית זקנה לאחר שיצא לגמלאות בשבע השנים שלפני הגשת בקשת האישור ו/או יהיה בעתיד זכאי לקבל פנסיית זקנה. יצוין כי למקבלי קצבאות שפרשו ממחצית 2018 ניתנות הודעות בהתאם לתקנון התקני שפרסם המאסדר, ואשר נכנסו לתוקף משנה זו. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה לגופה.	להערכת התובעות, דמי הניהול שנגבו על ידי הנתבעות שלא כדין מפנסיונרים קיימים נאמדים על סך של 48 מיליוני ש"ח, דמי ניהול שישגבו בעתיד על ידי הנתבעות שלא כדין מפנסיונרים קיימים נאמדים בסך של 152 מיליוני ש"ח, ודמי ניהול שישגבו בעתיד על ידי הנתבעות שלא כדין מפנסיונרים עתידיים בגין צבירה שנעשתה עד היום נאמדים בסך של 2,800 מיליוני ש"ח. הסכומים האמורים נטענים ביחס לכלל הנתבעות.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
א.1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
9.	5/2015	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	לטענת התובע, לאחר שנים בהן אמו המנוחה הייתה מבוססת בפוליסת ביטוח חיים קבוצתי, שמכרה כלל ביטוח לעמותת גמלאי קרן הפנסיה "נתיב" – דרום ומרכז (להלן: "העמותה" ו"הפוליסה", בהתאמה), ושילמה פרמיות כסדרן, ביטלה כלל ביטוח באופן חד צדדי ושלא כדין את הפוליסה, בשל היות הפוליסה הפסדית, ונמנעה מלהחזיר את הפרמיות שגבתה. בנוסף, לטענת התובע, גבתה כלל ביטוח באופן בלתי חוקי פרמיות מהמבוטחים בגין חודש יוני 2014, לאחר המועד בו הפוליסה בוטלה.	לחייב את כלל ביטוח לשלם לכל אחד מחברי הקבוצה, אשר לא נהנו מפירות הפוליסה, את מלוא הפרמיות שנגבו מהם בגין הפוליסה במשך השנים בהן היו מבוטחים, בתוספת ריבית והצמדה כחוק.	כל מי שבוטח אצל כלל ביטוח בפוליסה, אשר בוטלה ביום 2 במרס 2014, וכן כל המבוטחים במסגרת הפוליסה אשר כלל ביטוח גבתה מהם פרמיה בחודש יוני 2014.	סטטוס / פרטים נוספים בחדש מאי 2019 דחה בית המשפט את הטענה ביחס להשבה של כל הפרמיות ששולמו בגין הפוליסה לאורך השנים. בית המשפט אישר את התובענה כייצוגית כנגד כלל ביטוח וכנגד העמותה בעילות של הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, תשמ"א -1981, תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (ביטוח חיים קבוצתי), תשנ"ט – 1999, הוראות הפוליסה וכן בעילה של רשלנות וקבע כי כלל ביטוח לא התריעה בפני המבוטחים כנדרש על ביטול חוזה הביטוח וכי העמותה הפרה, בין היתר, את חובות הנאמנות והזהירות המוטלות עליה כ"בעלת הפוליסה". הקבוצה שאושרה הינה מוטביהם של הגמלאים המבוטחים בחוזה הביטוח הקבוצתי שנפטרו מיום ביטול חוזה הביטוח ועד למועד סיום תקופת הביטוח הקבוצה בחוזה הביטוח (תקופה של שנתיים). הסעד הנתבע הוא תשלום תגמולי ביטוח לחברי הקבוצה. בחודש באוגוסט 2021 ניתן פסק דין (להלן: "פסק הדין") במסגרתו קיבל בית המשפט את התביעה, וקבע כי כלל ביטוח והעמותה לא התריעו בפני המבוטחים כנדרש על ביטול פוליסת ביטוח החיים הקבוצתית. בהתאם לכך, חויבה כלל ביטוח לשלם למוטביהם של הגמלאים המבוטחים בפוליסה, שנפטרו מיום ביטול הפוליסה (1 למאי 2014) ועד למועד סיום תקופת הביטוח (30 לאפריל 2016), את תגמולי הביטוח בהתאם לפוליסה (בסכום של 11,500 ש"ח לכל גמלאי שנפטר), בניכוי הפרמיות שהיה על הגמלאי לשלם בגין התקופה שמיום מועד ביטול הפוליסה ועד למועד פטירתו, ובתוספת הפרשי ריבית והצמדה כחוק מתום 30 יום ממועד פטירת המבוטח. כמו כן נפסקו גמול ושכר טרחה לתובעים ולבאי כוחם. בחדש אוקטובר 2021 הגישה כלל ביטוח ערעור על פסק הדין ובקשה לעיכוב ביצוע לבית המשפט העליון. הבקשה לעיכוב ביצוע התקבלה בחלקה, באופן שתשלום תגמולי הביטוח יעוכב עד להכרעה בערעור. ההליך מצוי בשלב הדיון בערעור.	הנזק הנתען הכולל לכלל חברי הקבוצה מכלל ביטוח מסתכם להערכת התובע בסכום של כ-90 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	כסום התביעה
10.	9/2015	כלל ביטוח ושלוש חברות ביטוח אחרות	לטענת התובעים, כאשר הנתבעות נותנות ניקוד בגין פעולת "השליטה על סוגרים" במסגרת בחינת תביעה לתגמולי ביטוח בפוליסות סיעוד, הן אימצו פרשנות לפיה על מנת שתוכר תביעת מבטוח בגין "אי השליטה על הסוגרים" היא צריכה להיות תוצאה של מחלה או ליקוי אורולוגיים או גסטרואנטרולוגיים בלבד במקום לנקד את הפעולה גם כאשר מקור המצב הרפואי והתפקודי הירוד של המבוטח אשר בגינו הוא "לא שולט על סוגריו", יכול להיות מחלה, תאונה או ליקוי בריאותי שאינם מתחום האורולוגיה והגסטרוולוגיה.	לחייב את הנתבעות לפצות את חברי הקבוצה במלוא הנזקים שנגרמו להם בשל הפרותיהן, לכאורה, את ההסכם ולקיים את ההסכם מכאן ואילך ולחלופין להורות על מתן כל סעד אחר כפי שביט המשפט ימצא לנכון בניסיונות העניין.	כל מי שהיה מבוטח בביטוח סיעודי שנמכר על ידי הנתבעות (או יורשיו, לפי העניין), וסבל ממצב בריאות ותפקוד ירוד כתוצאה ממחלה או תאונה או ליקוי בריאותי, אשר בגינו הוא לא שלט על סוגריו ו/או עשה שימוש קבוע בסטומה או בקטטר בשלפוחית השתן, או בחיתולים או בסופגנים למיניהם, ועל אף האמור לא קיבל מהנתבעות (לפי העניין) ניקוד בגין רכיב "השליטה על סוגרים" באופן שהביא לפגיעה בזכויותיו.	בחדש באפריל 2020 אישר בית המשפט, באופן חלקי, את ניהול התביעה כייצוגית כנגד כלל ביטוח ושלוש חברות ביטוח. הקבוצה שאושרה הינה כל מי שהיה מבוטח בביטוח סיעודי, וסבל מאובדן יכולתו העצמאית לשלוט על פעולת המעיים או פעולת השתן, כתוצאה משילוב של פגם בשליטה בסוגריו שאינו עולה לכדי אובדן שליטה אורגני עם מצב תפקודי ירוד, ועל אף האמור לא קיבל מחברת הביטוח ניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים" במסגרת בחינת תביעתו לקבלת תגמולי ביטוח סיעודי, באופן שהביא לפגיעה בזכויותיו לתגמולי ביטוח בתקופה שבין 8 בספטמבר 2012 לבין מועד אישור ניהול התובענה כייצוגית.	לטענת התובעים הנזק אינו ניתן להערכה בשלב זה אך הם מעריכים אותו בעשרות ואף במאות מיליוני שקלים. הנזק האישי של התובע מכלל ביטוח, לטענתו, מסתכם בסך של כ-32,500 ש"ח (ללא הפרשי הצמדה וריבית).
					בקשת התובעים לאשר את התובענה כייצוגית גם בגין קבוצת מבוטחים שאינם שולטים על הסוגרים בגין מגבלות פונקציונליות או ליקויי נייודות או ניעות ועקב זאת מתרחש אירוע של אבדן צרכים וכן בגין קבוצת מבוטחים הסובלים מליקויים קוגניטיביים, אשר לא הוכרו כ"תשושי נפש", נדחתה.		
					עילות התביעה שהתביעה הייצוגית אושרה בגין הינן הפרת חוזה הביטוח הסיעודי שהביאה לאי תשלום תגמולי ביטוח סיעודי או לתשלום תגמולי ביטוח סיעודי בחסר, עקב אי הכרה במבוטחים כזכאים לניקוד בגין הפעולה של "שליטה על סוגרים". הסעד הנתבע הינו פיצוי חברי הקבוצה שלא קיבלו ניקוד בגין הפעולה של "שליטה על סוגרים". ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה.		
					הצדדים מנהלים ביניהם הליכי גישור.		

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
א.1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
11.	10/2016	החברה	לטענת התובע, במסגרת התקשרות עם בעל פוליסה קבוצתית (קופת חולים) למכירת פוליסת ביטוח סיעוד קבוצתית, התחייבה כלל ביטוח להעניק למבוטחים בפוליסה הקבוצתית שיצטרפו לפוליסה הפרטית, הנחה בשיעור 20% על הפרמיה ולא עשתה כן ("פוליסה הקבוצתית").	השבת הסכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה.	בהתאם להחלטת בית המשפט - מי שרכש החל מיום 30 לאוקטובר 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2018 פוליסת ביטוח סיעודי פרטית של כלל ביטוח, שתקופת הזכאות בה היא לפיצוי כל החיים, בעת שהיה מבוטח בפוליסה הקבוצתית, וכלל ביטוח לא העניקה לו בפוליסת הפרט הנחה בגובה של 20% לפחות מהתעריף הנמוך ביותר הנהוג אצל כלל ביטוח במועד הרכישה בגין פוליסות פרט מקבילות לתוכנית שנבחרה על ידי המבוטח, למבוטח בגיל ובמצב בריאות דומה, ובלבד שאינו עולה על התעריף שאושר על ידי המאסדר.	בחדש ינואר 2021 אישר בית המשפט, באופן חלקי, את הבקשה. בקשת התובע הייצוגי לאשר את התובענה כייצוגית, גם בגין כל קבוצת מבוטחים המחזיקה בפוליסת סיעוד פרטית שתקופת הזכאות לפיצוי בה אינה לכל חיי המבוטח נדחתה.	התובע העריך בתביעתו את הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה בסך של 52 מיליוני ש"ח בגין נזק שנגרם לטענתו עד למועד הגשת הבקשה ו- 126 מיליוני ש"ח בגין הנזק שצפוי להיגרם לחברי הקבוצה במהלך 10 השנים הבאות.
		מחוזי מרכז			עילות התביעה בגין אושרה התביעה כיצוגית הינן הפרת הוראות הפוליסה הקבוצתית, עשית עושר ולא במשפט והסעד הנתבע הינו השבת סכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה.		
					ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה.		

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות¹⁰

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
1.	7/2015	החברה	לטענת התובע, החברה מחשבת את הזכויות לתשלום גמלה ו/או היוון גמלה המגיעים למבוטחים, המקפיים את תשלום דמי הביטוח (במלואם או באופן חלקי) באופן זמני לתקופה מסוימת ו/או לא משלמים את דמי הביטוח במשך מספר חודשים, בניגוד להוראות הדין, בניגוד להוראות הפוליסה ולנוסחה המחייבת לחישוב הגמלה הכלולה בפוליסה (להלן: "הנוסחה המחייבת"). כן נטען שהחברה מסרבת למסור למבוטחים מידעים.	לחייב את החברה לחשב את הגמלה החודשית ו/או היוון הגמלה בהתאם להוראות הנוסחה המחייבת ולחייב את החברה לשלם לחברי הקבוצה שכבר ניזוקו את הפרשי הגמלה או את הפרשי היוון הגמלה שמגיעים להם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק. לחילופין, עותר התובע ליתן פסק דין הצהרתי, לפיו החברה מפרה את הוראות הפוליסות.	לעניין הסעדים הלא כספיים - כל מבוטחי החברה, בעלי פוליסות דומות לפוליסות של התובע (להלן: "המבוטחים"), אשר בתקופה או תקופות מסוימות לא שילמו, באופן זמני, את דמי הביטוח על פי הפוליסה. לעניין הסעדים הכספיים: כל המבוטחים שהחלו לקבל מהחברה גמלה חודשית הנמוכה מהגמלה החודשית שהייתה משולמת בהתאם לנוסחה המחייבת וכן מבוטחים אשר בחרו בהיוון גמלה ואשר חישוב היוון הגמלה שלהם נמוך מהיוון הגמלה שהיה משולם בהתאם לנוסחה המחייבת.	בחודש יוני 2016 אושרה בקשתם המוסכמת של הצדדים להעברת הדיון למותב שדן בתביעה נוספת של התובע, המתוארת בסעיף (א)(1א)(7) לעיל בנושא חישוב הזכויות בפוליסות ביטוח חיים, כאשר המבוטח אינו משלם את מלוא דמי הביטוח (להלן: "ההליך הקודם").	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם להערכת התובע בסכום שאינו פחות מ-25 מיליוני ש"ח.
2.	9/2015	כלל פנסיה וגמל וכן כנגד ארבע חברות נוספות שהינן מנהלות של קרנות פנסיה	לטענת התובעים, עמיתים בקרנות הפנסיה שבניהול הנתבעות, מנגנון תגמול סוכנים ומתווכים בעמלות, בשיעור מתוך דמי הניהול הנגבים מהעמיתים, כפי שהיה נהוג אצל הנתבעות, מהווה הפרה של חובת הנאמנות כלפי העמיתים בקופות הגמל שבניהול הנתבעות, ומביא לגביית דמי ניהול גבוהים מהראוי על ידי הנתבעות.	עמיתי קופות גמל שבניהול הנתבעות, שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	את הנזק לכלל חברי הקבוצה בסכום של כ-2 מיליארדי ש"ח, המשקף נזק בשיעור של כ-300 מיליוני ש"ח לשנה מאז שנת 2008.	

¹⁰ לרבות בקשות כאמור שנדחו ושעל החלטה לדחותן הוגש ערעור.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	נוספים / פרטים	סכום התביעה
3.	12/2015 מחוזי – ת"א	החברה וחברת ביטוח נוספת	לטענת התובעים הנתבעות גובות, ממבוטחים בפוליסות ביטוח חיים שהונפקו החל מ – 1 באוגוסט 1982 ושבמסגרתן נגבה רכיב תת שנתיות, כאשר הפרמיה משולמת לשיעורים במהלך השנה (להלן: "תת שנתיות"), שיעור ריבית אפקטיבי, הגבוה משיעור הריבית המירבי, שהתיר הממונה על הביטוח לחברות הביטוח לגבות בגין רכיב תת שנתיות. לטענת התובעים גביה כאמור הינה בניגוד לדין, לנוהל ולמקובל בתחום הפיננסים ותוך התעלמות ממועדי תשלום הפרמיות החודשיות ומכך שהפרמיה השנתית הולכת ופוחתת במשך השנה.	להורות לנתבעות לשנות את שיטת חישוב רכיב התת שנתיות, כך שיחושב בשים לב למועדי תשלום הפרמיות בפועל ובשים לב להפחתת הפרמיה השנתית מדי תשלום ותשלום. להשיב לחברי הקבוצה את סכומי רכיב התת שנתיות, שנגבו מהם ביתר החל מהמועד בו חויבו המבוטחים ברכיב התת שנתיות ועד למועד מתן פסק דין בתובענה, ולחילופין בשבע השנים שקדמו לתביעת התובע ועד למתן פסק דין בתובענה. לחילופין, עותר התובע ליתן פסק דין הצהרתי, לפיו שיטת חישוב רכיב התת שנתיות הנהוגה על ידי כלל ביטוח אינה חוקית או פסק דין הצהרתי אחר הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	מבוטחים בפוליסות ביטוח חיים שהונפקו החל מ – 1 באוגוסט 1982 ושבמסגרתן נגבה רכיב תת שנתיות, כאשר הפרמיה משולמת לשיעורים במהלך השנה.	בחודש מאי 2020 ניתן פסק דין במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש ספטמבר 2020 הגישו התובעים ערעור על פסק הדין. ההליך מצוי בשלב הדיון בערעור.	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה ביחס לכלל ביטוח מסתכם להערכת התובעים בסכום שאינו פחות מ- 50 מיליוני ש"ח.
4.	2/2016 מחוזי - מרכז בלוד מנהלות נוספות של קרנות פנסיה	כלל פנסיה וגמל וארבע חברות מנהלות נוספות של קרנות פנסיה	לטענת התובעת, עמותה הטוענת כי מטרתה לפעול עבור אוכלוסיות חלשות ואנשים בעלי צרכים מיוחדים, הנתבעות גובות ממקבלי קיצבאות נכות ושאיירים דמי ניהול בשיעור המירבי המותר על פי דין, תוך ניצול העובדה שאינם רשאים לנייד את כספיהם לקרן אחרת.	לחייב את הנתבעות להשיב לכל אחד ממקבלי קיצבאות הנכות ו/או שאיירים את כל דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו מהם שלא כדין, בצירוף ריבית והצמדה, או לחילופין – להשיב לקרן הפנסיה את דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו שלא כדין ממקבלי קיצבאות הנכות ו/או שאיירים ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים.	כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שאירים וכן כל מי שהוא עמית בקרן פנסיה המנוהלת על ידי הנתבעות והיא ניזוק כתוצאה מגביית דמי הניהול בקשר עם קיצבאות הנכות והשאירים.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית לא כומת במסגרת כתב התביעה, אולם, בהתאם לחוות דעת אקטוארית שצורפה לבקשה, הועמד הנזק שנגרם לחברי הקבוצה, על בסיס אומדן ראשוני, על סך של כ-1 מיליארדי ש"ח, כנגד כלל הנתבעות.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
5.	8/2016 בית הדין האזורי - ת"א (1)	כלל פנסיה וגמל	עניין של חמשת התובעות התובעות בטענה כי הנתבעות גובות מעמיתים בקרנות הפנסיה, (חברה בת של כלל ביטוח "עתודות" -קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ (חברה בת של כלל ביטוח (מוחזקת ב - 50%)) (להלן: "עתודות")	התובעים בחמשת התובעות מבקשים לחייב את הנתבעות להשיב את סכומי הוצאות הישירות שנגבו מהם ביתר.	העמיתים הפנסיה, בקרן ההשתלמות, בקופת הגמל "כלל תמר" שבניהולן של הנתבעות והמבוטחים בביטוחי מנהלים אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשתה של התובענה הרלבנטית.	בחודש מאי 2018 הוגשה עמדת רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון במסגרת ההליכים המתנהלים בבית הדין האזורי לעבודה בירושלים, אשר עיקרה כי החברות המנהלות רשאיות לגבות הוצאות גם אם הדבר אינו מצויין במפורש בתקנון. בחודש יוני 2018 הוגשו תשובות הרשות לשאלות שהופנו אליה במסגרת ההליכים (1) ו- (4)5.	בתובענה 1 המתייחסת לקרנות הפנסיה, סכום התביעה הייצוגית הועמד על סך של כ- 341 מיליוני ש"ח בגין השנים 2009-2015 בתוספת הוצאות ניהול ההשקעות שגבתה הנתבעת מחברי הקבוצה בשנת 2016 ובתוספת התשואה שהיו משיגים הכספים שנוכו כהוצאות ניהול ההשקעות.
	10/2016 בית הדין האזורי לעבודה בירושלים (2)	כלל ביטוח	עניין של חמשת התובעות התובעות בטענה כי הנתבעות גובות מעמיתים בקרנות הפנסיה, (חברה בת של כלל ביטוח (מוחזקת ב - 50%)) (להלן: "עתודות")	התובעים בחמשת התובעות מבקשים לחייב את הנתבעות בתוספת הפרשי התשואה שהיו מניבים הסכומים שנגבו ביתר אילו הושקעו בקרן הפנסיה (להלן: "הוצאות ישירות"), וזאת בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת להן לגבות הוצאות אלה ובניגוד לתקנון הקרן.	ההליכים מצויים בשלב בירור הבקשות לאישור התובעות כייצוגיות. יצוין כי בחודש מאי 2019 ניתנה החלטה בבית המשפט המחוזי מרכז המאשרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח חיים פרט ("החלטת האישור"). בהחלטת האישור נקבע שהיעדר הוראה ברורה בפוליסה בדבר גביית ההוצאות הישירות הינה הסדר שלילי, ומשך הנתבעות לא היו רשאיות לגבות הוצאות אלו. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור (להלן: "בקשת רשות הערעור") ובחודש אוגוסט 2020 מסר היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לפיה יש לאשר את בקשת רשות הערעור ואת הערעור לגופו, באופן שהחלטת האישור תבוטל, מנימוקים שפורטו בעמדת היועץ המשפטי (להלן: "עמדת היועץ מש"ש"). הגופים המוסדיים בקבוצה אינם צד להליך האמור. בחודש אוקטובר 2020 צורפו המבקשים בהליכים (1) ו- (4)5 לבקשת רשות הערעור.	בתובענה 2, המתייחסת לקרן ההשתלמות, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 53 מיליוני ש"ח.	
	11/2016 בית הדין האזורי בירושלים (3)	כלל ביטוח	עניין של חמשת התובעות התובעות בטענה כי הנתבעות גובות מעמיתים בקרנות הפנסיה, (חברה בת של כלל ביטוח (מוחזקת ב - 50%)) (להלן: "עתודות")	התובעים בחמשת התובעות מבקשים לחייב את הנתבעות בתוספת הפרשי התשואה שהיו מניבים הסכומים שנגבו ביתר אילו הושקעו בקרן הפנסיה (להלן: "הוצאות ישירות"), וזאת בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת להן לגבות הוצאות אלה ובניגוד לתקנון הקרן.	בהתאם להחלטות בית הדין עמדת היועץ מש"ש צורפה להליכים 1-4. כמו כן הורה כי כל הבקשות (1-5) יעוכבו עד לאחר הכרעתו של בית המשפט העליון בבקשת רשות הערעור. בחודשים יוני 2021 וינואר 2022, הוגשו הודעות מטעם היועץ מש"ש, בהמשך לפירסום דוח הביניים והדוח הסופי של הוועדה המייעצת לממונה על שוק ההון בנושא בחינת ההוצאות הישירות, כאשר לגישתו של היועץ המשפטי, אין בהמלצות הוועדה ובממצאים המובאים בדו"ח כדי להביא לשינוי בעמדתו המשפטית וכדי להשפיע על ההכרעה המשפטית בהליך. זאת, בין היתר, לאור העובדה שהדוח עוסק בתחיקה עתידית, מהטעם שהממצאים של הדו"ח אינם סותרים את עמדת היועץ מש"ש, ומהטעם שהאמור בדו"ח עשוי אף לחזק את עמדת היועץ מש"ש בהיבטים שונים.	בתובענה 3, המתייחסת לקופת הגמל תמר, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 181 מיליוני ש"ח.	
	12/2016 בית הדין האזורי - ת"א (4)	כלל ביטוח	עניין של חמשת התובעות התובעות בטענה כי הנתבעות גובות מעמיתים בקרנות הפנסיה, (חברה בת של כלל ביטוח (מוחזקת ב - 50%)) (להלן: "עתודות")	התובעים בחמשת התובעות מבקשים לחייב את הנתבעות בתוספת הפרשי התשואה שהיו מניבים הסכומים שנגבו ביתר אילו הושקעו בקרן הפנסיה (להלן: "הוצאות ישירות"), וזאת בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת להן לגבות הוצאות אלה ובניגוד לתקנון הקרן.	בתובענה 4, המתייחסת לביטוחי מנהלים, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 404 מיליוני ש"ח בתוספת הוצאות ניהול ההשקעות שחייבה הנתבעת את חברי הקבוצה בשנת 2016 וכן ריבית והצמדה.		
	7/2019 בית הדין האזורי - ת"א (5)	כלל ביטוח	עניין של חמשת התובעות התובעות בטענה כי הנתבעות גובות מעמיתים בקרנות הפנסיה, (חברה בת של כלל ביטוח (מוחזקת ב - 50%)) (להלן: "עתודות")	התובעים בחמשת התובעות מבקשים לחייב את הנתבעות בתוספת הפרשי התשואה שהיו מניבים הסכומים שנגבו ביתר אילו הושקעו בקרן הפנסיה (להלן: "הוצאות ישירות"), וזאת בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת להן לגבות הוצאות אלה ובניגוד לתקנון הקרן.	בתובענה 5, המתייחסת לקרן הפנסיה המנוהלת ע"י עתודות, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 41 מיליוני ש"ח.		

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
6.	4/2017 בית הדין הארצי לעבודה	תמורה לביטוח בע"מ (להלן: "תמורה"), חברה שהינה סוכנות ביטוח המנהלת הסדרים פנסיוניים, וכן כנגד שלוש סוכנויות ביטוח נוספות.	לטענת התובעים, הנתבעות סיפקו שירותים לעניין הסדרת ההפרשות הסוציאליות/פנסיוניות למעסיקים והן לעובדיהם, אולם גבו את התמורה מהעובדים בלבד בלא ידיעתם או הסכמתם, ובניגוד לחובות החלות עליהן מכוח הדין.	לחייב את הנתבעות לפצות את חברי הקבוצה על הנזקים שנגרמו להם (כל אחת את חברי הקבוצה הרלוונטיים לה), או לחילופין ליתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה.	כל מי שנמנה על מצבת לקוחות הנתבעות בזמן שהנתבעות סיפקו למעסיקו שירותי ניהול הסדר פנסיוני, במשך תקופה שתחילתה שבע שנים קודם למועד הגשת הבקשה החדשה ועד למועד בו החל המעסיק לשאת מאמצעיו בעלויות תפעול ההסדר הפנסיוני של העובד.	בחודש אוגוסט 2020 ניתן פסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה במסגרתו נדחתה הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש אוקטובר 2020 הגישו המבקשים בבקשת האישור ערעור על פסק הדין האמור. בחודש יוני 2021 הוגשה לבית המשפט עמדת רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון, התומכת ככלל בעמדת הנתבעות.	סכום התביעה בגין הנזק שנגרם לכל חברי הקבוצה, הינו בסך כולל של כ-357 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות, ומתוך סכום זה כ-88 מיליוני ש"ח יוחסו לתמורה.
7.	12/2017 מחוזי - ירושלים	החברה, שתי חברות ביטוח נוספות, שירותי בריאות כללית ומכבי שירותי בריאות.	לטענת התובעים הנתבעות מסרבות, כביכול, לבטח בביטוח סיעודי אנשים המצויים על הספקטרום האוטיסטי, שקבועות תנאים בלתי אפשריים ובלתי סבירים עבורם ללא כל מתן הסבר או הצדקה להתנהלותן.	מתן צו הצהרתי כי הנתבעות הפרו בהתנהלותן את סימן ח' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, מתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הודעת מבטח בדבר מתן יחס שונה לאדם או בדבר סירוב לבטחו), (תשע"ו-2016) להלן: "חוק השוויון" וחקיקות נוספים, מתן צו עשה לנתבעות להפסיק להפלות את חברי הקבוצה ולקבוע נהלי עבודה ברורים באשר לטיפול יחידיני ושוויוני ללא משוא פנים בבעלי מוגבלויות, מתן צו עשה שורה לנתבעות לבטח באופן רטרואקטיבי את חברי הקבוצה, אשר ימצאו כשירים לקבלת ביטוח סיעודי לאחר הליך חיתום שוויוני בהתאם לנהלים כאמור לעיל.	אנשים עם מוגבלות מסוג אוטיזם אשר ביקשו להיות מבוטחים בביטוח סיעודי אצל מי מהנתבעות וקבלו מהנתבעות יחס שונה ומפלה שלא כדין בשל היותם אנשים עם מוגבלות מבלי שהחלטה התבססה על נתונים סטטיסטיים, אקטואריים ורפואיים אמין ורלבנטיים לסיכון הביטוחי המסוים ו/או לא ניתן להם כל נימוק על כך כמתחייב מחוק השוויון והוראות דין נוספות בנושא וזאת בשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור.	בחודש ינואר 2020 הודיע היועץ המשפטי לממשלה כי הוא אינו מבקש להתייצב בהליך, וכי אין בהודעה זו בכדי לשנות מהעמדה שהוגשה על ידו בתיק דומה אחר במסגרתה הובעה העמדה כי הסתמכותה של חברת הביטוח על נהלי החיתום של מבטחי המשנה תואמת את הוראותיו של חוק השוויון.	התובעים אינם מכמתים את הנזק לכלל חברי הקבוצה, ואת הנזק האישי לתובעים הם מעריכים בעשרות אלפי שקלים לכל תובע.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
8.	1/2018	כלל ביטוח וחמש חברות ביטוח נוספות.	לטענת התובעת, אמון הציבור, חברה לתועלת הציבור, הנתבעות נמנעות, שלא כדין, מלשלם למבוטחיהן ו/או לצדדים שלישיים את רכיב המע"מ החל על עלות הנזקים כאשר הנזקים לא תוקנו בפועל.	לחייב את הנתבעות לשלם את רכיב המע"מ בשיעור החל על סכום הנזק לחברי הקבוצה; לקבוע ולהצהיר כי הימנעות הנתבעות מלשלם תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ החל על התיקון במקרים שבהם הנזק לא תוקן בפועל נעשית בניגוד לדין; ליתן צו עשה המורה לנתבעות מעתה ואילך לכלול בתגמולי הביטוח שהן משלמות גם את המע"מ החל על עלות התיקון, וזאת גם אם הנזק לא תוקן בפועל, וכתוצאה מכך, גם במקרה שבו מקבל מבוטח או צד ג' תגמולי ביטוח ב"ערך שיפוי" ולא ב"ערך כינון", לחייב את הנתבעות לשלם לו תגמולי ביטוח בגין מלוא הנזק לרבות המע"מ.	כל מבוטח ו/או מוטב ו/או צד ג', בכל סוג ביטוח שהוא, אשר במועד הגשת תביעת הביטוח לא תיקן את הנזק שתבע בגינו, ואשר קיבל מחברת הביטוח תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין הנזק מבלי שתגמולי הביטוח כללו את רכיב המע"מ החל על התיקון.	בחודש ינואר 2022 ניתן פסק דין הדוחה את הבקשה לאשר את התובענה כייצוגית. בחודש אפריל 2022 התובע הגיש ערעור על פסק הדין.	התובעת מעריכה שהפיצוי המגיע לחברי הקבוצה מכלל ביטוח בגין כל שנה הינו בסך 17,732,580 ש"ח. התובעת עותרת לקבלת הפיצוי למשך התקופה שמאז 4 ליוני 2001 או לחילופין למשך תקופה של 7 שנים מאז מועד הגשת התביעה הקודמת או לחילופי חילופין למשך תקופה של 7 שנים ממועד הגשת התובענה דנן.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
א.2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
9.	11/2018	כלל ביטוח	לטענת התובעים, כלל ביטוח מפרה את חובתה החוזית על פי הפוליסה ומסרבת לשלם, לכאורה, למבוטחיה בפוליסות ביטוח מקיף לכלי רכב שהינם מעל 3.5 טון, פיצוי בגין ירידת הערך הנגרמת לכלי הרכב עקב מקרה הביטוח, זאת על אף שהפוליסה מכסה את ה"נזק" הנגרם לרכב ותוך השפעה על השומות שנערכות על ידי שמאי ההסדר.	סעד הצהרתי; חיובה של כלל ביטוח לשפות את כל מבוטחיה אשר היו מבוטחים בפוליסה ואשר לכלי הרכב שלהם נגרם ו/או ייגרם נזק של ירידת ערך כתוצאה ממקרה ביטוח, וכן כל סעד אחר הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מבוטחי כלל ביטוח אשר רכשו ו/או ירכשו מכלל ביטוח פוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב שאינו עד 3.5 טון ואשר כתוצאה ממקרה ביטוח כהגדרתו בפוליסה נגרם ו/או ייגרם לכלי הרכב שלהם נזק מסוג ירידת ערך.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגיות.	התובע מעריך את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה בכ- 75 מיליוני ש"ח. הנזק האישי של התובע הוערך בסך של 21,605 ש"ח.
10.	3/2019	כלל ביטוח	לטענת התובעים, הנתבעת מנפיקה פוליסות תאונות אישיות למבוטחים תוך כדי שאלה רוכשים פוליסת ביטוח נסיעות לחו"ל וזאת בלא מתן הסכמתם ותוך הטעייתם.	צו להשבת הכספים אשר נגבו ע"י הנתבעת לכל אחד מחברי הקבוצה בגין תשלום פוליסת ביטוח תאונות אישיות במהלך שבע השנים האחרונות	כל מבוטח אשר בעת רכישת פוליסת ביטוח נסיעות לחו"ל, צורף באותו מועד, ללא מתן הסכמתו גם לביטוח תאונות אישיות, וחויב שלא כד"ן, בתשלומי פרמיות חודשיות עד 7 שנים שקדמו למועד הגשת התביעה.	בחודש דצמבר 2020 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה. בהתאם להסדר הפשרה, מבוטחים מסוימים שלהם טענות ביחס להליך מכירת הביטוח יפנו לכלל ביטוח ותיערך בדיקה בקשר עם הליך המכירה שלהם וככל שיימצא כי נפל בו פגם, בהתאם לקריטריונים הקבועים בהסכם הפשרה, יהיו זכאים לפיצוי בשיעור הקבוע בהסכם הפשרה. כמו כן, הוסכם על תשלום גמול לתובעים ולב"כ בסכומים שאינם מהותיים. בחודש מרס 2022 הוגשה התנגדות מטעם היועצת המשפטית לממשלה לבקשה לאישור הסדר הפשרה אשר נוגעת בין היתר לגובה שיעור החזר הזכאים ולמנגנון היידוע אודות הזכאות וכן למנגנון קביעת הזכאות. טרם התקבלה החלטת בית המשפט בעניין. ההסכם כפוף לאישור בית המשפט אשר אין ודאות כי יתקבל.	התובעים אומדים את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה בכ- 17 מיליוני ש"ח. סכום הנזק האישי הנתבע הינו - 1,044 ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
11.	6/2019	כלל ביטוח	לטענת התובעת, הנתבעת מפחיתה באופן שיטתי את תגמולי ביטוח אובדן כושר עבודה שהיא משלמת למבוטחיה מכוח פוליסות ביטוח אובדן כושר עבודה מסוג משתתפות ברווחים, על ידי ניכוי דמי ניהול וריבית תעריפית שלא כדין.	השבה בעין של הכספים שנשללו שלא כדין, לטענת התובעת, מחברי הקבוצה, וזיכוי החיסכון בפוליסות ביחס לכספי השחרור מפרמיה. כן עותרת התובעת להצהיר על בטלות הוראות בפוליסות ביחס לניכוי ריבית ודמי ניהול מהתשואה לה זכאים המבוטחים.	כל המבוטחים, או מי שהיו מבוטחים, בפוליסות אובדן כושר עבודה משתתפות ברווחים הכוללות מנגנון להצמדת תשלומי הפיצוי החודשי ו/או השחרור מפרמיה לתשואת תיק ההשקעות החל מהתשלום ה- 25, אשר כלל ביטוח שילמה להם פיצוי חודשי ו/או שחרור לתקופה העולה על 24 חודשים וניכתה מהתשואה, החל מהתשלום ה-25, ריבית ו/או דמי ניהול.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מוערך על ידי התובעת בסך של 2,402,836,000 ש"ח.
12.	10/2019	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח גובה בפוליסות ביטוח חיים דמי ביטוח הכוללים תוספת "תת שנתיות" בגין תשלום הפרמיה המבוצע בתשלומים חודשיים מבלי שהדבר סוכם וגולה באופן ברור ומפורש בפוליסה. בכך, לטענת התובע, מפרה כלל ביטוח את הוראות הפוליסה, הוראות חקיקה נוספות, ומטעה באופן שיטתי את המבוטחים. בנוסף, טוען התובע כי דרישת התשלום של תוספת התת שנתיות הינה תנאי מקפח בחוזה אחיד.	מתן סעד הצהרתי המורה לכלל ביטוח לבטל את החיוב בגין תוספת "תת שנתיות" וכן לפצות את חברי הקבוצה, בשיעור הנזקים שנגרמו להם, ובכלל זאת להשיב לחברי הקבוצה את דמי הביטוח בגין "תת שנתיות" ששולמה על ידם עובר למועד הגשת התביעה. בנוסף עותר התובע להורות לכלל ביטוח לתקן את הדוחות השנתיים למבוטחים ולשלוח להם דוחות הכוללים פירוט בדבר תוספת "התת שנתיות" שנגבית מהם ועתידיה להיגבות עד מועד סיום הפוליסה ולאפשר להם לבחור בין תשלום מראש של דמי הביטוח בכל שנה ללא תוספת "התת שנתיות" לבין תשלום דמי ביטוח חודשיים הכוללים את תוספת "התת שנתיות".	כל מבוטח של כלל ביטוח שרכש ממנה פוליסת ביטוח חיים, במסגרתה חויב לשלם דמי ביטוח הכוללים תוספת "תת שנתיות", מבלי שצויין בפוליסה, באופן מפורש, כי הפוליסה כוללת תוספת "תת שנתיות" בגין תשלום הפרמיה בתשלומים חודשיים.	בחודש אוקטובר 2020 הגישו הצדדים לבית המשפט הסדר פשרה ובקשה לאישורו (להלן: "הסדר הפשרה"), שתוקן בחודש מאי 2022, שעיקרו כי כלל ביטוח תשלח לחברי קבוצה מסויימים שהוגדרו בהסכם הפשרה מכתב המיידע אותם על גביית תוספת "תת שנתיות" ועל אפשרותם לשנות את מתכונת תשלום הפרמיה העתידית למתכונת תשלום שנתית. כן הוסכם, כי במסגרת הסדר הפשרה תשלם כלל ביטוח לתובעים ולבאי כוחם גמול ושכר טרחה.	1.8 מיליארדי ש"ח

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	פרטים נוספים / סטטוס	סכום התביעה	
13.	11/2019 בית הדין האזורי לעבודה בת"א	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח גבתה דמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים משולבות בחיסכון מסוג "משתתף ברווחים" שהופקו לפני 12 בינואר 2004 (להלן: "הפוליסות הרלוונטיות") בשיעורים החורגים מן המותר ללא בסיס חוקי ו/או חוזי.	סעד של השבת סכום דמי הניהול שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין וכן צו עשה המורה לכלל ביטוח לשנות את דרך פעולתה לעניין גביית דמי הניהול בפוליסות הרלוונטיות מכאן ואילך.	כל מי שהיה או הינו מבוטח של כלל ביטוח בפוליסות הרלוונטיות ואשר כלל ביטוח גבתה ממנו במהלך 7 השנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד ליום אישור התובענה כייצוגית דמי ניהול החורגים מן המותר על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזי ביטוח), תשמ"ב - 1981 כנוסחן דאז ו/או על פי הוראות הפוליסה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	120 מיליוני ש"ח.	
14.	2/2020 מחוזי-מרכז	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	לטענת התובעים, עקב "חוסר ידיעה" בשל אי המצאת פוליסה לביטוח תאונות אישיות לתלמידים (להלן: "הפוליסה") למבוטחים ובני משפחותיהם ואי פרסומה של הפוליסה, נמנעים המבוטחים מלממש את זכותם לפיצוי מכוח הפוליסה ונגרמים להם נזקים.	מתן צווים נגד הנתבעות והמפקחת על הביטוח לגילוי מסמכים ונתונים; להורות על הארכת תקופת ההתיישנות; להורות על מינוי ועדה בהשתתפות גורמים בלתי תלויים שתוסמך לדון ולהכריע בכל התביעות האישיות על פי הפוליסה למשך שלוש שנים בגין כל המקרים שקדמו ל-25 באוקטובר 2016 (להלן: "הועדה") וכן תוסמך לדון בשאלת מסירת הפוליסה; להורות על פרוצדורה להעברת נטל הראייה; ליתן צו עשה המורה לנתבעות לפצות את התובעים בהתאם להחלטת הועדה; לפסוק פיצוי מיוחד לתובעים ושכ"ט לב"כ המייצגים.	הבקשה מסווגת את התובעים למספר תתי קבוצות, שעיקריהן כדלקמן: כל תלמיד בבית ספר או בגן במדינת ישראל אשר בוטח בפוליסת ביטוח תאונות אישיות על ידי הנתבעות ולא קיבל לביתו פוליסת ביטוח תאונות אישיות החל משנת הלימודים שהתחילה בספטמבר 2006 ו/או כל תלמיד שעילת תביעתו נגד חברת הביטוח התיישנה; בנוסף, בבקשה מסווגות תתי קבוצות נוספות בגין תלמידים, שנולדו אחרי 25 לאוקטובר 1995, ואשר בין גיל 3 לגיל 19 (תקופת לימודיהם בישראל החל מגן חובה ועד סיום לימודיהם בכתה י"ב או י"ג) עברו מקרה תאונה, וכתוצאה ממנה סבלו היזק גופני, ואשר לא קיבלו תגמולי ביטוח על פי הפוליסה, בחלוקה לתתי קבוצות, לפי סוגי הנזק, אשר פורטו במסגרת הבקשה; בנוסף, תת קבוצת ילידי 1974 עד 1995 - שחבריה הם אנשים ו/או הורים ו/או יורשיהם שנולדו ו/או למדו בישראל בין השנים 1974 ל-1995 ואשר נפצעו או נהרגו לאחר שנת 1992 ושלא תבעו כי לא ידעו על הפוליסה והיקפה; ותת קבוצת כל המבוטחים - כל התלמידים והורים מאז ספטמבר 1992 ועד 18 בספטמבר 2016 בחלוקה לתתי קבוצות לפי עילות הנזק כפי שפורטו בתביעה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. יצוין כי בקשות ותביעות דומות לבקשה ותביעה זו כנגד כלל ביטוח נמחקו מטעמים דיוניים על ידי בית המשפט בחודש ינואר 2020.	התובעים מעריכים את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בסכום של כ-1.4 מיליארדי ש"ח, בתוספת סכום נזק של כ-1.5 מיליארדי ש"ח המיוחס לשתי הנתבעות בגין באוטונומיה.	

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
15.	3/2020	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח מפרה באופן שיטתי את הוראות הדין בכך שהיא גובה דמי ביטוח שלא כדין בגין ביטוח "ריסק זמני" (תשלום עבור כיסוי ביטוחי במצבים שבהם נפסקות ההפקדות השוטפות לפוליסת חיסכון ששלובים בה רכיבי ביטוח) באמצעות ניכויים מסכום החיסכון הצבור, בסכומים מופרזים, תוך הקטנת סכום החיסכון הצבור, מבלי ליידע את המבוטחים מראש אודות עריכת ביטוח ה"ריסק הזמני", תנאיו ותעריפיו ותוך הפרת החובה לשלוח למבוטחים דפי פרטי ביטוח מעודכנים במועד או בכלל.	(1) השבת כל הכספים שנגבו מהצבירה ו/או בדרך אחרת בגין כל התקופה שלאחר הפסקת עבודה (למעט במקרים בהם המבוטח ביקש בכתב לרכוש את הכיסויים הביטוחיים). לחילופין, השבת כל הכספים שנגבו בגין התקופה שלאחר 3 או 5 חודשים מתום סיום העסקתם, בהתאם להסדר התחיקתי הרלבנטי (להלן: "תקופת הריסק הזמני האוטומטית"), ובמקרים של ייקור דמי הביטוח, השבת דמי הביטוח העודפים גם בגין תקופת ה"ריסק הזמני" האוטומטית; (2) איסור על עריכת ביטוחי "ריסק זמני" לתקופה העולה על תקופת הריסק הזמני האוטומטית, למעט מבוטחים שביקשו זאת בכתב; (3) חיוב כלל ביטוח בהשבת דמי הביטוח העודפים ממבוטחים שנגבו מהם ביטוח בכפל (בגין חודש החזרה לעבודה); (4) הוראות שונות שעניינן התנהלות עתידית (לרבות איסור ייקור פרמיות, מתן הודעות מראש בדבר רכישת ריסק זמני ועוד)...	הקבוצה המיוצגת לעניין הסעדים שאינם כספיים הינה כל המבוטחים בקופות גמל או בתוכניות ביטוח במסגרתן מופקדים כספי מעסיקים ו/או עובדים עבור ביטוח אובדן כושר עבודה ו/או ביטוח למקרה מוות או כל סיכון ביטוחי אחר. הקבוצה המיוצגת לעניין הסעדים הכספיים הינה: (א) כל המבוטחים שניגבו בגינם, מכספי הצבירה או מכל מקור אחר, סכומים בגין ביטוח אובדן כושר עבודה או ביטוח למקרה מוות או כל מקרה ביטוח אחר, מבלי שקיבלו מראש הודעה; (ב) לחילופין, מבוטחים שניגבו מהם דמי ביטוח לתקופת העולות על תקופת הריסק הזמני האוטומטי, למעט אם הסכימו מראש; (ג) מבוטחים שנגבו מהם דמי ביטוח הגבוהים מדמי הביטוח שניגבו מהם בעת שהיו מבוטחים פעילים ו/או שניגבו מהם בגין ביטוחים חדשים שלא היו להם עובר לסיום עבודתם; (ד) מבוטחים שניגבו מהם דמי ביטוח בכפל.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. סכום התביעה הייצוגית מוערך בהערכה שמרנית, לטענת התובע, בלא פחות מ-7 מיליוני ש"ח לשנה. לטענת התובע, אין להחיל התיישנות כלשהי על התביעה לחילופין, התביעה לסעדים כספיים חלה החל מ-7 שנים לפני הגשת התובענה, שהוגשה בשנת 2020, ועד אישור התובענה כייצוגית.	

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
16.	4/2020	כלל ביטוח בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו	לטענת התובעים, יש לחייב את המשיבות לפצות את חברי הקבוצה ולהיטיב את מלוא נזקיהם בגין פרמיה עודפת ששולמה ועודה משולמת בגין ביטוחי רכב, עקב צמצום דרמטי בשימוש ברכבים בתקופת מגפת הקורונה (Covid 19) וההפחתה מהותית ברמת הסיכון.	פיצוי חברי הקבוצה, הטבת מלוא נזקיהם, מתן צו עשה המורה על התאמת הגבייה לסיכון לו חשופות המשיבות בפועל בתקופה הקובעת ו/או מתן פסק דין הצהרתי הקובע כי הפחתה מהותית בשימוש ברכב בנסיבות דוגמת מאורעות התקופה הקובעת מחייבת התאמה (הפחתה) של הפרמיה.	כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהמשיבות בביטוח חובה ו/או ביטוח מקיף ו/או ביטוח צד ג', במהלך התקופה או בחלקה, שתחילתה ביום 8 במרס 2020 וסיומה במועד הסרה מלאה ומוחלטת של הגבלות התנועה שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש פברואר 2021, הורה בית המשפט לאחד את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית זו, ביחס לביטוחי רכב חובה ורכוש, עם בקשה לאישור תובענה ייצוגית נפרדת, העוסקת בעילות דומות, שבה כלל ביטוח אינה משיבה ("הבקשה הנפרדת") וזו הוגשה באפריל 2021.	התובעים מעריכים את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 8 במרס 2020 ועד ליום 30 לאפריל 2020 בסכום של 103 מיליוני ש"ח, ולכל המשיבות יחדיו (למעט אחת) בסכום של כ-1.2 מיליארדי ש"ח. לחילופין, לגבי 8 מהחברות הנתבעות (שכלל ביטוח אינה ביניהן), נטען כי הנזק הינו כ-720,000 ש"ח. המבקשים מציינים כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה.
17.	4/2020	כלל ביטוח בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו	לטענת התובעים, יש לחייב את המשיבות להשיב למבוטחיהן חלק מדמי הביטוח ששולמו להן בגין הפחתה משמעותית בסיכון עקב מגפת הקורונה (Covid 19). בפוליסות רכב חובה, פוליסת רכב רכוש מקיף או צד שלישי ופוליסת ביטוח תכולת דירה מפני גניבה.	חיוב כל אחת מהמשיבות בהשבת דמי הביטוח שנגבו על ידן ביתר כתוצאה מהפחתה בסיכון הטמון בפוליסות הביטוח מושא בקשת האישור והתובענה הייצוגית, וכן השבת כל סכום נוסף שייגבה על ידן לאחר הגשת בקשת האישור ועד לאישורה על ידי בית המשפט ו/או עד לביטול מגבלות התנועה והפעילות, לפי המוקדם, באופן בו תשוב רמת הסיכון לרמתה עובר לשינוי הנסיבות אשר הוביל להפחתת הסיכון כאמור.	כל מי שהתקשר עם כלל ביטוח, בחוזה ביטוח חובה לרכב ו/או חוזה ביטוח מקיף לרכב ו/או חוזה ביטוח שלישי לרכב ו/או חוזה ביטוח תכולת דירה, שבמועד הקובע להגשת בקשת האישור והתובענה הייצוגית, קרי ביום 19 במרס 2020, החזיק באחת או יותר מפוליסת הביטוח האמורות ואשר לנוכח ההפחתה בסיכון הקשור בכל אחת מהפוליסות האמורות, לא קיבל מכלל ביטוח החזר בפועל ו/או לא קיבל הודעה על החזר עתידי ו/או זיכוי בגין דמי ביטוח ששולמו על ידו ביתר לנוכח ההפחה בסיכון כמפורט בבקשת האישור.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש פברואר 2021, החליט בית המשפט כי ביחס לכלל ביטוח וליתר הנתבעות (למעט אחת), תסולק התביעה והבקשה שלצידה בעניין ביטוחי הרכב וזו תידון במסגרת הבקשה המתוארת בסעיף (16) לעיל, ותיוותר לעניין ביטוח הדירה בלבד. התובעים הגישו ערעור לבית המשפט העליון על החלטה זו. הערעור טרם הוכרע.	התובעים מעריכים את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין תקופה של חודש, החל מיום 19 במרס 2020 בסכום של כ-76 מיליוני ש"ח, ולכל המשיבות יחדיו בסכום של כ-886 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
18.	4/2020	כלל ביטוח ו-4 חברות המחוזי	לטענת התובעים, הנתבעות מספקות, כביכול, ללקוחותיהם שמשות חלופיות שאינן מקוריות ואינן נושאות תו תקן, וזאת בניגוד להתחייבויותיהם כלפי לקוחותיהם בהסכמים עימם.	פיצוי כספי לכל הלקוחות אשר בכלי הרכב שלהם הותקנה שמשה חליפית, שיאפשר להם להחליף את השמשה שהותקנה בכלי הרכב שלהם בשמשה מקורית; פיצוי כספי בסך 500 ש"ח לכל לקוח שכזה בגין הטרחה הכרוכה בביצוע ההחלפה; השבה לכל קבוצת הלקוחות שאחזו ואוחזים בפוליסה הכוללת כיסוי לשבר שמשות – של שווי החיסכון שחסכו המשיבות במסגרת ההתקשרות שלהם עם מתקיני השמשות, שהורשו להתקין שמשות חליפיות שאינן נושאות תו תקן ואינן מקוריות.	כל לקוח של הנתבעות, שאחז או אוחז בכתב כיסוי, בו קיימת התחייבות של כל אחת מהן לספק ללקוח שמשה חליפית נושאת תו תקן או שמשה מקורית וכן כל לקוח של הנתבעות, שאחז או אוחז בכתב כיסוי, בו קיימת התחייבות של כל אחת מהן לספק ללקוח שמשה חליפית נושאת תו תקן, או שמשה מקורית, אשר השמשה שסופקה לו אינה נושאת תו תקן וגם אינה מקורית.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים לא מכמתים את הנזק הכולל הנתבע עבור כלל חברי הקבוצות אותן הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים כי הוא עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.
19.	7/2020	כלל ביטוח ו-4 חברות המחוזי	לטענת התובעים, הנתבעות אינן מפחיתות, לכאורה, את פרמיות הביטוח למבוטחים שנקבעו להם החרגות בגין מצב רפואי קיים, על אף שההחרגות מפחיתות, על פי הנתען, את הסיכון הביטוחי ביחס לסיכון בפוליסות ביטוח של מבוטחים שלא נקבעו להם החרגות דומות.	פיצוי/השבה של כל הסכומים שנגבו ביתר מהמבוטחים הנכללים בקבוצה, לפי הטענה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שבטוח במהלך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם ליום הגשת התובענה זו וסיומה ביום אישורה של התובענה כייצוגית, על ידי אחת או יותר מהנתבעות, בפוליסת ביטוח מסוג נכות, סיעוד, חיים, אובדן כושר עבודה, תאונות אישיות, בריאות (לרבות מחלות קשות, ניתוחים בארץ או בחו"ל, השתלות בארץ או בחו"ל, תרופות, טיפולים אמבולטוריים או כל כיסוי רפואי אחר) שקיימת בה החרגה בפוליסה. לעניין זה "החרגה" - תניה בפוליסה הקובעת שאירוע/פגיעה/מחלה או כל סיכון שהתממש אשר נבעו ו/או היו קשורים למצב רפואי קיים של המבוטח ביום רכישת הפוליסה אינם מכוסים על פי הפוליסה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים כי סך הנזק הכולל של חברי הקבוצה ביחס לכלל הנתבעות הינו בסך של 1.9 מיליארדי ש"ח, כאשר הם מציינים כי חלקה של כל אחת מהנתבעות הוא בהתאם לפלח השוק של תחום ביטוחי הבריאות והחיים לפי פרסומי הממונה על שוק ההון.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
20.	7/2020	כלל ביטוח	לטענת התובע כלל ביטוח מיישמת שלא כדין חריג בפוליסה הקובע כי מקום בו למבוטח היה מום רפואי שאובחן ותועד ב- 12 החודשים הראשונים לחייו יישללו ממנו תגמולי הביטוח הסיעודי (להלן: "סעיף ההחרגה"). לטענת התובעים, כלל ביטוח דוחה תביעות לתגמולי ביטוח סיעודי גם במקרים בהם המום לא אובחן ולא תועד וכן טוענים כי לא היה מקום לכלול מלכתחילה את סעיף ההחרגה בפוליסה.	סעד הצהרתי הקובע כי סעיף ההחרגה בטל ולחלופין סעד הצהרתי הקובע כי פרשנות כלל ביטוח להוראת סעיף ההחרגה, לפיה ניתן מכוח הסעיף להחריג את זכאותם לקיצבה גם של קטינים שלא אובחנו באבחנה רפואית מתועדת בטרם מלאו להם 12 חודשים, בטלה. בנוסף, סעד הדרוש פיצוי כספי בגין מלוא הנזקים הממוניים והלא ממוניים בתוספת ריבית והצמדה כדין.	כל המבוטחים בביטוחים הסיעודיים של כלל ביטוח אשר מתקיימים בהם התנאים לקבלת גמלת ביטוח סיעודי, ואשר נדחו על יסוד סעיף החרגה בשל מום מולד או מחלה מלידה או מחלה שאובחנה בשנת החיים הראשונה; ובתוכה: קבוצה א' – מי שאירע להם אירוע ביטוח ותביעתם נדחתה על יסוד הנימוק שהתקיימו בשנת חייהם הראשונה תסמינים שיכולים היו להביא לאבחון מתועד ב 12 החודשים הראשונים לחייהם וכן כל מי שהיו זכאים לקבלת הקיצבה אך נוכח המדיניות האמורה של כלל ביטוח לא פנו בדרישה לקבלה; קבוצה ב' – מי שאירע להם אירוע ביטוח ותביעתם נדחתה בשל קיומה של אבחנה רפואית מתועדת ב-12 החודשים הראשונים לחייהם וכן כל מי שהיו זכאים לקבלת הקיצבה אך נוכח קיומה של אבחנה כאמור לא פנו בדרישה לקבלתה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש מאי 2022 הורה בית המשפט לממונה להודיע, בין היתר, האם סעיף ההחרגה קיבל את אישורו.	התובעים אינם נוקבים בסכום הנזק הכולל של חברי הקבוצה אך מעריכים אותו בסכום העולה על 2.5 מיליוני ש"ח.
21.	9/2020	כלל ביטוח	לטענת התובעת, כלל ביטוח אינה פועלת בהתאם להתחייבויותיה ונוהגת להשיב למבוטחיה סכום הנמוך משמעותית מהסכום אשר התחייבה לו במסגרת יישום של "סעיף בונוס היעדר תביעות", בפוליסות בריאות שנמכרו על ידי כלל ביטוח בעבר, אשר מקנה למבוטח זכות להחזר של חלק מדמי הביטוח ששילם במקרה של היעדר תביעות במשך תקופה שנקבעה בפוליסה.	הסעד לו התובעת עותרת, בין היתר, לחייב את כלל ביטוח לפצות את כל אחד מחברי הקבוצה הזכאים לבונוס היעדר תביעות בגין החלק היחסי של דמי הביטוח, שלא הוחזר להם בצירוף ריבית והצמדה.	כל מבוטחי כלל ביטוח בריאות פרטי וקבוצתי, בכלל פוליסות הבריאות ובכללן ביטוח אחריות מורחבת וביטוח אחריות מלאה ובשינויי שמות הפוליסות לאורך השנים, הכוללות סעיף 'בונוס היעדר תביעות', אשר לא תבעו ו/או נמנעו מלתבוע פיצוי במשך 3 שנים או כל תקופה אחרת על-פי הפוליסה, והיו זכאים להשבה של 10% מדמי הביטוח ששולמו או אחוז השבה אחר על פי תנאי הפוליסה וקיבלו סכום הנמוך מהסכום המגיע להם על פי תנאי הפוליסה, במהלך תקופת התובענה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. של 33,575,080 ש"ח בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה.	

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
22.	9/2020	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות פעלו בניגוד להוראותיהן של פוליסות מחלות קשות, ובאופן ספציפי לא נהגו בהתאם לתנאי הפוליסה הקובעת כי לאחר שאירע מקרה ביטוח ראשון ובמידה והמבוטח ימשיך להיות מבוטח בפוליסת הביטוח, סכום הביטוח וסכום הפרמיה החודשית יופחתו בשיעור של 50%.	הסעד לו עותרים התובעים הינו פיצוי חברי הקבוצה בגין נזקי העבר וכן סעד הצהרתי וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן. בשם אחר, שאירע להם אירוע ביטוחי ראשון כאשר לאחריו נגבתה מהם פרמיה גבוהה יותר מהמוסכם בניגוד לתנאי פוליסת הביטוח וזאת במהלך 7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	כל הלקוחות/מבוטחים של המשיבות שהיו מבוטחים בביטוח מחלות קשות ו/או ביטוח מחלות קשות ואירועים רפואיים חמורים ו/או ביטוח דומה שהוגדר בשם אחר, שאירע להם אירוע ביטוחי ראשון כאשר לאחריו נגבתה מהם פרמיה גבוהה יותר מהמוסכם בניגוד לתנאי פוליסת הביטוח וזאת במהלך 7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים כי סך הנזק הכולל של חברי הקבוצה ביחס לכלל ביטוח הינו בסך של 16,800,000 ש"ח.
23.	4/2021	כלל ביטוח ו-14 חברות נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מפרות את הוראות הדין בכך שהן מעבירות מידע פרטי אישי וסודי של לקוחותיהם, ללא הסכמת הלקוחות, לצדדים שלישיים (ובפרט לחברת גוגל ולשירות הפרסומות שלה) תוך פגיעה בזכות הלקוחות לפרטיות ובחובות המוטלות עליהן על פי דין.	הסעדים העיקריים להם עותרים התובעים הינם, להורות לנתבעות: לחדול מהעברת מידע על לקוחותיהן לצדדים שלישיים, לפעול בהתאם לדין לשמירה והגנה על פרטיות הלקוחות; לגלות את כל המסמכים המצויים בידיהן ואשר יסייעו לחקר האמת ולפצות בגין נזק ממוני ולא ממוני שנגרם לתובעים.	כל לקוחות הנתבעות, אשר עשו שימוש בשירותים הדיגיטליים באתרי האינטרנט וביישומונים שמפעילות הנתבעות במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התביעה ואשר מידע פרטי ו/או אישי ו/או סודי אודותיהם עבר לצד שלישי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכומים המגיעים כדי מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
24.	7/2021	כלל ביטוח ו-6 חברות נוספות	עניינה של התובענה בטענה שבעת קבלת גמלא מפוליסה משתתפת ברווחי השקעות שהונפקה בין השנים 1991 ל- 2004 מנכות הנתבעות מהתשואה החודשית, שנצברת בגין יתרת ערך הפדיון, ריבית שנתית בשיעור של 2.5% (או בכל שיעור אחר), וזאת ללא עיגון חוזי בתנאי הפוליסה ובניגוד לדין.	הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם צו הצהרתי לפיו ניכוי הריבית מהתשואה החודשית מהווה הפרת הפוליסות ולחילופין סעד הצהרתי לפיו מדובר בתנאי מקפח בחוזה אחיד ובקשה להורות על בטלותו, להורות על השבת הסכומים שנוכו מהגמלא החודשית של חברי הקבוצה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, החל בשבע שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד להכרעה הסופית בה וכן להורות לנתבעות לחדול מניכוי הריבית מהתשואה החודשית.	מבוטחי הנתבעות, אשר רכשו מהנתבעות פוליסת ביטוח חיים הכוללת צבירת חיסכון משתתפת ברווחי השקעות, שהונפקה בין השנים 1991 ל- 2004, ואשר נוכתה ו/או תנוכה להם ריבית ששיעורה לא צויין בפוליסה על סמך ההוראה בפוליסה לפיה סכום הגמלא החודשית ישתנה "מדי חודש בחודשו על פי תוצאותיהן של ההשקעות בניכוי הריבית על פיה חושב סכום הגמלא החודשית וההוראות המתאימות לעניין זה בתוכנית הביטוח" ו/או כל הוראה דומה אחרת.	התובעים מעריכים את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום העולה (בהרבה) על 2.5 מיליוני ש"ח.	
25.	10/2021	כלל ביטוח וחברה נוספת	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות דוחות, שלא כדיון, תביעות ביטוח של ילדים עם צרכים מיוחדים, במסגרת פוליסת ביטוח סיעודי, על אף שהם עונים, לטענת התובעים, על הגדרת מקרה הביטוח מכוח "תשישות נפש" על פי תנאי הפוליסה, וזאת מבלי שבוצעה בדיקה האם מצבם תואם להגדרה זו.	הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם פיצוי הקבוצה במלוא הנזקים שנגרמו להם וחיוב הנתבעות לקיים את הסכמי הביטוח.	כל מבוטחי הנתבעות עד גיל 21 (או יורשיהם), עם צרכים מיוחדים, המבוטחים בביטוח סיעודי שנמכר על ידי מי מהנתבעות והסובלים מ"תשישות נפש" ולא קבלו מן הנתבעות הכרה בגין היותם "תשושי נפש" ואת זכויותיהם על פי הפוליסה בגין תקופת העבר ובגין העתיד.	התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנתען לכלל חברי הקבוצה נגד שתי הנתבעות ביחד בסך כולל של כ- 2.97 מיליארדי ש"ח.	

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
26.	12/2021	כלל החזקות	עניינה של התובענה בטענה לנזק נטען, שנגרם לעמיתים בקופות הגמל, בקרנות הפנסיה, בביטוחי החיים ובפוליסות חיסכון שמנוהלות על ידי חברות הקבוצה, נוכח החלטת המשיבים למכור את מניות חברת אלרוב נדל"ן ומלונאות בע"מ ("אלרוב") שהחזקו על ידי חברות הקבוצה, במסגרת השקעות כספי המבטוחים והעמיתים, לחברת ישראל-קנדה (ט.ר.) בע"מ ("ישראל קנדה"), וזאת בשל סכסוך של חלק מן המשיבים עם בעל השליטה באלרוב ועל אף שבמועד חתימת ההסכם הייתה בידי חברות הקבוצה הצעה ממר אלפרד אקירוב לרכישת מניות אלרוב במחיר העולה לפחות ב-33% על המחיר ששילמה ישראל קנדה עבור מניות אלרוב.	הסעד לו עותר התובע הינו פיצוי בגין נזק כספי, המשקף לטענתו את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה.	הקבוצה אותה מבקש המבקש לייצג הינה כל מי שהיה עמית בקופות הגמל, קרנות הפנסיה, ביטוחי החיים ופוליסות החיסכון שמנוהלות על ידי חברות הקבוצה, שהחזיקו במניות אלרוב ביום 18 במרס 2021.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של כ-134 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
27.	04/2022	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי כלל ביטוח ממשיכה לגבות פרמיה ממבוטח גם לאחר שהודיע על ביטול הפוליסה, הואיל והביטול נכנס לתוקף רק ב- 1 לחודש הקלנדרי העוקב ליום קבלת ההודעה אצל כלל ביטוח, זאת חלף מועד כניסת הביטול לתוקף תוך 3 ימים ממועד מסירת הודעת הביטול על ידי המבוטח, כנדרש בהתאם להסדר התחיקתי. כן נטען להעדר גילוי נאות למבוטח בדבר ההסדר במקרה של ביטול הפוליסה על ידי המבוטח טרם רכישת הפוליסה.	הסעדים הנתבעים הינם סעד הצהרתי, לפיו הודעת ביטול של מבוטח תיכנס לתוקף תוך 3 ימים ממועד מסירתה, וסעד כספי של השבת כל הפרמיות שנגבו מהמבוטחים בשל התקופה שתחילתה מהיום הרביעי לאחר מסירת הודעת הביטול ופיצוי בשיעור של 50% מגובה הפרמיה החודשית הממוצעת לחברי הקבוצה שדחו את הודעת הביטול שלהם עקב הוראת הפוליסה, והכל בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. לחילופין, סעדים הצהרתיים / כספיים אחרים.	הקבוצה אותה מבקש המבקש לייצג הינה: (א) כל המבוטחים אשר הודיעו לכלל ביטוח על ביטול הפוליסה וכלל ביטוח לא ביטלה את הפוליסה שלהם תוך 3 ימים מיום מסירת הודעת הביטול (ב) כל המבוטחים שהודיעו לכלל ביטוח על ביטול הפוליסה ושבהודעת הביטול נפל ליקוי כלשהו וכלל ביטוח לא הודיעה למבוטחים על הליקוי תוך 3 ימי עסקים ממועד מסירת הודעת הביטול; (ג) כל המבוטחים שביקשו לבטל את הפוליסה במועד כלשהו בחודש קלנדרי הקודם ל- 3 ימים לפני תום החודש הקלנדרי ודחו את שליחת הודעת הביטול בשל ההסדר החוזי לפיו הביטול יכנס לתוקף החל מ- 1 לחודש הקלנדרי העוקב למועד קבלת הודעת הביטול בכלל ביטוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של מיליוני שקלים רבים.

 3. תובענות ייצוגיות מהותיות תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו¹¹

¹¹ האמור כולל תיאור תביעות שהסתיימו בשנת הדוח ולא דווחו בדוחות הכספיים לשנת 2021 וכן מתייחס לתביעות שבהם התקבלה החלטה לסלק את התביעה, או שהתקבל פסק דין, לרבות פסק דין המאשר הסדר פשרה. האמור אינו מתייחס למעקב אחר ביצוע יישום הסדרים (לרבות שינויים אשר יכול ויחולו במסגרת יישום ההסדרים /או הליכי בדיקתם) שנקבעו במסגרת ההחלטות הנ"ל ואשר יכול ואלה ימשכו על פני זמן ואף לא ניתן בהכרח להעריך את מלוא תוצאותיהם מראש.

¹² לא כולל תביעות שהסתיימו בשנת הדוח, אך הדיווח על סיומן ניתן במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2021.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

4. להלן פרטים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או שטרם הוגשו ולהוצאות נוספות

1. בנוסף לתובענות הייצוגיות המהותיות, המתוארות בסעיף (א)(1), לבקשות התלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות, המתוארות בסעיף (א)(2) ולבקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות שסולקו במהלך תקופת הדוח, המתוארות בסעיף (א)(3), תלויות ועומדות כנגד החברה ו/או חברות בנות שלה בקשות לאישורן כתביעות ייצוגיות אשר להערכת החברה הן אינן מהותיות¹³ ולפיכך לא נכלל לגביהן תיאור מפורט בדוחות הכספיים. נכון למועד הדוח, מתנהלות כנגד החברה ו/או חברות בנות שלה 15 תביעות כאמור ואשר הסכום הכולל המצויין על ידי התובעים בתביעות האמורות הינו בסך של כ-413 מיליוני ש"ח¹⁴ (לעומת 14 תביעות בסכום של כ-413 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2021).

2. בנוסף להליכים המשפטיים הנזכרים לעיל, מעת לעת קיימות חשיפות פוטנציאליות אשר בשלב זה לא ניתן להעריך או לכמתן, בגין מחלוקות מסחריות או התראות בדבר כוונה להגיש תביעות, לרבות תובענות ייצוגיות ונגזרות בעניינים מסוימים, או הליכים משפטיים ופניות ספציפיות שיכול ויבשילו בעתיד לתביעות, לרבות לתביעות ייצוגיות או להודעות צד שלישי כנגד החברות בקבוצה וכן קיימת גם חשיפה פוטנציאלית, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, להגשת תובענות ייצוגיות נוספות כנגד חברות הקבוצה בשל מורכבותם של מוצרי הביטוח של החברות, ביחד עם מורכבותה של הרגולציה החלה על פעילות החברות בקבוצה, העשויים להביא לכך שתתעורר מחלוקת בדבר פרשנותה של הוראת דין או הסכם, וזאת בשים לב לאפשרות הקיימת לממונה, בתנאים מסוימים, להורות למבטח להפסיק להנהיג תוכנית ביטוח או להורות להנהיג שינוי בתוכנית ביטוח וזאת גם ביחס לפוליסות שכבר שוקק על ידי המבטח, או בדבר אופן היישום של הוראות דין או הסכם, או אופן יישוב התביעה על פי ההסכם, החלים ומשפיעים על מערכת היחסים שבין החברות בקבוצה לבין הלקוח ו/או על מערכת היחסים בין החברה לבין צדדים שלישיים לרבות מבטחי המשנה.

חשיפה זו מוגברת במיוחד בתחומי חיסכון ארוך טווח וביטוחי הבריאות ארוכי הטווח בהם פועלת החברה, בין היתר, לאור העובדה שבתחומים אלו הפוליסות הופקו בחלקן לפני עשרות שנים, ואילו כיום, לאחר שינויים מהותיים ברגולציה ועל רקע התפתחות פסיקת בתי המשפט ועמדת הממונה, עשויה להינתן לאותן פוליסות פרשנות שונה בדיעבד ולהחיל ביחס אליהן סטנדרטיים פרשניים שונים מאלו אשר היו נהוגים במועד כריתתם. זאת ועוד, בתחומים האמורים, הפוליסות תקפות למשך עשרות שנים, ועל כן קיימת חשיפה שבאותם מקרים בהם תתקבל טענת לקוח ותינתן פרשנות חדשה לאמור בפוליסה, תושפע גם הרווחיות העתידית של אותה חברה בגין תיק הפוליסות הקיים. זאת, בנוסף לפיצוי שיכול להינתן ללקוחות בגין פעילות העבר.

כמו כן, קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, לתקלות באופן תפעול המוצרים בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום הבריאות. לא ניתן לצפות מראש את מלוא סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהן אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני של תובענות ייצוגיות ו/או הכרעות רוחביות של הממונה.

חשיפה כאמור נובעת, בין היתר, ממורכבותם של המוצרים האמורים, המאופיינים באורך חיים ממושך מאוד, וכפופים לשינויים מהותיים, מורכבים ותכופים, לרבות שינויים בהוראות רגולציה ומיסוי.

מורכבות שינויים אלה והחלתם לגבי מספר רב של שנים יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת וזאת גם לאור ריבוי מערכות מיכון בגופים המוסדיים בקבוצה ומגבלותיהן, לאור תוספות ו/או שינויים לנוסח הבסיסי של המוצרים ולאור שינויים רבים ותכופים המבוצעים לאורך חיי המוצר, לרבות על ידי הרגולציה, הלקוחות (העובדים) ו/או המעסיקים ו/או מי מטעמם, ביחס לכיסויי הביטוחים ו/או ביחס להפקדות לחיסכון, לרבות בהקשרים של דיווחים לעמיתים והצורך ביצירת קשר ישיר מול מעסיקים וגורמים מתפעלים.

מורכבות ושינויים אלו נוגעים, בין היתר, להיקפי ההפקדות ולשיעורן, לרכיבים השונים של המוצר, לאופן שיוך הכספים לעובדים (לרבות בשל אי התאמות בין דיווחי המעסיק, לרבות במסגרת ממשק מעסיקים לבין נתוני הפוליסות), למוצרים ולרכיביהם, למועד זקיפתם, לזיהוי פיגורים בהפקדות ולטיפול בהם, למעמד התעסוקתי, האישי והחיתומי של הלקוחות ומשליכיהם, בין היתר, על המידע הנמסר להם. מורכבות זו מתעצמת לאור ריבוי הצדדים הפועלים מול החברות בקבוצה בניהול המוצרים ותפעולם, הכוללים בין היתר גורמים מפיצים, מעסיקים, לקוחות ומבטחי משנה, לרבות לעניין הממשק השוטף מולם והנחיות סותרות שעוללות להתקבל מצידם או מצד הבאים מכוחם. הגופים המוסדיים בקבוצה, עוסקים באופן שוטף בלימוד, איתור וטיפול בסוגיות אשר עלולות לנבוע מהמורכבויות האמורות, הן ביחס למקרים פרטניים והן ביחס לסוגי לקוחות ו/או מוצרים.

¹³ ראה הערה 7 לעיל לעניין רף המהותיות.

¹⁴ מספר התביעות האמור כולל תביעה אחת שהגשתה כתביעה ייצוגית אושרה בסכום נטען של 10 מיליוני ש"ח, תביעה אחת בה כלל ביטוח הינה נתבעת פורמאלית ולא מתבקשים סעדים כנגדה. הסכום האמור אינו כולל, תביעה אחת בה התובע לא נקב בסכום תביעה ואולם העריך אותו בעשרות מיליוני ש"ח וכן תביעה אחת בה התובעים לא נקבו בסכום התביעה ואולם העריכו אותו במיליוני ש"ח. למידע נוסף בדבר כל התביעות הייצוגיות ראה סעיף 9 להלן.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

4. להלן פרטים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או שטרם הוגשו ולהוצאות נוספות (המשך)

2. (המשך)

מורכבות נוספת בהיבט הפקדות מעסיקים, קשורה למנגנון שנקבע בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, ולפיו רואים סכום שמעסיק חייב לקופת גמל, כהגדרתה בחוק זה, לעניין זכויות העובד או חליפו כלפי קופת הגמל, כאילו שולם במועדו, אלא אם קבע בית הדין האזורי לעבודה שהפיגור בגביית החוב חל שלא עקב רשלנותה או חל עקב נסיבות מוצדקות אחרות, ובכפוף לזכות השיפוי הקיימת לקופה מהמעסיק, בהתאם להוראות החוק. בנוסף, בהתאם לחוזר אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל, קופת הגמל תקבל מאת מעסיק אשר לא העביר תשלומים לקופת הגמל במועד, ריבית פיגורים. קיימים קשיים בפרשנות הוראות הדין ויישומן. אחריות הגופים המוסדיים בקבוצה לגביית חובות מעסיקים לקופות כאמור, יוצרת חשיפה במקרה שנפלו ליקויים בהליך הגבייה.

כמו כן, הגופים המוסדיים בקבוצה מבצעים, באופן שוטף, הליך של טיוב נתונים במערכות המיכון בתחום החיסכון ארוך הטווח, אשר מטרתו להבטיח, כי רישום זכויות העמיתים והמבוטחים במערכות המידע יהיה שלם, זמין וניתן לאחזור וזאת בהתייחס לפערים המתגלים מעת לעת, לרבות לעניין מיכון סיווג הכספים הנחשבים, בהתאם לרבדי הוראות הרגולציה שניתנו במהלך השנים, ואלו מצויים בשלבים שונים של טיפול. הגופים המוסדיים בקבוצה אינם יכולים להעריך את היקפן, עלויותיהן, ומלוא השלכותיהן של הפעולות האמורות, כמו גם את היקף פערי הטיוב העתידיים, שיכולים לבוע משינויים רגולטוריים, וזאת בין היתר לאור מורכבות המוצרים, היותם מוצרים ארוכי טווח, נוכח ריבוי מערכות המיכון בתחום ומגבלותיהן. הגופים המוסדיים בקבוצה מעדכנים את ההתחייבויות הביטוחיות שלהם מעת לעת ובהתאם לצורך.

בהקשר זה יצוין כי בחודש דצמבר 2021 התקבל בכלל ביטוח מכתב שעניינו יישום של מגבלות רגולטוריות בעניין גביית עלויות כיסויים ביטוחים לפי לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד – 1964, הכולל דרישות לביצוע השבה של סכומים שנגבו, לכאורה, בניגוד למגבלות שפורטו במכתב. החברה מצויה בדין ודברים מול הרשות בעניין יישום האמור במכתב ובשלב זה אין וודאות באשר למלוא הסכום שתידרש להשיב עקב המכתב האמור - והיא אינה יודעת להעריך, את מלוא ההשלכות הנבועות מהיישום שיידרש.

כמו כן קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, לשינויים ולהתערבות רגולטורית משמעותית, בתחומי הביטוח והחיסכון השונים, בין היתר, כאלו המכוונות להפחתה ישירה או עקיפה של דמי ביטוח ודמי ניהול, להתערבות בהליכי מכירה, תוך עשיית שימוש שונה בכלים רגולטוריים מגוונים, אשר יכול ותשליך על תנאי ההתקשרות, מבנה ההתקשרות ויחסי הגומלין שבין גופים מוסדיים, סוכנים, מעסיקים ולקוחות, באופן שיכול וישפיע על העומס וההוצאות התפעוליות, על הרווחיות, על שימורם של מוצרים קיימים ולרבות ביחס למודל העסקי של הענף ולתיק המוצרים הקיימים.

החשיפה לתובענות שטרם הוגשו כנגד חברות בקבוצה, מובאת לידיעת החברות במספר דרכים. זאת, בין היתר, באמצעות פניות של לקוחות, עובדים, ספקים, עמותות או מי מטעמם אל גורמים בחברות ובמיוחד אל הממונה על פניות הציבור בחברות בקבוצה, באמצעות תלונות של לקוחות ליחידה לפניות הציבור במשרד הממונה, ובאמצעות תביעות (שאינן ייצוגיות) המוגשות לבית המשפט ובאמצעות ניירות עמדה של הממונה.

יצוין כי ככל שמדובר בתלונות לקוח המוגשת ליחידה לפניות הציבור במשרד הממונה, הרי שבנוסף על הסיכון שהלקוח יבחר להעלות את טענותיו גם במסגרת תובענה ייצוגית, חשופות החברות בקבוצה אף לסיכון שהממונה יכריע בתלונה בדרך של הכרעת רוחב אשר תחול על קבוצה רחבה של לקוחות. בשנים האחרונות, חל גידול בחשיפה לסיכון האמור וזאת בשל המעורבות הגוברת שמגלה הממונה באמצעות ביקורות, טיפול בתלונות של לקוחות המגיעות לרשות ולרבות לאור העובדה כי מעת לעת נוהג הממונה לקבוע עמדה עקרונית בדרך של הכרעות רוחב, ניירות עמדה ואף טיטות של ניירות עמדה, שמתפרסמות על ידו וכן במסגרת הוראות אופרטיביות הניתנות במסגרת דוחות ביקורת. לפרטים נוספים בדבר הכרעות רוחב וניירות עמדה ראה סעיף ד' להלן.

כמו כן, בהתאם להוראות הרגולציה במסגרת חוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור, במקרים בהם פניית ציבור מצביעה על ליקוי מהותי, מערכתי, שעשוי לחזור על עצמו בהתנהלות הגוף המוסדי, על הגוף המוסדי לפעול לאיתור מקרים דומים שבהם אירע ליקוי דומה, וככל שנמצאו מקרים דומים - לבצע הפקת לקחים ולתקנם תוך פרק זמן סביר. תיקון זה עלול להרחיב את חשיפת הקבוצה להשלכות רוחביות בגין ליקויים כאמור.

החברות בקבוצה אינן יכולות לצפות מראש האם טענה של לקוח אשר הובאה לידיעת החברות, תוביל בסופו של דבר להגשת תובענה ייצוגית, או שתוביל להכרעה רוחבית או תהיה בעלת השלכות רוחביות זאת אף באותם מקרים בהם הלקוח מאיים לעשות כן, ובנוסף אין החברות בקבוצה יכולות להעריך מהי החשיפה הפוטנציאלית שעלולה להיווצר בגין טענות כאמור, ככל שאלו יתבררו וימצאו כמוצדקות על ידי רשות מוסמכת.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

ב. פרטים מסכמים בדבר חשיפה לתביעות

להלן פירוט של סכום התביעות הכולל בתובענות ייצוגיות, מהותיות ושאינן מהותיות, אשר הגשתן כתביעה ייצוגית אושרה, בבקשות תלויות לאישור תובענות ייצוגיות, כפי שצוין על ידי התובעים בתביעתם (נומינלית) במסגרת כתבי הטענות שהוגשו כנגד חברות הקבוצה. יצוין כי במרבית המקרים מציינים התובעים כי הסכום הנתבע על ידם נקב כהערכה בלבד, וכי הסכום המדויק יתברר במדויק במסגרת ההליך המשפטי. עוד יצוין כי הסכום האמור אינו כולל תביעות שהתובע המייצג לא ציין את סכומן. כמו כן, מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה בפועל של החברה, אשר יכול להיות לבסוף נמוך יותר או גבוה יותר¹⁵ וכי הסכום הנתבע מתייחס בדרך כלל לתקופה שקדמה למועד הגשת התביעה ולא כולל את התקופה שלאחר מכן.

הסכום הנתבע במיליוני ש"ח		מספר התביעות	סוג התביעה
בלתי מבוקר			א. תובענות שאושרו כתובענות ייצוגיות¹⁶
2,266	8	1. צוין סכום המתייחס לחברה	
273	2	2. התביעה הוגשה כנגד מספר גורמים ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	
-	1	3. לא צוין סכום התביעה ¹⁷ .	
107	1	4. צוין סכום שנתי (ובהתאם הסכום הכולל הינו תלוי תקופה) ¹⁸	
ב. בקשות תלויות לאישור תובענות ייצוגיות			
6,957	28	1. צוין סכום המתייחס לחברה ¹⁹	
8,890	4	2. התביעה הוגשה כנגד מספר גורמים ולא יוחס סכום ספציפי לחברה. ²⁰	
-	11	3. לא צוין סכום התביעה/ צוין טווח אפשרי ²¹	
7	1	4. צוין סכום שנתי (ובהתאם הסכום הכולל הינו תלוי תקופה) ²² .	

בנוסף למפורט בסעיפים (א) ו-(ב) לעיל, החברה ו/או החברות המאוחדות הינן צד להליכים משפטיים נוספים, שאינם במהלך עסקים רגילי, אינם תביעות ייצוגיות/נגזרות והן אינן תביעות מהותיות, שנקטו לקוחות, לקוחות בעבר, וכן צדדים שלישיים שונים, בסכום, נטען כולל של כ-26 מיליוני ש"ח (סך של כ-26 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2021). עילות התביעה כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות במסגרת הליכים אלה רבות ושונות.

ג. חשיפה בשל הוראות רגולטוריות, ביקורות וניירות עמדה

כמו כן ובאופן כללי, בנוסף לחשיפה הכללית הקיימת לחברות מקבוצת החברה, בגין תובענות עתידיות, כמפורט בסעיף (א)(א)(4)(2) לעיל, הרי שמעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות ובקשות לקבלת מידע, קיימת גם חשיפה בגין התראות בדבר כוונת רשות מפקחת, לרבות הממונה, להטיל על גופים אלו עיצומים כספיים ו/או הוראות בדבר תיקון ו/או השבה ו/או ביצוע פעולות מסוימות ביחס לפעולות שבוצעו בעבר וזאת, בין היתר, ביחס למבוטח או קבוצה של מבוטחים ו/או חשיפה בגין הכרעות רחביות, במסגרתן יכול ותינתנה הוראות אף על ביצוע השבה ללקוחות או על סעדים אחרים בגין הליקויים אליהן מתייחסות ההתראות או ההכרעות ו/או ניירות עמדה המתפרסמים על ידי גופים מפקחים ואשר מעמדן ומידת השפעתן אינם ודאיים. כמו כן, חברות הקבוצה מצויות מעת לעת בהליכי שימוע ו/או דיון עם רשויות מפקחות ביחס להתראות ו/או הכרעות ולעיתים מופעלות כנגדם סמכויות אכיפה, במסגרתם מוטלים עיצומים כספיים.

החברות בקבוצה, בוחנות את הצורך בביצוע הפרשות בדוחות הכספיים בקשר לתהליכים האמורים וזאת בהתבסס על חוות דעת יועציהם המשפטיים ו/או מצויים בהליכי לימוד של המשמעות של הליכים כאמור, וזאת בהתאם לצורך ולעניין.

להלן פרטים בדבר עמדות או טיוטות עמדות ממונה או הכרעות עקרוניות שיש להן או עשויה להיות להן השפעה על הקבוצה, כאמור:

1. החברה ניהלה בעבר דיונים מול הממונה בקשר עם טיוטת הכרעה שעניינה, בהפקדות חד פעמיות של מבוטחים בפוליסות המבטיחות תשואה (להלן: "הפוליסות"). בהתאם לטיטה מחוייבת החברה לנקוט פעולות מסוימות ביחס למבוטחים שתשואת ההפקדות החד פעמיות בפועל, שנשאו את תשואת תיק חוזי ביטוח תלוי תשואה, הייתה שווה או עלתה על התשואה המובטחת בפוליסות ופעולות מסוימות ביחס למבוטחים שתשואת ההפקדות החד פעמיות בפועל הייתה נמוכה מהתשואה המובטחת. לפיכך, בשלב זה, לאור העובדה שלא ידוע מה יהיה נוסחה הסופי של ההכרעה, אם וככל שתקבל, אין באפשרות החברה להעריך את השלכותיה ומידת השפעתה על החברה, אם וככל שתפורסם.

¹⁵ עוד יצוין, כי הסכומים המפורטים אינם כוללים סכומים שנדרשו על ידי התובעים בגין גמול לתובע הייצוגי ושכר טרחה לבא כוחו, ואינם כוללים תביעה כנגד עתודות כמפורט בסעיף (א)(2)(5) ואינם כוללים גידול בסכומי התביעה ביחס לתקופה שממועד הגשתה, ככל שרלבנטי.
¹⁶ לרבות תביעה, שאושרה כתובענה ייצוגית וניתן בה פסק דין המקבל את התביעה ולרבות שתי תביעות שאושרו כתביעות ייצוגיות, נדחו בדיון לגופו של עניין, והוגש ערעור על דחייתן.
¹⁷ במסגרת תובענות אלה קיימת תובענה שהוערכה במאות מיליוני ש"ח.
¹⁸ הסכום המצויין מתייחס להערכת התביעה בגין שנת נזק אחת בלבד. יצוין כי התביעה הוגשה בחודש מרס 2010, בגין תיקון חקיקה משנת 2008. לפרטים נוספים אודות תביעה זו שאושרה כתביעה ייצוגית, נדחתה בדיון גופן, והוגש ערעור בגין פסק הדין שדוחה את התביעה, ראה סעיף א(א)(1) לעיל.
¹⁹ במסגרת תובענות אלה קיימת תובענה בה המבקשים העריכו את הנזק הנתען כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 8 במרס 2020 ועד ליום 30 באפריל 2020 בסכום של 103 מיליוני ש"ח ויצוין כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגביה.
²⁰ כולל תביעה אחת בה נתבע סכום של כ-1,413 מיליוני ש"ח המיוחס לחברה וסכום נוסף של כ-1,507 מיליוני ש"ח שלא יוחס לחברה.
²¹ במסגרת בקשות אלו קיימות בקשות בהן, בקשה אחת לצירוף כנתבע פורמלי, שלוש בקשות בהן התובע לא נקב בסכום תביעה ואולם העריך אותו במיליוני ש"ח רבים, בקשה אחת שהוערכה בעשרות מיליוני ש"ח, וארבע בקשות בהן התובעים לא מכמתים את הנזק הכולל אך מעריכים כי הוא עולה/ עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח (סך סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי).
²² הבקשה הוגשה במרס 2020. לטענת התובע, אין להחיל התיישנות כלשהי על התביעה. לחילופין, התביעה לטעמים כספיים חלה החל מ-7 שנים לפני הגשת התובענה ועד אישור התובענה כייצוגית.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

ג. חשיפה בשל הוראות רגולטוריות, ביקורות וניירות עמדה (המשך)

להלן פרטים בדבר עמדות או טיטות עמדות ממונה או הכרעות עקרוניות שיש להן או עשויה להיות להן השפעה על הקבוצה, כאמור: (המשך)

2. בהתאם לדוחותיה הכספיים של עתודות, חברה מוחזקת על ידי כלל ביטוח (50%), במהלך שנת 2017 נערכה בקרן הפנסיה ביקורת מטעמו של הממונה בנושא זכויות עמיתים. ביום ה-7 באוגוסט 2019 התקבלה בעתודות טיטות דוח הביקורת לתגובת החברה. טיטות דוח הביקורת עוסקת בנושאים מרכזיים בפעילות קרן הפנסיה וביניהם: נושא הקבוצות, תקנון הקרן, דמי ניהול והוצאות ניהול, טיוב נתונים, דיווח אקטוארי ומשיכת כספים מהקרן. בהתאם לדיווחי עתודות, עתודות הגישה את התייחסותה לממצאי טיטות דוח הביקורת עד למועד שנקבע. כמו כן, ביום ה-7 באוגוסט 2019 התקבל בחברה מכתב מאת הממונה ובו, בשים לב לטיטות דוח הביקורת שנשלחה, הוראה מיידיית בדבר שינוי אופן תשלום לעמיתים בעת משיכת כספים. ביום 3 בדצמבר 2019 התקבל בעתודות מכתב הממונה בו מבטל הממונה לעת הזו את ההוראה האוסרת על שימוש בנוסחת הפדיון הקבועה בתקנון הקרן וזאת מבלי שיש לראות בכך נקיטת עמדה ביחס לנוסחת ערכי הפדיון הקבועה בתקנון הקרן. לחברה נמסר, כי נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, עתודות אינה יכולה להעריך את השפעת טיטות הדוח על דוחותיה הכספיים.

3. לפרטים בדבר מכתב הרשות שעניינו יישום של מגבלות בעניין גביית עלויות כיסויים ביטוחיים ראה סעיף (א)4(2) לעיל.

ד. בגין העלויות העשויות לנבוע מהתביעות והחשיפות המתוארות בסעיפים (א), (ב), (ג) ו-(ד) לעיל מבוצעות הפרשות בדוחותיהן הכספיים של החברות המאוחדות הרלוונטיות, רק אם יותר סביר מאשר לא (more likely than not - דהיינו, ההסתברות עולה על 50%) שתיווצר חבות לתשלום הנובעת מאירועי עבר, ושסכום החבות ניתן לכימות או להערכה בטווח סביר. סכומי הפרשות שבוצעו מבוססים על הערכת מידת הסיכון בכל אחת מהתביעות נכון למועד הסמוך למועד פירסום דוח זה (למעט חלק מהתביעות שהוגשו במהלך שני הרבעונים האחרונים, אשר בשל השלב המקדמי של הטיפול בהן לא ניתן להעריך את סיכויי ההצלחה בהן) לעניין זה יצויין כי אירועים המתרחשים במהלך ההתדיינות המשפטית עשויים לחייב ביצוע של הערכה מחודשת של סיכון זה. ככל שלחברה זכות לשיפוי מצד שלישי, החברה מכירה בזכות זו, אם וודאי למעשה (Virtually Certain) שהשיפוי יתקבל אם החברה תסלק את המחויבות.

הערכות החברה והחברות המאוחדות בדבר הערכת הסיכון בתביעות המתנהלות מתבססות על חוות דעת יועציהן המשפטיים ו/או על האומדן של החברות הרלוונטיות לרבות בדבר הסכומים של הסדרי הפרשה, שהנהלת החברה והחברות המאוחדות צופות, שיותר סביר מאשר לא, שישולמו על ידן.

יודגש כי בחוות דעת עורכי הדין ביחס למרבית הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שבהן לא בוצעה הפרשה, מתייחסת ההערכה של עורך הדין לסיכויי הבקשה לאישור התביעה כייצוגית ואינה מתייחסת לסיכויי התביעה לגופה, אם תאושר כייצוגית. זאת, בין היתר, מהסיבה שהיקפו ותוכנו של הדיון בתביעה לגופה, לאחר שתאושר כתובענה ייצוגית יושפע מהחלטת בית המשפט בדבר אישור הבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית, אשר מתייחסת בדרך כלל, לעילות התביעה שאושרו ולכאלה שלא אושרו, לסעדים שאושרו ולכאלה שלא אושרו ועוד כיוצ"ב.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשות לאישור התובענות כייצוגיות המדווחות המפורטות בסעיפים (א)2(26) ו-(א)2(27).

הפרשה הנכללת בדוחות הכספיים, ליום 31 במרס 2022 בגין כלל התביעות המשפטיות והחשיפות האמורות בסעיפים (א), (ב) ו-(ג) לעיל הינה בסך של כ- 256 מיליוני ש"ח (סך של כ-256 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2021).

סכומים אלו כוללים הפרשות שבוצעו בגין התחייבות עבר בהתאם להערכת עורכי הדין ואינם כוללים את השפעת הערכות על אומדן התזרים העתידי אשר נכללים, במידת הצורך, בבדיקת נאותות העתודות.

ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה

א. אומדנים אקטואריים

בהמשך לאמור בביאור 35(ה)(ה1)(ד)1) בדוחות הכספיים השנתיים בדבר שינויים בעתודות ביטוח לאור סביבת הריבית הנמוכה והשפעתה על שיעורי ההיוון בביטוח חיים וסיעוד והוראות הממונה לעניין בדיקת נאותות העתודה (LAT):

1. ביטוח חיים

א. ריבית היוון בחישוב ההתחייבויות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום

בתקופת הדוח, חל שינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון ועלה שיעור התשואה המוערכת בתיק הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות הביטוח. לאור כך עדכן אקטואר כלל ביטוח את שיעורי הריבית על הנכסים החופשיים המשמשים להיוון ההתחייבויות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום (להלן "עתודות גמלא").

ב. הפרשה הדרגתית להשלמת העתודה לקיצבה על ידי שימוש בפקטור K

בהמשך לאמור בביאור 35(ה)(ה1)(א)3(ב) בדוחות השנתיים, מדי רבעון, החברה בודקת כי ערך ה-K יביא לפריסה נאותה של העתודה לתשלום קיצבה, על בסיס ניתוח המתבסס על הנחות פיננסיות ואקטואריות שמרניות, שמעיד על כך שדמי הניהול ו/או המרווח הפיננסי הנובעים מהשקעות המוחזקות כנגד העתודה בשל הפוליסה ותשלומי הפרמיות עבור הפוליסה, עשויים להפיק הכנסות עתידיות למעלה מ-K הבסיסי המספיקות לכסות את כל ההוצאות, וככל שקיים פער, מבוצע עדכון של ההתחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה באמצעות עדכון ערך ה-K. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקיצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה וירשם בעתיד יהיה גבוה יותר.

בתקופת הדוח, בשל עלייה בעקום הריבית חסרת סיכון, גדל צפי הרווחיות הצפויה מתחזית דמי הניהול ו/או המרווח הפיננסי. כפועל יוצא מכך, עדכנה החברה את שיעור ערך K כמפורט בטבלה להלן:

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
	2021	2022
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
0.0%	0.0%	0.0%
0.66%	0.66%	0.75%

עבור פוליסות מבטיחות תשואה
עבור פוליסות תלויות תשואה

2. ביטוח כללי

בהמשך לאמור בביאור 35(ה)(ה2)(4)(א) בדוחות הכספיים השנתיים, בשל עלייה בעקום הריבית חסרת סיכון, עדכנה החברה את אומדן ריבית ההיוון לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2022, סך השפעת השינוי הביא לקיטון עתודות הביטוח בשייר בסך של כ-17 מיליוני ש"ח.

ההשפעה על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		במיליוני ש"ח
	2021	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	ביטוח חיים -
83	47	77	שינוי שיעור ריבית היוון בחישוב עתודות גמלא
28	(35)	233	פקטור K (שינוי בעתודות לגמלה בעקבות הקטנת צפי ההכנסות העתידיות)
111	12	310	סך הכל השפעת השינויים בריבית על עתודות גמלא ⁽¹⁾
(28)	-	-	שינוי הנחות אחרות בחישוב התחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה
(59)	-	-	שינוי אומדן משך תקופת תביעות אובדן כושר עבודה
24	12	-	סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח חיים
(59)	(27)	17	השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח כללי
(59)	(27)	-	סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח כללי
(76)	-	-	שינוי הנחות אקטואריות בבחינת נאותות העתודה (LAT)
42	(76)	236	השפעות פיננסיות בבחינת נאותות העתודה (LAT)
(34)	(76)	236	(LAT) ביטוח סיעוד במגזר בריאות- בחינת נאותות עתודות
(69)	(91)	563	סך הכל רווח (הפסד) לפני מס

הערות:

בשנת 2021 רבות השפעה בסך של כ-58 מיליוני ש"ח לאור עדכון אופן אמידה של התאמת הריבית לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבות (ראו סעיף 1(א) לעיל). אשתקד קיטון עתודה בסך של כ-30 מיליוני ש"ח לאור שינוי אומדן הנזילות המתאימה.

ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)
ב. תוכנית אופציות 2021

בהתאם למדיניות התגמול של החברה, ביום 25 במרס 2021 אימץ דירקטוריון כלל החזקות תוכנית תגמול הוני מותנית ביצועים לשנת 2021 (להלן: "תוכנית 2021"), לפיה תהא רשאית להעניק לעובדים ונושאי משרה כתבי אופציה. לפרטים ראה ביאור 37 לדוחות השנתיים.

ביום 12 באפריל 2022 אושרה הקצאה של עד 220,000 כתבי אופציה מסוג א ועד 150,000 כתבי אופציה מסוג ב, מכוח מתאר תוכנית 2021 לעובדים ונושאי משרה בחברה.

המניות שתנבענה ממימוש אופציות אלו מהוות כ- 0.25% מהון כלל החזקות, בהנחת מימוש מקסימלית.

בהנחה של הקצאה מלאה, שווי ההטבה הכולל של האופציות מסוג א עומד על כ-4.7 מיליוני ש"ח ושווי ההטבה הכולל של האופציות מסוג ב עומד על כ-3.1 מיליוני ש"ח, שווי ההטבה מבוסס על הערכת שווי האופציות במועד הענקתן, כאשר השווי ההוגן של כל מנה נפרס על פני תקופת ההבשלה.

להלן מפורטים הפרמטרים אשר שימשו בהערכת השווי ההוגן לעיל באמצעות מודל בינומי:

370,000	מספר כתבי האופציות שאושרו
72.8	ממוצע משוקלל של מחיר מניה (בש"ח)
75.05	ממוצע משוקלל של תוספת המימוש (בש"ח)
38.61%	ממוצע משוקלל של התנדויות צפויה ⁽¹⁾
3.59	משך חיים ממוצע לכתבי האופציה (בשנים) ⁽²⁾
1.72%	ממוצע משוקלל של שיעור ריבית חסרת הסיכון ⁽³⁾
147.93	מחיר תקרה

(1) התנדויות הצפויה של מחיר המניה על פני אורך החיים הצפוי של כתבי האופציה נקבעה על בסיס תנדויות היסטוריות של מחירי המניה של החברה והינה תחת ההנחה שהתנדויות היסטוריות של מחיר המניה מהווה אינדיקציה טובה למגמה הצפויה בעתיד.

(2) משך החיים הממוצע החזוי לכתבי האופציה נקבע על בסיס ניסיון העבר וההתנהגות הכללית של המחזיקים בכתב האופציה, אשר לא בהכרח מייצגים את דפוס המימוש העתידי של האופציות למניות. בהתאם הונח שמימוש כתבי האופציה ייעשה במועד הפקיעה.

(3) שיעורי הריבית חסרת הסיכון נקבעו על ידי חברה המספקת ציטוטים של שיעורי ריבית, כאשר תקופות שיעורי הריבית תואמים את אורך החיים הצפוי של כתבי האופציה (על בסיס עקום ריביות).

מתוך סך ההקצאה שאושרה, 66,000 אופציות סוג א יוקצו לנושא משרה בחברה. שווי ההטבה הכולל עומד על סך של כ-1,397 אלפי ש"ח אשר יפרסו על פני תקופה של 3 שנים.

ג. נגיף הקורונה:

בתקופת הדוח ועד למועד פרסומו נרשמה ירידה משמעותית בתמותה מקורונה ובמספר החולים במצב קשה. במקביל, מרבית המגבלות שהוטלו בארץ ובעולם הוסרו ונכון להיום המשק חזר לפעילות.

יצוין כי, התפרצות מחודשת של הנגיף ללא שליטה, במידה ותהיה, כתוצאה מהתפתחות וריאנט ללא מענה חיסוני, עלולה להשפיע על פעילותה ורווחיותה של הקבוצה, בין היתר, בכל הנוגע לפעילות המשק בכלל ולקוחותיה של החברה בפרט, לנוכחות עובדים במקום העבודה, ליכולת ההמשכיות העסקית, למצב השווקים אשר משפיע על הכנסות החברה מהשקעות ועל ערך הנכסים המנוהלים על ידי הגופים המוסדיים בקבוצה, עבור עצמם ועבור עמיתים, לצמצום הפעילות הכלכלית המשפיעה על היקף ההפקדות למוצרי חיסכון ולהתממשות סיכונים ביטוחיים העלולים לנבוע מהמשבר, לרבות סיכוני אשראי ועלייה בתמותה ובתחלואה.

ד. מלחמת רוסיה – אוקראינה:

בתקופת הדוח ועד למועד פרסומו צבא רוסיה המשיך בהתקפותיו באוקראינה, במקביל מדינות בעולם הטילו סנקציות נוספות על רוסיה, ועל מדינות אשר הצטרפו אליה.

פינלנד ושבדיה הודיעו על רצונם להצטרף לברית נאט"ו. התנדויות בשווקי ההון נמשכה, כמו כן, מגמת העלייה במחירי הנפט, הגז וחומרי גלם נוספים.

ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)

ד. מלחמת רוסיה – אוקראינה: (המשך)

הקבוצה בוחנת ועוקבת אחר השפעת הסנקציות, התנדויות בשווקים וההשפעות הצפויות האחרות על כלכלת העולם ועל כלכלת ישראל כדי לתת מענה ותמיכה למבוטחים החשופים לסיכון זה וכדי לצמצם ככל שניתן והיא מתאימה את תמהיל ההשקעות, מעת לעת ולפי הצורך. בנוסף, הקבוצה עוקבת אחר מצבם של מבטחי המשנה, דירוגם והשפעות אפשריות של ההתפתחויות הכלכליות עליהם.

להערכת החברה השפעת המלחמה על מצבה הכספי של הקבוצה אינו מהותי.

הערכות החברה שתוארו לעיל בדבר ההשלכות האפשריות של המלחמה על פעילות העסקית שלה ושל החברות הבנות שלה בהיבטים המתוארים לעיל, כמו גם בהיבטים נוספים אשר אינם ידועים לה במועד זה, ועל תוצאותיה אינן ודאיות היות שמדובר באירוע הנמצא בעיצומו, אשר אינו בשליטת החברה.

ה. הסכם קיבוצי –

בהמשך לאמור לסעיף ד.9 בביאור 24 לדוחות הכספיים השנתיים, שעניינם מגעים מתקדמים עם הוועד לגיבוש הסכם קיבוצי חדש בקבוצת כלל ותנאי ההסכם הקיים, ביום 6 באפריל 2022 נחתם הסכם קיבוצי בין החברה והחברות בנות שלה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה - הסתדרות המעו"ף ("ההסתדרות") וועד העובדים בקבוצה ("הוועד") ("ההסכם"). ככלל, ההסכם כולל את הוראות ההסכמים הקיבוציים הקודמים בחברה, בכפוף לשינויים ולתוספות אשר עיקריהם, וכן הערכת השלכותיהם הכספיות, הינם כמפורט להלן:

1. תשלום תוספות שכר לעובדים, בשיעור של 3% משכר הבסיס של העובדים הזכאים להעלאת שכר, מדי שנה, יותר ללא שינוי. בדומה להסכם הקודם, כתלות בעמידה ברווח שנתי ממוצע של החברה שהוסכם, בשנים 2021-2024 – יוקצה בחודש אפריל 2025 תקציב נוסף לתוספות שכר בשיעור מקסימלי של 4% (תוספת של עד 1% לשנה). ככלל, מחצית מסך תקציב תוספות השכר ישולם כתוספת אחידה ומחציתו ישולם כתוספת דיפרנציאלית לפי החלטת מנהלים.
2. כמו כן, סוכם על העלאת שכר המינימום לעובדים חודשיים ב-3 שלבים, עד לשכר של 6,600 ש"ח בחודש ספטמבר 2024; על העלאת שכר העובדים הוותיקים (העובדים בחברות בין 5 ל-30 שנה ויותר) לסכומים שבין 6,950 ש"ח ל-9,450 ש"ח החל מחודש ספטמבר 2023; ועל העלאת השכר השנתי של עובדי המוקדים ב-3 שלבים עד לשכר של 34 ש"ח לשעה החל מחודש ספטמבר 2024.
3. מדי שנה, כתלות בעמידה בתנאי רווח שנתי מינימלי, כהגדרתו בהסכם, בסכום של 200 מיליוני ש"ח, ישולם לעובדים תשלום מיוחד, כתלות ברווח בפועל, שעלותו הכוללת תהיה בין 11 מיליוני ש"ח ל-55 מיליוני ש"ח, ככל שהרווח השנתי של החברה יעלה על 1,200 מיליוני ש"ח. בנוסף, במקרה בו הרווח השנתי של החברה יהיה בין 300 מ' ש"ח ל-600 מ' ש"ח לפחות, ישולם לעובדים תשלום נוסף, שעלותו תהיה בין 4.25 מיליוני ש"ח ל-17 מ' ש"ח, בהתאם לתוצאות. התשלום יוענק לעובדים הזכאים לכך בדרך של אופציות, במחיר מימוש שיהווה את ממוצע מחיר הסגירה של מניית החברה ב-30 ימי המסחר שיקדמו למועד אישור המתאר על ידי דירקטוריון החברה ולא פחות ממחיר הבורסה ביום שלפני ההחלטה.
4. בנוסף, הוסכם על שינוי התעריף לתשלום דמי הבראה, בהתאם לוותק העובד ומועד תחילת עבודתו, העלאת ההשתתפות ושיפור תנאים בפוליסות ביטוח בריאות של עובדי החברה, הגדלת ההשתתפות בתשלום קייטנות, שינוי מתכונת ההשתתפות בארוחות עובדים, ביטול מענק התמדה שנקבע בהסכם הקודם וחלף זאת מתן מענק שימור לעובדים, כתלות ברווחי החברה. עלותם הכוללת של השינויים האמורים, ביחס להסכם הקודם, אינה מהותית.
5. בשנת 2024, החברות תצענה תוכנית פרישה מרצון לעובדים בגיל 60 ומעלה, אשר היענות לה כפופה לשיקול דעת החברה.
6. ההסכם יהיה לתקופה של 3 שנים, מיום 1 לינואר 2022 ועד ליום 31 לדצמבר 2024 ויישמר שקט תעשייתי בכל תקופת ההסכם. כמו כן, ההסכם מהווה מיצוי טענות ותביעות של כל תביעות הצדדים לתקופת תוקפו של ההסכם.
7. בנוסף, בעקבות התוצאות הכספיות של החברה לשנת 2021, הוסכם על תגמול נוסף, כמפורט בסעיף ד.9, לביאור 24 בדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)

1. התפתחויות בשווקים בתקופת הדוח ולאחריה

בתקופת הדוח חלו ירידות בשוקי ההון ולאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד אישור הדוחות הכספיים נרשמו ירידות משמעותיות.

הירידות בשווקים הביאו להפסדים בתיק הנוסטרו וכמו כן נרשמו תשואות ריאליות שליליות בפוליסות ביטוח משתתפות ברווחים אשר עד לכיסוי ההפסד, ימנעו מהחברה לגבות דמי ניהול משתנים, נכון לתאריך הדוח בסך של כ-100 מיליוני ש"ח. בתקופה שממועד תאריך הדוח ועד בסמוך למועד פרסום הדוח גדלה היתרה בסכום שמוערך בכ-200 מיליוני ש"ח נוספים, כך שאומדן היתרה בסמוך למועד פרסום הדוח הינה כ-300 מיליוני ש"ח לפני מס.

כמו כן, חלה המשך עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון. בהמשך לאמור בביאור 35(ה)1 ו-2(ה) בדוחות הכספיים השנתיים, עלייה בשיעורי הריבית עשויה להביא, לקיטון בהתחייבויות לגמלאות בתשלום ובהתחייבות להשלמה לעתודות לקצבה, לרבות בגין שינוי פקטור K, בביטוח חיים, בהפרשות בביטוח סיעוד כחלק מבדיקת נאותות העתודה (LAT) עד מלוא ההפרשה ולקיטון בהתחייבויות הביטוח בביטוח כללי בענפים חובה וחבויות ותאונות אישיות.

בשלב זה, לא ניתן להעריך את השלכות הירידות בשווקים הפיננסים והעלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון בתקופה זו על תוצאות הרבעון השני לשנת 2022 ואין באמור כדי להוות כל הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות הצפויות של החברה לשנת 2022 ועל יחס כושר פירעון כלכלי, וזאת בין היתר, לנוכח האי ודאות ביחס להשפעת ההתפתחויות האמורות על הערכת ההתחייבויות הביטוחיות של כלל ביטוח, בהתייחס להשפעת העלייה של עקום הריבית על שווים ההוגן של נכסי חוב ובהתייחס להמשך ההתפתחויות בשווקים האמורים.

נספח א'

תמצית נתונים המתייחסים
בדוחות הכספיים הנפרדים של
החברה ("סולו")

נספח ב'

פירוט השקעות פיננסיות אחרות

נספח א: תמצית נתונים המתייחסים בדוחות הכספיים הנפרדים של כלל החזקות ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 6848000

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144,
תל-אביב, 6492102
טל. 972 3 623 2525+
פקס 972 3 562 2555+
ey.com

לכבוד
בעלי המניות של כלל חברה לביטוח בע"מ

א.ג.נ.,

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי נפרד לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד, המובא לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 במרס 2022 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי ביניים נפרד מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה של שוק ההון, ביטוח וחסכון בחוזר ביטוח 2015-1-15.

סומך חייקין
רואי חשבון

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון
מבקרים משותפים

תל-אביב,
29 במאי, 2022

נספח א: תמצית נתונים המתייחסים בדוחות הכספיים הנפרדים של כלל החזקות ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של כלל החזקות (להלן: "דוחות סולו"), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), למעט העניינים הבאים:

- מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי.
- זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברות מוחזקות שהחזקת זכויות אלה הוא עיסוקן היחיד.

דוחות על המצב הכספי ביניים

לימים בדצמבר 2021	לימים 31 במרס		באלפי ש"ח
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		נכסים
806,352	823,477	792,639	נכסים בלתי מוחשיים
1,837,963	1,751,379	1,883,452	הוצאות רכישה נדחות
189,338	186,570	181,079	רכוש קבוע
333,355	337,731	334,193	נכס זכות שימוש
1,087,203	1,069,775	1,088,210	השקעות בחברות מוחזקות
3,140,825	3,128,698	3,258,667	דל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
1,250,884	1,243,362	1,293,367	דל"ן להשקעה אחר
4,366,786	4,141,230	4,286,882	נכסי ביטוח משנה
510,560	654,982	820,957	חייבים ויתרות חובה
728,128	729,159	811,608	פרמיה לגבייה
81,745,557	73,064,156	81,479,241	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
6,112,832	5,418,280	5,838,206	נכסי חוב סחירים
19,644,375	19,728,674	20,232,347	נכסי חוב שאינם סחירים
2,037,280	1,886,693	2,069,966	מניות
4,475,493	3,688,336	4,383,926	אחרות
32,269,980	30,721,983	32,524,445	סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
9,992,795	5,910,555	9,212,289	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
3,720,336	2,399,261	3,440,670	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
141,980,062	126,162,318	141,407,699	סך כל הנכסים
95,456,521	82,638,642	94,940,144	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

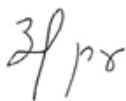
הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח א: תמצית נתונים המתייחסים בדוחות הכספיים הנפרדים של כלל החזקות ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

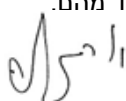
דוחות על המצב הכספי ביניים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרס		
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
146,641	146,641	146,641	הון
692,479	692,479	692,479	הון מניות
1,157,845	1,002,235	987,857	פרמיה על מניות
4,801,904	4,013,238	5,173,498	קרנות הון
			יתרת עודפים
6,798,869	5,854,593	7,000,475	סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה
6,798,869	5,854,593	7,000,475	סך כל ההון
			התחייבויות
30,287,056	29,383,535	30,387,387	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
93,463,075	81,105,073	93,596,957	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
741,023	611,329	676,626	התחייבויות מיסים נדחים
49,332	53,646	44,373	התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו
6,227,421	5,245,227	6,159,913	התחייבויות פיננסיות
399,776	396,011	400,340	התחייבויות בגין חכירה
3,964,011	3,450,905	3,075,765	זכאים ויתרות זכות
49,499	61,999	65,863	התחייבות מיסים שוטפים
135,181,193	120,307,725	134,407,224	סך כל ההתחייבויות
141,980,062	126,162,318	141,407,699	סך כל ההון וההתחייבויות

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ערן צ'רנינסקי
משנה למנכ"ל
מנהל חטיבה פיננסית

יורם נוח
מנהל כללי

חיים סאמט
יו"ר הדירקטוריון

29 במאי 2022

תאריך אישור הדוחות הכספיים

נספח א: תמצית נתונים המתייחסים בדוחות הכספיים הנפרדים של כלל החזקות ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

דוחות רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
10,477,596	2,428,934	2,856,039	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,520,189	376,838	381,780	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
8,957,407	2,052,096	2,474,259	פרמיות שהורווחו בשייר
13,725,173	3,673,038	(95,574)	רווח מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,396,776	412,717	191,153	הכנסות מדמי ניהול
229,424	57,255	59,776	הכנסות מעמלות
303	27	28	הכנסות אחרות
24,309,083	6,195,133	2,629,642	סך כל ההכנסות
21,916,703	5,929,602	1,637,740	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
(1,839,486)	(727,415)	(247,174)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
20,077,217	5,202,187	1,390,566	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,830,111	439,762	470,139	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
686,613	158,221	156,617	הוצאות הנהלה וכלליות
8,762	-	-	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
3,201	213	786	הוצאות אחרות
258,245	56,706	63,135	הוצאות מימון
22,864,149	5,857,089	2,081,243	סך כל ההוצאות
33,868	4,464	5,087	חלק בתוצאות חברות מוחזקות, נטו
1,478,802	342,508	553,486	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
464,974	114,407	186,491	מיסים על הכנסה
1,013,828	228,101	366,995	רווח (הפסד) לתקופה

נספח א: תמצית נתונים המתייחסים בדוחות הכספיים הנפרדים של כלל החזקות ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

דוחות על הרווח הכולל ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
1,013,828	228,101	366,995	רווח (הפסד) לתקופה רווח כולל אחר:
			פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד:
(7,360)	8,047	2,520	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילות חוץ שנזקפו לקרנות הון
9,932	-	-	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילות חוץ שנזקפו לרווח והפסד
1,363,814	461,722	286,398	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה, שנזקף לקרנות הון
			שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה, שהועבר לדוח רווח
(928,503)	(234,118)	(570,421)	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה, שהועברו לדוח רווח והפסד
31,770	6,695	30,817	חלק הקבוצה ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי
8,555	1,922	(5,293)	המאזני שהועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
160,287	81,957	(85,991)	מיסים בגין מרכיבים אחרים של רווח (הפסד) כולל שהועברו או יועברו לרווח והפסד
			רווח כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
317,921	162,311	(169,988)	פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד:
3,883	-	6,857	רווחים (הפסדים) אקטואריים מתוכנית הטבה מוגדרת
			חלק הקבוצה ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי
383	-	86	המאזני, נטו ממס
1,327	-	2,344	מיסים (הטבת מס) בגין מרכיבים אחרים של רווח (הפסד) כולל
2,939	-	4,599	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
1,334,688	390,412	201,606	סך הכל רווח כולל לתקופה

נספח א: תמצית נתונים המתייחסים בדוחות הכספיים הנפרדים של כלל החזקות ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

דוחות על השינויים בהון העצמי

מיוחס לבעלי המניות של החברה						
סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות
באלפי ש"ח						
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)						
6,798,869	4,801,904	29,514	1,149,811	(21,480)	692,479	146,641
יתרה ליום 1 בינואר 2022						
366,995	366,995	-	-	-	-	-
רווח לתקופה						
רכיבים של רווח כולל אחר:						
2,520	-	-	-	2,520	-	-
הפרשי תרגום מטבע חוץ שנזקפו לקרנות הון שינוי, נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרנות הון						
279,096	-	-	279,096	-	-	-
שינוי, נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד						
(570,955)	-	-	(570,955)	-	-	-
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד						
30,806	-	-	30,806	-	-	-
רווחים (הפסדים) אקטואריים מתוכנית הטבה מוגדרת						
6,989	6,989	-	-	-	-	-
86,155	(2,390)	-	89,125	(580)	-	-
הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל						
(165,389)	4,599	-	(171,928)	1,940	-	-
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס						
201,606	371,594	-	(171,928)	1,940	-	-
סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה						
7,000,475	5,173,498	29,514	977,883	(19,540)	692,479	146,641
יתרה ליום 31 במרס 2022						

מיוחס לבעלי המניות של החברה						
סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות
באלפי ש"ח						
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)						
5,464,181	3,785,137	29,514	833,870	(23,460)	692,479	146,641
יתרה ליום 1 בינואר 2021						
228,101	228,101	-	-	-	-	-
רווח לתקופה						
רכיבים של רווח כולל אחר						
8,047	-	-	-	8,047	-	-
הפרשי תרגום מטבע חוץ שנזקפו לקרנות הון שינוי, נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרנות הון						
464,782	-	-	464,782	-	-	-
שינוי, נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד						
(234,365)	-	-	(234,365)	-	-	-
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד						
6,695	-	-	6,695	-	-	-
(82,848)	-	-	(80,997)	(1,851)	-	-
הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל						
162,311	-	-	156,115	6,196	-	-
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס						
390,412	228,101	-	156,115	6,196	-	-
סך הכל רווח כולל לתקופה						
5,854,593	4,013,238	29,514	989,985	(17,264)	692,479	146,641
יתרה ליום 31 במרס 2021						

מיוחס לבעלי המניות של החברה						
סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות
באלפי ש"ח						
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)						
5,464,181	3,785,137	29,514	833,870	(23,460)	692,479	146,641
יתרה ליום 1 בינואר 2021						
1,013,828	1,013,828	-	-	-	-	-
רווח לתקופה						
רכיבים של רווח כולל אחר:						
(7,360)	-	-	-	(7,360)	-	-
הפרשי תרגום מטבע חוץ שנזקפו לקרנות הון שינוי, נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרנות הון						
9,932	-	-	-	9,932	-	-
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לרווח והפסד						
1,379,673	-	-	1,379,673	-	-	-
שינוי, נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרנות הון						
(931,822)	-	-	(931,822)	-	-	-
שינוי, נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד						
31,759	-	-	31,759	-	-	-
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד						
4,466	4,466	-	-	-	-	-
רווחים (הפסדים) אקטואריים מתוכנית הטבה מוגדרת						
(165,788)	(1,527)	-	(163,669)	(592)	-	-
הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל						
320,860	2,939	-	315,941	1,980	-	-
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס						
1,334,688	1,016,767	-	315,941	1,980	-	-
סך הכל רווח כולל לתקופה						
6,798,869	4,801,904	29,514	1,149,811	(21,480)	692,479	146,641
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021						

נספח א: תמצית נתונים המתייחסים בדוחות הכספיים הנפרדים של כלל החזקות ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

מגזרי פעילות סולו

ג.1 דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

כללי		בריאות		חיסכון ארוך טווח				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	
2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר		
2,681,085	630,072	695,405	1,406,495	331,949	369,358	6,390,838	1,467,240	1,791,481
1,301,047	321,513	323,096	72,332	16,870	19,413	146,810	38,455	39,271
1,380,038	308,559	372,309	1,334,163	315,079	349,945	6,244,028	1,428,785	1,752,210
233,645	44,697	54,108	432,450	107,271	68,371	12,490,005	3,384,076	(330,437)
-	-	-	-	-	-	1,396,776	412,717	191,153
201,226	46,438	45,714	6,054	1,566	1,569	22,144	9,251	12,493
-	-	-	-	-	-	121	20	27
1,814,909	399,694	472,131	1,772,667	423,916	419,885	20,153,074	5,234,849	1,625,446
2,737,021	926,892	515,356	1,049,595	298,590	22,685	18,130,944	4,704,424	1,099,968
(1,598,797)	(687,325)	(182,990)	(79,119)	(13,495)	(37,011)	(161,570)	(26,595)	(27,173)
1,138,224	239,567	332,366	970,476	285,095	(14,326)	17,969,374	4,677,829	1,072,795
574,574	132,477	140,464	522,781	128,896	135,660	732,756	178,389	194,015
61,418	14,735	14,971	84,018	20,225	20,658	458,041	109,028	110,494
-	-	-	-	-	-	7,077	-	-
977	5,875	2,994	16,720	1,945	2,038	3,198	813	769
1,775,193	392,654	490,795	1,593,995	436,161	144,030	19,198,222	4,972,501	1,381,051
20,483	3,828	2,315	(2)	(4)	(128)	9,120	441	2,199
60,199	10,868	(16,349)	178,670	(12,249)	275,727	963,972	262,789	246,594
32,508	(4,698)	(87,416)	13,955	12,640	(19,860)	172,395	166,127	5,214
92,707	6,170	(103,765)	192,625	391	255,867	1,136,367	428,916	251,808
סך כל ההכנסות								
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו								
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, נטו								
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר								
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות								
הוצאות הנהלה וכלליות								
ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים								
הוצאות אחרות								
הוצאות (הכנסות) מימון								
סך כל ההוצאות								
חלק בתוצאות חברות מוחזקות, נטו								
רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה								
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על ההכנסה								
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מיסים על ההכנסה								
ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2021	2021	2022	2021	2021	2022	2021	2021	2022
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר		
7,504,488	7,098,135	7,659,787	2,747,427	2,810,047	2,529,747	20,036,358	19,476,345	20,199,204
-	-	-	1,141,172	1,038,601	1,140,255	92,331,882	80,076,226	92,466,816
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה								
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה								

נספח א: תמצית נתונים המתייחסים בדוחות הכספיים הנפרדים של כלל החזקות ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

מגזרי פעילות סולו (המשך)

ג.1. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

סך הכל		התאמות וקיצוזים			לא מוקצה למגזרים		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס
2021	2021 2022	2021	2021 2022	2021	2021 2022	2021	2021 2022
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
באלפי ש"ח							
10,477,596	2,428,934	2,856,039	(822)	(327)	(205)	-	-
1,520,189	376,838	381,780	-	-	-	-	-
8,957,407	2,052,096	2,474,259	(822)	(327)	(205)	-	-
13,725,173	3,673,038	(95,574)	-	-	-	569,073	136,994
1,396,776	412,717	191,153	-	-	-	-	-
229,424	57,255	59,776	-	-	-	-	-
303	27	28	-	-	-	182	7
24,309,083	6,195,133	2,629,642	(822)	(327)	(205)	569,255	137,001
21,916,703	5,929,602	1,637,740	(857)	(304)	(269)	-	-
(1,839,486)	(727,415)	(247,174)	-	-	-	-	-
20,077,217	5,202,187	1,390,566	(857)	(304)	(269)	-	-
1,830,111	439,762	470,139	-	-	-	-	-
686,613	158,221	156,617	78	51	64	83,058	14,182
8,762	-	-	-	-	-	1,685	-
3,201	213	786	-	-	-	3	(600)
258,245	56,706	63,135	-	-	-	212,772	42,444
22,864,149	5,857,089	2,081,243	(779)	(253)	(205)	297,518	56,026
33,868	4,464	5,087	-	-	-	4,267	199
1,478,802	342,508	553,486	(43)	(74)	-	276,004	81,174
482,474	244,268	(249,036)	-	-	-	263,616	70,199
1,961,276	586,776	304,450	(43)	(74)	-	539,620	151,373
סך כל ההכנסות							
31 ליום בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2021 2022	31 ליום בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2021 2022	31 ליום בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2021 2022	31 ליום בדצמבר 2021	ליום 31 במרס 2021 2022
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
30,287,056	29,383,535	30,387,387	(1,217)	(992)	(1,351)	-	-
93,463,075	81,105,073	93,596,957	(9,979)	(9,754)	(10,114)	-	-
באלפי ש"ח							
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה							
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה							

נספח א: תמצית נתונים המתייחסים בדוחות הכספיים הנפרדים של כלל החזקות ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

מגזרי פעילות סולו (המשך)

רכב חובה		רכב רכוש		ענפי רכוש ואחרים ⁽¹⁾		ענפי חבויות אחרים ⁽²⁾		סך הכל ביטוח כללי	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס
2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
163,846	182,418	598,671	250,316	233,949	235,343	931,504	238,794	766,932	818,735
66,982	67,881	258,572	30,552	27,548	168,297	711,872	174,708	339,634	348,951
96,864	114,537	340,099	219,764	206,401	67,046	219,632	64,086	427,298	469,784
(24,000)	(27,157)	(14,453)	(44,297)	(72,205)	(12,456)	(6,996)	(14,421)	(118,739)	(97,475)
72,864	87,380	325,646	175,467	134,196	54,590	212,636	49,665	308,559	372,309
18,312	22,276	95,448	6,049	4,145	4,223	17,892	3,470	44,697	54,108
10,986	9,343	45,381	1,437	1,528	29,739	28,386	5,195	46,438	45,714
102,162	118,999	466,475	182,953	139,869	88,552	357,566	81,521	399,694	472,131
227,683	167,669	819,772	207,782	115,071	86,536	340,401	33,161	926,892	515,356
(135,900)	(55,900)	(428,654)	(33,748)	(36,102)	(73,753)	(265,829)	(20,661)	(687,325)	(182,990)
91,783	111,769	391,118	174,034	78,969	12,783	74,572	12,500	239,567	332,366
17,745	20,113	93,707	45,838	40,222	48,049	191,246	47,370	132,477	140,464
3,486	3,555	15,182	5,023	4,976	4,311	17,697	4,126	14,735	14,971
3,810	1,236	3,270	25	522	871	1,506	1,506	5,875	2,994
116,824	136,673	503,277	224,920	124,689	66,014	282,273	65,502	392,654	490,795
24	(1,211)	823	(227)	5	4,559	18,957	3,783	3,828	2,315
(14,638)	(18,885)	(35,979)	(42,194)	15,185	27,097	94,250	19,802	10,868	(16,349)
(2,197)	(34,946)	11,713	(9,016)	(497)	(8,868)	5,648	247	(4,698)	(87,416)
(16,835)	(53,831)	(24,266)	(51,210)	14,688	18,229	20,049	18,229	6,170	(103,765)
2,550,326	2,817,775	2,770,326	668,866	534,763	1,114,287	1,093,724	949,469	7,098,135	7,659,787
1,121,799	1,302,229	1,288,616	98,075	110,899	825,617	809,252	663,700	3,478,456	3,811,256
1,428,527	1,515,546	1,481,710	570,791	423,864	288,670	285,769	285,769	3,619,679	3,848,531

(1) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח רכוש עסקיים דירות והנדסי אשר הפעילות בגינם בתקופת הדוח, בתקופה המקבילה אשתקד ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2021 מהווה כ-76% כ-78% וכ-77% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.
 (2) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח חבות דג', חבות מעבידים ואחריות מנהלים אשר הפעילות בגינם בתקופת הדוח, בתקופה המקבילה אשתקד ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2021 מהווה כ-87% כ-82% וכ-79% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.

נספח ב: פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס 2022				
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד	בלתי מבוקר
באלפי ש"ח				
6,164,290	-	6,130,762	33,528	נכסי חוב סחירים (א)
22,624,901	22,622,996	-	1,905	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
2,072,435	-	2,069,966	2,469	מניות (ב)
4,510,211	-	3,783,811	726,400	אחרות (ג)
35,371,837	22,622,996	11,984,539	764,302	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
ליום 31 במרס 2021				
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד	בלתי מבוקר
באלפי ש"ח				
5,714,134	-	5,667,419	46,715	נכסי חוב סחירים (א)
22,142,066	22,139,714	-	2,352	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
1,886,693	-	1,886,693	-	מניות (ב)
3,755,044	-	3,335,775	419,269	אחרות (ג)
33,497,937	22,139,714	10,889,887	468,336	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
ליום 31 בדצמבר 2021				
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד	מבוקר
באלפי ש"ח				
6,460,434	-	6,411,421	49,013	נכסי חוב סחירים (א)
22,080,696	22,078,790	-	1,906	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
2,037,280	-	2,037,280	-	מניות (ב)
4,576,444	-	3,918,360	658,084	אחרות (ג)
35,154,854	22,078,790	12,367,061	709,003	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

(*) ראה ביאור 5(ב)(1).

נספח ב: פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

א. נכסי חוב סחירים – הרכב

ליום 31 במרס 2022		
עלות	הערך	
(בספרים מופחתת ')	בספרים מופחתת ')	
בלתי מבוקר		
3,588,785	3,644,899	באלפי ש"ח
		אגרות חוב ממשלתיות
		נכסי חוב אחרים
2,486,405	2,488,658	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
33,320	30,733	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
2,519,725	2,519,391	
6,108,510	6,164,290	סך הכל נכסי חוב סחירים
	87	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס 2021		
עלות	הערך	
(בספרים מופחתת ')	בספרים מופחתת ')	
בלתי מבוקר		
2,816,629	2,971,958	באלפי ש"ח
		אגרות חוב ממשלתיות
		נכסי חוב אחרים
2,618,299	2,717,337	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
26,207	24,839	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
2,644,506	2,742,176	
5,461,135	5,714,134	סך הכל נכסי חוב סחירים
	152	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2021		
עלות	הערך	
(בספרים מופחתת ')	בספרים מופחתת ')	
מבוקר		
3,373,217	3,544,520	באלפי ש"ח
		אגרות חוב ממשלתיות
		נכסי חוב אחרים
2,724,911	2,884,217	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
33,146	31,697	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
2,758,057	2,915,914	
6,131,274	6,460,434	סך הכל נכסי חוב סחירים
	25	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

1. עלות מופחתת - עלות בניכוי תשלומי קרן, בתוספת (ניכוי) ההפחתה המצטברת על פי שיטת הריבית האפקטיבית של הפרש כלשהו בין העלות לבין סכום הפירעון ובניכוי הפחתה כלשהי בגין ירידת ערך שנזקפה לרווח והפסד.

נספח ב: פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)
ב. מניות

ליום 31 במרס 2022		ליום 31 במרס 2021		ליום 31 בדצמבר 2021	
הערך בספרים	עלות	הערך בספרים	עלות	הערך בספרים	עלות
בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
1,033,219	1,200,909	1,058,275	1,171,835	935,606	1,123,531
723,585	871,526	611,394	714,858	744,747	913,749
1,756,804	2,072,435	1,669,669	1,886,693	1,680,353	2,037,280
166,571		185,922		179,252	
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		באלפי ש"ח	
מניות סחירות		מניות סחירות		מניות סחירות	
מניות שאינן סחירות		מניות שאינן סחירות		מניות שאינן סחירות	
סך הכל מניות		סך הכל מניות		סך הכל מניות	
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

הצהרות המנהלים (SOX)

הצהרה (certification)

אני, יורם נוה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2022 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יורם נוה
מנהל כללי

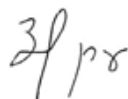
29 במאי 2022

הצהרה (certification)

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2022 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
- א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
- ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
- ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
- ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ערן צ'רנינסקי
משנה למנכ"ל
מנהל חטיבה פיננסית

29 במאי 2022